

JAARVERSLAG 2007

Verder durven denken

Jaarverslag 2007

Dit jaarverslag verschijnt alleen in digitale vorm. Om de leesbaarheid en functionaliteit te vergroten is het jaarverslag als dynamisch pdf op de website geplaatst. Daarnaast is het complete jaarverslag als pdf te downloaden.

In gedrukte vorm publiceert Strukton het jaarbericht 2007 met de belangrijkste ontwikkelingen over 2007. Het thema van dit jaarbericht is maatschappelijk verantwoord ondernemen. Als u nog niet op onze verzendlijst staat, kunt u via internet de gedrukte versie van het jaarbericht bestellen.

Strukton

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025
3600 BA Maarssen
Telefoon +31 (0)30 248 69 11
Fax +31 (0)30 248 64 66
E-mail: info@strukton.com
Website: www.strukton.com

Ingeschreven in het handelsregister van de kamer van koophandel te Utrecht onder nummer 30004006.

Inhoudsopgave

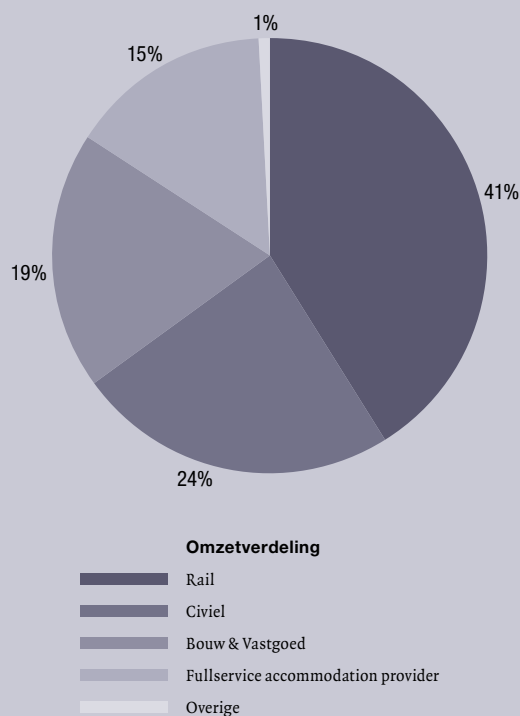
2	Profiel
3	Kengetallen
4	De wereld van Strukton
6	Bericht van de Groepsdirectie
10	Strategisch kader
11	Financiële gang van zaken
14	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
18	Gang van zaken
18	Strukton Integrale Projecten
20	Strukton Rail
23	Strukton Civiel
26	Strukton Bouw & Vastgoed
28	Strukton Worksphere
30	Overzicht projecten 2007
32	Beheersaspecten
32	Corporate governance
35	Risicobeheersing
38	Bericht van de Raad van Commissarissen
40	Samenstelling bestuur
41	Jaarrekening
42	Geconsolideerde balans
43	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
44	Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
45	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
46	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening
86	Enkelvoudige balans
87	Enkelvoudige winst-en-verliesrekening
88	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening
92	Overige gegevens
93	Accountantsverklaring
94	Namen en adressen
98	Verklarende woordenlijst

Het jaarbericht is als aparte uitgave verkrijgbaar

Strukton is fullserviceprovider voor infrastructuur en accommodatieoplossingen, met als doel dat de eindgebruiker prettig kan reizen en in een comfortabele ruimte kan wonen, werken, recreëren of leren.

De activiteiten van Strukton zijn georganiseerd naar vijf werkvelden:

- **PPS-concessies:** innovatieve en integrale oplossingen, onder andere op het gebied van overheidshuisvesting, zorg, onderwijs en infrastructuur, die uitgaan van de totale levenscyclus van de infrastructuur of gebouwde omgeving.
- **Rail:** fullservice dienstverlening op het gebied van spoor-systemen. Werkvelden zijn infrastructuur, spoo materieel, informatiesystemen, data-acquisitie en datamanagement.
- **Civiel:** ontwerp, realisatie, onderhoud en beheer van infrastructurale projecten, met specifieke kennis van ondergronds bouwen, wegenbouw, viaducten, stations, geluidschermen, afzinktechnieken en milieu.
- **Bouw & Vastgoed:** ontwikkeling, realisatie en onderhoud van vastgoed vanuit een integrale aanpak van huisvesting en met oog voor de exploitatie, met als resultaat een bovengemiddelde prijs-kwaliteitverhouding.
- **Fullservice accommodation provider:** geïntegreerde dienstverlening op het gebied van vastgoedbeheer, facilitaire dienstverlening, gebouwgebonden technische installaties en 'hard services', vanuit de gedachte dat mensen die zich in hun werk- en verblijfsomgeving prettig voelen het beste presteren en tegelijk gericht op waardebehoud van het vastgoed.

Profiel

De Struktonbedrijven zijn, elk op hun eigen werkterrein, kennisintensieve fullserviceproviders. Ze zijn plat en decentraal georganiseerd zodat besluiten slagvaardig aan de basis genomen kunnen worden. Al naar gelang de vraag gaan deze bedrijven samenwerkingsverbanden aan binnen en buiten de onderneming. Deze gebundelde kracht levert aantoonbare kostenbesparingen op voor de opdrachtgever en vormt tegelijk een vruchtbare voedingsbodem voor verdere kennisontwikkeling, innovativiteit, synergie en integrale oplossingen.

Het is de gezamenlijke uitdaging van de Struktonbedrijven om verder te gaan dan alleen het realiseren en opleveren van infrastructurale en accommodatieprojecten. Strukton wil de meedenkende partner zijn die de hele keten overziet en die in staat is in het hele proces, van concept tot en met de exploitatiefase, een actieve (regie)rol te spelen. Dit vertaalt zich naar een langlopende relatie, die natuurlijk alleen duurzaam kan zijn als sprake is van volledige transparantie. Soms horen daar andere opdrachtvormen bij. Vandaar dat Strukton vooroploopt in met name concessiegerelateerde projecten en allianties.

Een lange historie, ruime ervaring, financiële soliditeit en een hoog kennisniveau stellen Strukton in staat meerwaarde te creëren voor klanten, op de manier en onder de contractvorm die past bij de uitdaging waar zij voor staan. De lifecyclebenadering die daarvoor nodig is, eist van opdrachtgevers dat ze daarbij passende criteria hanteren. Daarom verwoordt Strukton zijn visie binnen de organisatie als 'challenging clients'. Strukton wil door klanten uitgedaagd worden en wil klanten uitdagen. Op een basis van wederzijds vertrouwen en respect. Dat betekent klanten begrijpen, meedenken en doorvragen, op zoek naar de beste oplossing. Dan ontstaat het soort partnerschap met opdrachtgevers dat doorslaggevend is voor duurzaam succes.

Het onderscheidend vermogen van Strukton zit hem ook in de mentaliteit van de mensen die er werken. Zij zijn niet alleen vakinhoudelijk goed onderlegd, maar nemen ook zelf initiatieven om met verrassende innovatieve oplossingen te komen. Ambitie, innovatie, leergierigheid en openheid bepalen de cultuur.

Bedragen in miljoenen euro's

	EU-IFRS			NL GAAP	
	07	06	05	04	03
	EU-IFRS	EU-IFRS	EU-IFRS	NL GAAP	NL GAAP
Bedrijfsopbrengsten	1.144,8	955,0	827,0	719,6	639,0
Operationeel resultaat (EBITDA)	50,6	58,3	74,8	44,2	39,4
Bedrijfsresultaat (EBIT)	26,2	39,2	54,9	23,3	21,7
Nettoresultaat	15,3	30,6	37,9	12,2	13,6
- Operationeel	58,4	24,3	12,7	58,1	49,4
- Investerings	(39,5)	(123,4)	(12,6)	(17,1)	(26,0)
- Financierings	(2,6)	77,3	(7,2)	15,9	1,6
Totale kasstroom	16,3	(21,8)	(7,1)	56,9	25,0
Investerings materiële vaste activa	30,3	21,1	22,6	13,9	12,6
Afschrijving / waardevermindering op vaste activa	24,4	19,1	19,9	20,9	17,7
Balanstotaal	798,3	716,6	461,7	403,2	314,6
Totaal eigen vermogen/ groepsvermogen	181,2	173,8	143,1	106,9	95,0
Geïnvesteed vermogen	231,0	232,0	109,0	114,4	111,4
Netto kas (schuld)	(49,7)	(58,2)	36,8	(7,5)	(16,5)

Kengetallen

Rendement op geïnvesteed vermogen	11,3	16,9	50,4	20,3	19,5
Nettoresultaat in % gemiddeld eigen vermogen	8,6	19,6	30,5	12,2	15,8
Nettoresultaat in % van de bedrijfsopbrengsten	1,3	3,2	4,6	1,7	2,1
Solvabiliteit	22,7	24,2	31,0	26,5	30,2
Orderportefeuille ultimo	1.210,8	1.014,2	824,7	1.008,0	831,6
Niet financiële indicatoren					
Gemiddeld aantal werknemers	5.514	4.592	3.641	3.636	3.522
Ziekteverzuim	5,8%	6,1%	7,2%	6,9%	6,5%
Ongevallen frequentie (IF-index)	8,2	11,4	11,0	15,8	12,1
Gemiddelde verzuimduur	16	20	26	26	31
Ongevallen cijfer	14,8	20,5	19,9	28,4	18,6
Frequentie cijfer	0,8	1,1	1,1	1,6	0,5
Uitgaven management development en opleidingen	7,8	5,3	4,0	3,7	4,5
% medewerkers beoordeeld	87,1%	88,5%	88,8%	88,3%	86,7%

Voor verklaring zie woordenlijst op pagina 98

de wereld van Strukton

<p>PPS-CONCESSIES</p>	<p>Innovatieve en integrale oplossingen die uitgaan van de totale levenscyclus van de infrastructuur of gebouwde omgeving</p> <p>Integrale contract- en samenwerkingsvormen zoals allianties en DBFM(O); Design, Build, Finance, Maintain & Operate</p>	<p>KERNACTIVITEITEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen, managen en investeren van eigen vermogen in PPS-concessieprojecten • Verdere ontwikkeling PPS, marktconsultaties en Eigen Initiatief (Unsolicited Proposal)
<p>RAIL</p>	<p>Europese fullserviceprovider van railsystemen (onderhoud, vernieuwing, nieuwbouw)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwbouw, vernieuwing en onderhoud rail(systemen) • (Reizigers)informatiesystemen • Data-acquisitie en datamanagement • Ontwikkeling en integratie van systemen in rollend materieel • Energiesystemen
<p>CIVIEL</p>	<p>Ontwikkeling, ontwerp, realisatie, onderhoud en beheer van civiele infrastructurele projecten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Natte en droge infra (in situ, geboorde en afgezonken tunnels, bruggen, stations, wegen en wegonderhoud) • Grote steden • Bouwen in complexe omgevingen • Industriële bouw • Waterbeheer en waterbehandeling • Specialismen: afzinktechnieken, pers-, schuif- en vitzeltechnieken, parkeergarages, funderingen, voorspanning en geluidsschermen
<p>BOUW & VASTGOED</p>	<p>Ontwikkeling, realisatie en onderhoud van vastgoed</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projectontwikkeling • (Binnenstedelijke) herontwikkeling • Utiliteitsbouw en woningbouw • Renovatie, verbouw en (planmatig) onderhoud • Technisch beheer • Parkeeroplossingen
<p>FULLSERVICE ACCOMMODATION PROVIDER</p>	<p>Geïntegreerde dienstverlening op het gebied van vastgoedbeheer, facilitaire dienstverlening, gebouwgebonden technische installaties en hard services</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Technische service, beheer en onderhoud • Nieuwbouw en renovatie van technische installaties • Verwerving, ontwerp, bouw en exploitatie op basis van concessie prestatiecontracten en outsourcing technische diensten • Huisvestingsmanagement: Integrale facilitaire dienstverlening en vastgoedbeheer • Maincontracting • Advies en interim-management • Ontwikkeling en begeleiding van bouw- en verbouwprojecten, huisvestingsplannen, huur- en verhuurplannen

KLANTEN

- Rijksoverheden (ministeries van Financiën en Defensie, Rijksgebouwdienst, Rijkswaterstaat)
- Provinciale overheden, gemeenten en waterschappen
- Onderwijsinstellingen
- Zorginstellingen

- Beheerders van infrastructuur primair in West-Europa
- Vervoersbedrijven (gemeentelijk, regionaal, landelijk)
- Materieelleveranciers

- Rijkswaterstaat
- ProRail
- Mainports, luchthavens
- Grote steden en overheidsorganen
- Industriële afnemers (opslag-, nuts- en afvalverwerkings- en waterbehandelingsbedrijven)
- Vervoersbedrijven

- Eindgebruikers/huurders
- Zakelijke dienstverleners
- Woningcorporaties
- Projectontwikkelaars
- Zorginstellingen
- Onderwijsinstellingen
- Rijksoverheid & gemeenten

- Zakelijke en financiële dienstverleners
- Onderwijsinstellingen
- Zorginstellingen
- Entertainmentindustrie
- Industrie
- Overheid
- Transportsector

KENMERKEN MARKT

- In ontwikkeling en snelgroeiend, met name in Europa
- Complexe project en projectomgevingen
- Kwaliteitsgedreven (duurzaam/maatschappelijk verantwoord)
- Ruimte voor particulier initiatief

- Nichemarkt
- Europese markt met verschillen per land
- Hoge toetredingsdrempel door kennis- en kapitaalintensiviteit
- Nog beperkt aantal spelers
- Focus op kwaliteit en veiligheid voor een goede prijs

- Competitief
- Cyclisch
- Fragmentarische markt met beperkte top en veel regionale/lokale spelers
- Veranderende rol opdrachtgevers, verschuiving naar nieuwe contract-/aanbestedingsvormen

- Focus op kwaliteit en toegevoegde waarde
- Verschuiving naar nieuwe contract-/aanbestedingsvormen
- Fragmentarische markt met beperkte top en veel regionale/lokale spelers
- Cyclisch

- In ontwikkeling en groeiend
- Hoge mate van complexiteit en afbreukrisico
- Focus op dienstverlenende attitude: challenging clients
- Focus op waardebehoud
- Kennisintensief
- Toenemende uitbesteding
- Toenemende complexiteit en afbreukrisico's

COMPETENTIES STRUKTON

- Autoriteit op PPS-gebied
- Kwalitatief hoogwaardige oplossingen
- Projectmanagement, contractmanagement en financial engineering
- Managen en stimuleren van samenwerking in geïntegreerde contracten
- Lifecyclebenadering en lange termijn verantwoordelijkheid

- Data-acquisitie en -management
- Consulting en engineering
- Machines/logistiek
- Internationaal projectmanagement
- Rollend materieel

- Projectmanagement
- Grote technologische kennis (eigen engineering & specialistische vaardigheden)
- Kennis innovatieve contractvormen
- Specialist in ondergronds bouwen
- Realisatie projecten tijdens doorgaande exploitatie klantprocessen

- Optimalisatie van kosten versus opbrengsten met sterke klantfocus
- Integrale en objectgerichte benadering van het bouwproces van plan/project- tot exploitatiefase
- Hoogbouw

- Lifecycle/Total Cost of Ownership-benadering
- Bedrijfszekerheid bieden voor corebusinessondersteunende processen van opdrachtgevers. Werk- en verblijfsomgevingen creëren waar mensen kunnen excelleren
- Benadering met oog voor zowel gemeenschappelijk belang als (ogenschijnlijk) tegenstrijdige belangen van eigenaar en gebruiker vastgoed
- Klantgerichtheid
- Krachtige inkooppositie voor facilitaire diensten
- Professionele methoden en middelen
- Kennis van de coreprocessen van de klanten

IR. GERRIT A. WITZEL (1951)

RAYMOND T.A. STEENVOORDEN RA (1964)

Bericht van de Groepsdirectie aan de aandeelhouders, klanten, partners en medewerkers

2007 was voor Strukton een jaar van groei en versterking. Opnieuw is in alle markten groei gerealiseerd en in de markt voor projecten in Publiek Private Samenwerking (PPS) heeft Strukton zijn marktleiderschap vastgehouden. Ook de strategie van internationalisering bij Strukton Rail en verlenging en verbreding van het aandeel van de Struktonbedrijven in de bouwketen zijn met diverse acquisities en door versterking van de onderlinge samenwerking weer verder ingevuld. De omzet nam in 2007 toe tot EUR 1,1 miljard, een stijging van 20% ten opzichte van de omzet van 2006 die EUR 955 miljoen bedroeg. Deze omzetsijging is voor de helft toe te schrijven aan autonome groei en voor de andere helft aan de omzetbijdrage van Strukton Worksphere die in 2007 volledig meetelde en een aantal kleinere acquisities. De omzetverdeling weerspiegelt ook de strategische doelstelling om de balans tussen beheer- en onderhoudswerkzaamheden enerzijds en projectmatige activiteiten anderzijds te optimaliseren en zo de kwaliteit van de winst structureel te verbeteren. Het aandeel niet-projectgebonden inkomsten is dit jaar opnieuw gegroeid tot 27,3%. Ook op kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren presteerden de Struktonbedrijven in 2007 veelal bovengemiddeld. Eveneens vermeldenswaard is de personele versterking en de verjonging van het management die in 2007 op veel plaatsen is gerealiseerd, waardoor over de hele linie de gemiddelde leeftijd van medewerkers is gedaald.

Resultaat niet in de pas met de omzet

Het resultaat over 2007 bleef achter bij de fraaie omzetstijging. Dat heeft twee oorzaken. De eerste is dat Strukton werd geconfronteerd met tegenvallers bij Strukton Bouw & Vastgoed door sterk gestegen inkoopkosten, vooral bij een aantal utiliteitsbouwprojecten die in 2005 zijn aangenomen. Anders dan in 2006 werden deze incidentele tegenvallers in 2007 niet gecompenseerd door incidentele baten. De tweede oorzaak van het lagere resultaat waren, als eerder aangegeven in onze verwachting over 2007, de substantiële kosten voor tenders voor PPS-projecten. Daarvoor is in 2007 ingeschreven, maar de definitieve besluitvorming hierover gebeurt merendeels pas in 2008. De totale investering aan inschrijvingskosten, die EUR 10 miljoen bedroegen, drukt daarentegen wel volledig op het resultaat van 2007. Dat geeft een vertekend beeld. Inmiddels is Strukton voor twee van de drie per ultimo 2007 ingediende PPS-projecten aangewezen als voorkeursinschrijver. Daarmee worden de aanbiedingskosten voor deze projecten terugverdiend. Strukton kan dan ook terugkijken op een goed jaar, dat is afgesloten met een goed gevulde orderportefeuille van EUR 1,2 miljard.

Krachten bundelen, leren, vernieuwen en initiëren

In 2007 heeft Strukton zijn strategie verder ingevuld. De doelstelling om kennis en kunde van de verschillende bedrijfsonderdelen intern te delen, heeft onder andere geresulteerd in versterking van de synergie met Worksphere, niet alleen door Bouw & Vastgoed, maar ook als het gaat om de bijdrage aan PPS-projecten. De inbreng van Worksphere is van belang bij het voorbereiden van PPS-inschrijvingen, maar ook het leereffect in de uitvoeringsfase is in toenemende mate van grote waarde. In lijn met het voornemen om kennis en kunde extern gebundeld in te zetten, zijn plannen ontwikkeld om in het noorden en zuiden van Nederland en het westelijk deel van de Randstad Struktonhuizen neer te zetten waarin de verschillende Struktononderdelen samen zijn ondergebracht. Daarnaast zijn in het verslagjaar belangrijke stappen gezet als het gaat om verdere versterking door overnames, ketenverlenging en -verbreding en internationalisering.

Strukton Rail verwierf met Georg Reisse een stevige basis in de Duitse spoormarkt. In Scandinavië heeft Strukton Rail zijn positie verder versterkt met de uitbreiding van zijn belang van 65 naar 100% in Jernbaneservice AS, een van de vier spoorbouw- en onderhoudsbedrijven in Noorwegen en met de overname van Betonmast Bane die eind januari 2008 is afgerond.

Hiermee verwacht Strukton Rail marktleider te worden in de spoormarkt in Noorwegen. In Zweden heeft Strukton zijn belang in Svensk Banproduktion, in omvang de tweede marktpartij in Zweden, uitgebreid van 60 naar 100%.

In het verslagjaar zijn bovendien alle engineering- en consultingactiviteiten binnen de railinfrastructuur bijeengebracht in Strukton Rail Consult, dat als engineeringbureau ook Europees zijn vleugels gaat uitslaan. In 2007 had Strukton Rail in de Nederlandse markt te maken met onderbesteding, maar op Europees niveau is juist sprake van groei en groeiende belangstelling voor de concepten en innovaties van Strukton Rail.

Strukton Civiel wil een leidende rol spelen in het vernieuwen van de infrasector en heeft daar in het verslagjaar onder andere invulling aan gegeven met de verwerving van projecten onder nieuwe contractvormen, zoals de alliantiecontracten voor de Hollandse Brug (in de A1/A6) en de Museumgarage (in Rotterdam). Strukton Civiel heeft veel grote, langlopende en ook complexe projecten in portefeuille en het in 2006 overgenomen wegenbouwbedrijf Reef Infra is inmiddels volledig geïntegreerd. Met de overname van onderdelen van Duik Combinatie Nederland (DCN) in 2007 realiseerde Strukton Civiel ketenverbreding in specialistische onderwatertechniek en (bodem)injectietechnieken. Strukton Civiel zette internationale stappen met de tunnelprojecten in Busan (Zuid-Korea) en Limerick (Ierland) en zette zich daarmee op de kaart als wereldmarktleider op het gebied van afzinktechnieken.

Strukton Bouw & Vastgoed liet een volumestijging zien van 30%. De onderneming gaf in 2007 verdere invulling aan het programma ter versterking van de interne organisatie, is sterk gegroeid in aantal medewerkers en heeft een goede samenwerking opgebouwd met Strukton Worksphere. Voor klanten levert dit duidelijke synergievoordelen op en voor een groeiend aantal klanten verzorgen beide bedrijven gezamenlijk zowel het bouwkundig als het technisch onderhoud.

De synergie-effecten die Strukton beoogde met de overname van Worksphere, leveren een zeer waardevolle bijdrage aan PPS-inschrijvingsprocessen en de kennis en kunde die Strukton Worksphere inbrengt, stellen Strukton in staat tot een volwaardige lifecyclebenadering van accommodatieprojecten. Het bedrijf groeit, maar wordt ook geconfronteerd met de krapte op de arbeidsmarkt. Het werven en binden van geschikt personeel is dan ook een cruciale voorwaarde voor verdere groei.

Strukton Integrale Projecten was in 2007 betrokken bij in totaal twaalf PPS-projecten waarvan negen Nederlandse PPS-projecten (zes in aanbesteding en drie in uitvoering) en bij drie buitenlandse PPS-activiteiten in het Verenigd Koninkrijk, België en Zweden. Strukton Integrale Projecten is dan ook sterk gegroeid. Begin 2008 is Strukton aangewezen als voorkeursinschrijver in de Europese aanbesteding van de PPS-projecten Nieuwbouw Detentiecentrum Rotterdam en Huisvesting Informatie Beheer Groep en Huisvesting Belastingdienst te Groningen. In de strategie van Strukton spelen omvangrijke en complexe projecten de hoofdrol.

Dergelijke projecten gaan gepaard met grote investeringen, die alleen kunnen worden opgebracht door een bedrijf met voldoende schaalgrootte. In lijn daarmee heeft Strukton in 2007 zijn groeikansen verder geïdentificeerd. Al eerder is gezorgd voor voldoende financiële ruimte om te groeien. Strukton beschikt hiervoor over een gecommiteerde faciliteit en daarmee over voldoende financiële ruimte en soliditeit om de groeistrategie verder in te vullen.

Gestalte geven aan challenging clients

De lifecyclebenadering waar Strukton voor kiest vereist een andere manier van omgaan met klanten. In de relatie met hen gaat het om begrijpen, meedenken en doorvragen, de maatschappij begrijpen, partnerschap en co-creatorship. Dat vraagt om een specifieke mentaliteit, die Strukton heeft samengevat in het begrip challenging clients. Dat is de nieuwe belofte van het merk Strukton.

In 2007 is die belofte vertaald in vijf kernwaarden die concreet maken waar dit motto voor staat: inlevend, innovatief, initiërend, duurzaam en transparant. Inlevend betekent dat Strukton op een klantvraag niet reageert met een uitvoeringstechnisch antwoord, maar zich eerst verdiept in het probleem: misschien kan Strukton wel een betere oplossing bedenken dan de klant voorstelt. Innovatie is een kernwaarde waarmee Strukton zich uitstekend kan onderscheiden en de kernwaarde initiërend staat voor het voornemen om nieuwe concepten en oplossingen nadrukkelijk onder de aandacht te brengen bij opdrachtgevers.

Het meest recente voorbeeld van hoe dat kan, is het eigen initiatief 'Amfora' dat Strukton eind januari 2008 presenteerde tijdens een congres over ondergronds bouwen en dat voor veel – positieve – publiciteit en reacties zorgde. Duurzaamheid in elk opzicht wordt steeds belangrijker en sluit naadloos aan bij de visie en strategie van Strukton.

Transparantie is de kernwaarde die staat voor een andere manier van omgaan met klanten. Dat Strukton in de toekomst steeds meer gaat samenwerken met opdrachtgevers vraagt om een relatie die gelijkwaardiger, opener en transparanter is.

Om leveranciers, klanten en medewerkers uit te dagen om hun eigen concrete invulling te geven aan het motto 'Challenging Clients' stelt Strukton een jaarlijkse Challenging Clients Award in.

De nieuwe merkbelofte maakt Strukton ook extra aantrekkelijk voor medewerkers en potentiële medewerkers, want die moeten haar waarmaken. Daarom investeert Strukton veel in mensen, niet alleen via trainings- en opleidingsprogramma's en managementdevelopment, maar ook via een netwerk voor de jonge Strukton-professional en organisatievormen die ruimte bieden aan meer persoonlijke begeleiding. Dit is ook terug te zien in ons opleidingsbudget dat in 2007 toenam met 47% naar EUR 7,8 miljoen. Het uitgangspunt is dat medewerkers alle kans krijgen om verder te denken, verder te groeien en zich verder te ontwikkelen. Bovendien krijgen ze in hun werk te maken met het resultaat van de Struktonstrategie: complexe uitdagende projecten in Nederland, zoals de Noord/Zuidlijn, of elders in de wereld, zoals het afzinkproject in Korea.

Duurzaamheid is business

Het duurzaamheidsbeleid dat Strukton in 2006 heeft uitgestippeld heeft in 2007 een vervolg gekregen door de ondertekening van een beleidsverklaring en in de vorm van een MVO-beleidsplan. In dit plan zijn alle aspecten van maatschappelijk verantwoord ondernemen concreet benoemd, gerangschikt en vertaald naar de dagelijkse praktijk. Strukton wil op een verantwoorde manier functioneren in de maatschappij. Dat maakt duurzaamheid tot iets heel vanzelfsprekends en niet alleen omdat de wet bedrijven daartoe dwingt. Strukton ziet nog twee redenen, die eigenlijk veel belangrijker zijn. De eerste is dat het gewoon zo hoort, tegenover de maatschappij, tegenover klanten en natuurlijk ook tegenover de eigen mensen. De tweede reden is het langetermijnperspectief voor Strukton zelf.

Energiebesparing, efficiëntere bouwmethodes, minder materiaalverbruik, alternatieve energiebronnen, minder CO₂-uitstoot, het vermijden van ongevallen, het terugdringen van ziekteverzuim: vrijwel alle aspecten die in het MVO-beleid zijn benoemd, dragen bij aan de concurrentiepositie van Strukton op langere termijn. Dat is een kwestie van business. Bevlogenheid speelt uiteraard mee, maar het is uiteindelijk toch echt en vooral een kwestie van gezond verstand.

Last but not least ondersteunt het MVO-beleid het streven van Strukton naar preferent werkgeverschap. Maatschappelijk verantwoord ondernemen draagt merkbaar bij aan het bereiken van deze voorkeurspositie. De maatschappij verwacht van Strukton dat het niet blijft bij praten over duurzaamheid en vooral jonge mensen hebben in toenemende mate de behoefte om ook zelf een concrete bijdrage te leveren.

Ruimte om te ondernemen

Hoewel de markt vorig jaar aantrok, blijven investeringen soms achter en is bij de overheid voor een deel sprake van onderuitputting van budgetten. De tweede Coentunnel is nog niet gegund en de A4 is gestopt. De discussies en regelgeving op het gebied van klimaat, fijnstof en luchtkwaliteit werken bemlemmend. Als dat tot een echte impasse leidt kan de booming markt toch weer omslaan in een zeer competitieve. Ook in de Nederlandse spoormarkt is sprake van onderuitputting, maar dat heeft niets te maken met fijnstof of klimaat. Diverse werken komen niet op de markt. Dat is jammer, vooral met het oog op duurzame ontwikkeling. De strategie van internationalisering in Rail stelt Strukton in staat om zijn zeer kapitaalintensieve materieel en zijn mensen efficiënt in te blijven zetten, en best practices uit de diverse landen toe te passen. Maar de Struktonstrategie is ook gericht op vernieuwing van de bouwsector in Nederland en het werken aan duurzaamheid door een levenscyclusbenadering. Om die doelstelling te realiseren is ruimte om in Nederland te ondernemen een cruciale voorwaarde.

Toch kijkt Strukton vol vertrouwen vooruit. De orderportefeuilles van alle werkmaatschappijen zijn goed gevuld en de synergie-effecten die de Struktonbedrijven onderling steeds meer en beter benutten stellen Strukton in staat op een onderscheidende manier in te spelen op de steeds complexere vragen van opdrachtgevers. Een uitstekende voedingsbodem voor verdere groei.

Strukton kijkt terug op een jaar waarin resultaten zijn gerealiseerd waar elke medewerker trots op mag zijn en die vertrouwen geven voor de toekomst. Wij danken al onze medewerkers voor hun bijdrage daaraan met hun inzet, kennis, kunde, ervaring en vakmanschap. En wij danken onze aandeelhouder, klanten en partners voor hun steun en vertrouwen.

Utrecht, 4 maart 2008

De Groepsdirectie

Ir. G.A. Witzel, voorzitter

R.T.A. Steenvoorden RA

Strategisch kader Strukton

Uitgangspunten beleid

- Winstgevendheid boven omzetgroei: concentratie op activiteiten die zich positief onderscheiden in marge op omzet en rendement op vermogen.
- Onderscheidend vermogen van de verschillende activiteiten.
- Kennis en kunde intern delen en extern mobiliseren (gebundeld inzetten van de activiteiten).
- Slagvaardige organisatie met inspirerende werkomgeving en aantrekkelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers.
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen is integraal onderdeel van de bedrijfsactiviteiten.

Kernpunten strategie

- Autonome groei.
- Internationalisering Strukton Rail door selectieve acquisities en partnerships.
- Schaalvergroting door selectieve acquisities in bouw, civiele infra en vastgoed en aanverwante dienstverlening.
- Excellent opereren door investeringen in kwaliteitssystemen, innovatie, kennisontwikkeling, training en opleiding.
- Maximaal combineren van service en onderhoud met projectmatige activiteiten.
- Verschuiving van projectgeoriënteerde activiteiten naar meer service- en onderhoudsgerichte activiteiten.

Doelstellingen

- Toonaangevende Europese speler in railinfra.
- Topdriepositie in gekozen werkvelden.
- Leidend in concessiegerelateerde projecten.
- Preferente werkgever.

In 2007 realiseerde Strukton opnieuw een belangrijke groei van de omzet in alle werkmaatschappijen. Het resultaat bleef echter achter bij deze stijging als gevolg van negatieve resultaten bij Strukton Bouw & Vastgoed en van hoge inschrijvingskosten op PPS-concessieprojecten. Begin 2008 is Strukton voor twee van de drie per ultimo 2007 ingediende PPS-projecten aangewezen als voorkeursinschrijver. Daarmee worden de aanbiedingskosten voor deze projecten terugverdiend.

De orderportefeuille eindigde op een historisch hoog niveau van EUR 1,2 miljard.

Omzet en ontwikkeling orderportefeuille

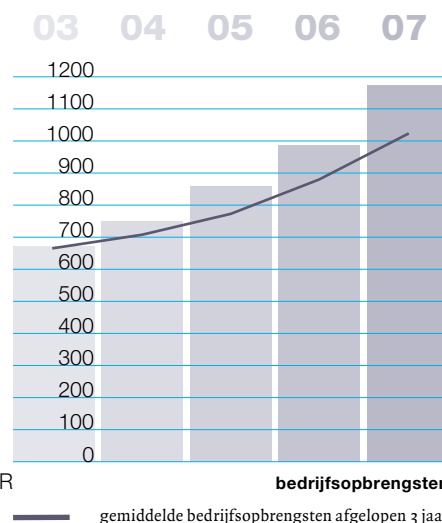
In het verslagjaar nam de omzet toe met EUR 190 miljoen tot EUR 1.145 miljoen, een stijging met 20% ten opzichte van 2006 (EUR 955 miljoen). Deze stijging is vooral toe te schrijven aan een sterke autonome groei bij Strukton Bouw & Vastgoed en Civiele Bouw en de bijdrage van Strukton Worksphere die in 2007 voor het hele jaar meetelde in de omzet.

Bij Strukton Rail bleef de omzet (exclusief de bijdrage van acquisities) op hetzelfde niveau ten opzichte van 2006. De onderneming wist een achterblijvende omzet in de Nederlandse markt als gevolg van een lager bestedingsniveau te compenseren met een hogere omzet in andere Europese landen.

In het verslagjaar is een aantal acquisities gepleegd. Omzet en resultaatbijdrage van de geacquireerde bedrijven is slechts verantwoord vanaf de datum van de aandelenoverdracht.

De overnames van onderdelen van DCN, waaronder een 50% belang in DMI, door Strukton Civiel en Georg Reisse door Strukton Rail resulteerden in het verslagjaar in een extra omzet van EUR 25 miljoen.

De uitbreiding van de meerderheidsbelangen van Strukton Rail in het Zweedse Svensk Banproduktion (van 60% naar 100%) en het Noorse Jernbaneservice (van 65% naar 100%) had geen effect op de omzet, omdat de omzet van deze bedrijven al volledig werd verantwoord.

11 07

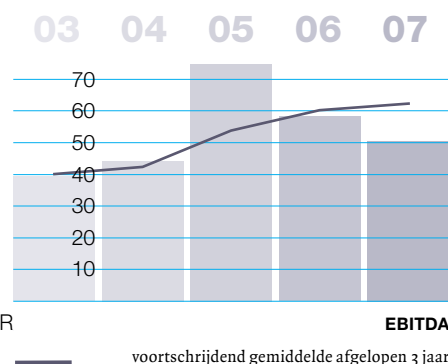
Financiële gang van zaken

Het streven naar een verschuiving van de projectgerelateerde inkomsten naar periodiek terugkerende inkomsten, heeft zich vertaald in de verdere stijging van het aandeel repeterende omzet van 25,8% tot 27,3%. Deze ontwikkeling bewijst dat Strukton goed op weg is om zijn afhankelijkheid van de volatiele bouw(projecten) markt te verminderen en dat het goede voortgang boekt in de accentverschuiving naar servicegerelateerde activiteiten.

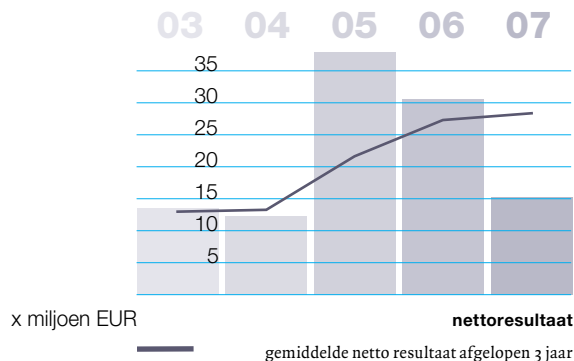
De orderportefeuille bedroeg eind 2007 EUR 1,2 miljard en was daarmee ruim 20% hoger dan eind 2006 (EUR 1,0 miljard). Daarnaast is sprake van een hoge werkvoorraad uit gronden in ontwikkeling en PPS-aanbiedingen die in de loop van 2008 tot productie gaan leiden.

Resultaten

Het operationele resultaat (EBITDA) liep in het verslagjaar terug met EUR 7,7 miljoen naar EUR 50,6 miljoen (2006: EUR 58,3 miljoen). In tegenstelling tot 2006 werden er in het verslagjaar geen incidentele baten gerealiseerd (2006: EUR 5,3 miljoen).

De operationele resultaten van alle werkmaatschappijen lieten een verbetering zien ten opzichte van 2006. Het resultaat van Bouw & Vastgoed werd opnieuw beïnvloed door een aantal negatieve projectresultaten. Deze waren vooral het gevolg van kostenstijgingen op een aantal langlopende projecten, die niet konden worden doorberekend aan de klant. Een groot aantal van deze werken is inmiddels opgeleverd. Het resultaat van Strukton Bouw & Vastgoed was minder negatief dan in 2006.

De resultaten van Strukton Rail stegen licht. De resultaten van de in Nederland opererende bedrijfsonderdelen bleven nagenoeg op het zelfde niveau ten opzichte van 2006. De acquisitie van Georg Reisse in Duitsland droeg in het verslagjaar direct bij aan de resultaten van de onderneming. Goede resultaten werden gerealiseerd in België en Italië. De resultaten in Scandinavië bleven in het verslagjaar achter bij die van 2006. In het verslagjaar is fors geïnvesteerd in training van de medewerkers en verdere versterking van de positie van Strukton Rail in deze regio. Dit leidde onder andere tot de acquisitie van het Noorse spoorbouwbedrijf Betonmast Bane in januari 2008, waardoor Strukton een vooraanstaande positie in de Noorse markt voor spooronderhoud en vernieuwing realiseert.

Strukton Integrale Projecten was in 2007 betrokken bij negen Nederlandse PPS-projecten, zes in aanbesteding en drie in uitvoering, en bij drie PPS-activiteiten in het Verenigd Koninkrijk, België en Zweden. Strukton Integrale Projecten is dan ook sterk gegroeid. Het hoge niveau aan PPS-inschrijfkosten, die in 2007 moesten worden verantwoord (EUR 10 miljoen) omdat de gunning van deze werken pas in de loop van 2008 plaatsvindt, drukten fors op het operationele resultaat. Inmiddels is Strukton als voorkeursinschrijver aangewezen voor twee van de reeds drie ingediende aanbiedingen, waardoor de hiervoor gemaakte kosten zullen worden terugverdiend.

Strukton Civiel liet opnieuw een forse stijging van resultaten zien. Civiel is actief op een aantal werkgebieden, wat ertoe leidt dat omzet en resultaten breed gespreid zijn. Alle bedrijfsonderdelen leverden een positieve bijdrage aan het resultaat. Vermeldenswaard is de sterke groei in omzet en resultaat die werd gerealiseerd met het in 2006 geacquireerde Reef Infra.

Strukton Bouw & Vastgoed boekte het afgelopen jaar wederom een negatief resultaat. De marktomstandigheden in de utiliteitsbouw zijn moeilijk en tegelijkertijd heeft Bouw & Vastgoed sinds 2005 nagenoeg een verdubbeling van zijn omzet gerealiseerd. Deze forse groei, alsmede de uitgesproken ambities met betrekking tot deze activiteiten, hebben er intussen toe geleid dat de directie verder is uitgebreid en ook het middenkader is versterkt. Voor 2008 is de aandacht volop gericht op het op orde brengen en verder versterken van de organisatie, teneinde de verdere verwachte groei beheerst te kunnen realiseren.

De integratie van Strukton Worksphere binnen de totale Struktongroep verloopt goed. Het bedrijfs onderdeel opereert zelfstandig, maar veelal in samenwerking met alle andere bedrijfsonderdelen. Met name ten aanzien van de PPS-aanbiedingen voor de huisvestingsprojecten levert Worksphere een belangrijke toegevoegde waarde. Voor de PPS-projecten waar Strukton reeds als voorkeursinschrijver is aangewezen zal Worksphere ook een substantiële rol gaan spelen. Het afgelopen jaar werd bij Worksphere gekenmerkt door het versterken van de basis voor verdere groei. Zo is er een speciale projectorganisatie ingericht voor de begeleiding van (grootschalige, onder andere PPS-)projecten.

Ondanks een duidelijke stijging van de vraag in deze markt en een krapte op de arbeidsmarkt, is het prijsniveau voor de onderhoudsmarkt laag. Hierdoor bleven ook de resultaten bij Worksphere enigszins achter bij de verwachtingen.

Naast de hierboven genoemde ontwikkelingen op het gebied van het operationele resultaat, hadden fors stijgende afschrijvingen een flink effect op het bedrijfsresultaat (EBIT). Dit heeft enerzijds te maken met het hoge investeringsniveau van de afgelopen jaren in geavanceerd spoorgerelateerd materieel en anderzijds met afschrijvingen op immaterieel actief als gevolg van de toepassing van IFRS – 3 (Purchase Price Allocation-model) in verband met de gepleegde acquisities. De afschrijving op het immateriële actief bedraagt EUR 5,6 miljoen (2006: EUR 2,9 miljoen). Het bedrijfsresultaat (EBIT) kwam als gevolg hiervan uit op EUR 26,2 miljoen.

Het nettoresultaat kwam uit op EUR 15,3 miljoen (2006: EUR 30,6 miljoen).

In verband met de aangetrokken schuldfinanciering voor de gedane acquisities en de – gedurende het verslagjaar – hogere werkkapitaalbehoefte, liepen de rentelasten op waardoor het saldo financiële baten en lasten uitkwam op EUR 4,7 miljoen (2006: EUR 0,3 miljoen). De hogere werkkapitaalbehoefte was het gevolg van een aantal langlopende dossiers inzake de eindafrekening van reeds opgeleverde werken.

De effectieve belastingdruk over 2007 steeg met 8,6 procentpunten tot 28,8% (2006: 20,2%). De lagere effectieve druk in 2006 was met name het gevolg van een bate van EUR 3,4 miljoen in verband met de neerwaartse aanpassing van het belastingtarief.

Investeringsen

Gedurende het verslagjaar is fors geïnvesteerd in nieuw materieel. Met het oog op de vergrote afzetmarkt in Europa voor Strukton Rail, lag het niveau van de investeringen opnieuw boven dat van de afschrijvingen. Zo werden ten behoeve van de Strukton Rail-activiteiten een vernieuwingstrein en een videoschouwtrein opgeleverd en is voorts geïnvesteerd in groot mechanisch spooarmaterieel. Bij Strukton Civiel werd ten behoeve van Terracon het machinepark verder uitgebreid met gespecialiseerd heimaterieel en is ten behoeve van Specialistische Afzinktechnieken geïnvesteerd in een onderzeeboot.

Cashflow en financiering

Het geïnvesteerd vermogen bleef met EUR 231 miljoen op nagenoeg hetzelfde niveau als in 2006 (EUR 232 miljoen), ondanks de aanvullende acquisities waarmee in het verslagjaar EUR 15,6 miljoen was gemoeid. Door de per 1 januari 2007 ingevoerde nieuwe belastingwetgeving – waarbij fiscale winstneming op langlopende projecten in overeenstemming wordt gebracht met commerciële winstneming - diende Strukton een extra belastingafdracht te doen van EUR 17,3 miljoen.

Ondanks deze flinke afdracht liet het werkkapitaal een forse verbetering zien als gevolg van een aanzienlijke operationele kasstroom.

In het kader van zijn groeistrategie sloot Strukton medio 2006 een gecommiteerde faciliteit af ter grootte van EUR 325 miljoen. Hiervan was ultimo 2007 EUR 80,5 miljoen opgenomen.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen is gestegen naar EUR 181 miljoen (2006: EUR 174 miljoen).

Vooral als gevolg van de stijging van het balanstotaal is de solvabiliteit gedaald tot 22,7% (2006: 24,2%). De stijging van het balanstotaal is onder andere het gevolg van het splitsen van de per saldo verschuldigde bedragen op onderhanden werk (ingediende termijnen zijn groter dan waarde productie) en de per saldo te vorderen bedragen op onderhanden werk (waarde productie is groter dan ingediende termijnen).

Voorgesteld wordt aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders om EUR 6 miljoen aan dividend uit te keren (2006: EUR 7,7 miljoen).

Vooruitzichten

Strukton verwacht in het komende jaar een verdere autonome groei van de omzet. Die verwachting is mede gebaseerd op de goed gevulde orderportefeuille. De aanwijzing tot voorkeursinschrijver op een tweetal grote PPS-huisvestingsprojecten zal ook een belangrijke bijdrage leveren aan de omzetgroei. Daarnaast streeft Strukton in lijn met de strategie naar verdere groei door selectieve acquisities. Ook in 2008 zal Strukton investeren in PPS-projecten. De hiermee gemoeide PPS-inschrijfkosten zullen naar verwachting voor het grootste deel kunnen worden gefinancierd uit lopende – succesvolle – aanbiedingen. Het streven is tevens om Bouw & Vastgoed weer terug in de zwarte cijfers te krijgen. Om deze reden verwachten wij voor 2008 een stijging van de resultaten.

Op al zijn werkgebieden wil Strukton met verantwoorde oplossingen optimaal tegemoetkomen aan zowel de wensen van de opdrachtgever en de eindgebruiker als de belangen van de omgeving. Die visie maakt maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) tot een integraal onderdeel van de dagelijkse praktijk. In 2006 is een gedegen basis gelegd om deze visie uit te werken in een MVO-beleidsplan en in 2007 heeft dat geresulteerd in onderstaand MVO-schema. Deze opstelling laat zien dat Strukton MVO benadert als een mentaliteit: in de eigen dagelijkse praktijk moet ieder voor zich steeds de afwegingen (kunnen) maken die een goede balans tussen de belangen van mensen, omgeving en bedrijf waarborgen. Het schema heet dan ook toepasselijk Strukton MVO-balansschijf. In 2007 heeft Strukton een coördinator aangesteld die voor het hele bedrijf verantwoordelijk is voor het realiseren van deze ambitie van Strukton en zijn op elk niveau stappen gezet op weg naar dat doel.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

07
14

Maatschappelijk verantwoord aanbesteden

In de Strukton MVO-balansschijf is de MVO-missie van Strukton geconcretiseerd in een aantal programma's. Daarmee is helder in beeld gebracht welke bijdrage van eenieder wordt verwacht en hoe en waar alle lopende en nieuwe initiatieven bijdragen aan het totale MVO-beleid. Het is niet de ambitie van Strukton om dingen voor te schrijven en alleen naar het eindresultaat te kijken. Het gaat erom dat elke medewerker MVO 'tussen de oren krijgt' en zo een breder afwegingskader krijgt. Het model en de programma's zijn dus ook sterk gericht op de kernactiviteiten van Strukton. Het streven naar veilig werken is erin opgenomen en ook de merkbelofte Challenging Clients past perfect in de MVO-balansschijf. Door klanten uit te dagen om verder te kijken dan een rechttoe-rechtaanoplossing, en te kiezen voor een levenscyclusbenadering, levert Strukton een substantiële bijdrage aan een duurzamere wereld. Als bij de start van een project de exploitatie al wordt meeberekend, wordt vaker gekozen voor duurzame materialen en voor constructies die energiebesparing opleveren. Door een levenscyclusbenadering te stimuleren, wil Strukton het 'maatschappelijk verantwoord aanbesteden' bevorderen.

De MVO-balansschijf is zo ingericht dat hij werkt als een stappenplan: elk Struktonbedrijf kan de programma's doorvertalen naar de eigen prioriteiten en het eigen beleidsplan en in het vervolgtraject gaan de bedrijven zelf de indicatoren vaststellen die worden opgenomen in hun jaarplannen om te monitoren of ze hun doelstelling(en) halen.

Beloften waarmaken

Op alle drie de gebieden – mens en omgeving, mens en bedrijf, bedrijf en omgeving – zijn in 2007 programma's gestart. Die betreffen een veilige en gezonde werkomgeving, de positionering van Strukton als preferente werkgever en de eigen verantwoordelijkheid in klimaat en duurzaamheid.

Twee in het oog springende voorbeelden van de manier waarop Strukton zijn eigen verantwoordelijkheid neemt op bedrijfsniveau zijn het besluit om met ingang van 2008 alleen nog auto's te leasen met een energielabel A, B of C en het afsluiten van een contract voor groene stroom, om te beginnen voor de hoofdkantoren maar met de bedoeling om alle Struktonvestigingen te voorzien van uit waterkracht opgewekte stroom. Overigens is Strukton al sinds 2005 lid van de roetfiltercoalitie.

Verder is in 2007 voor het hoofdgebouw een plan gemaakt voor energiebesparing en terugdringing van de CO₂-uitstoot en het voornemen is om in 2008 hetzelfde te doen voor alle gebouwen van Strukton.

Met een recent ondertekende beleidsverklaring en een aangescherpt gedragsprotocol is de basis gelegd voor de concrete invulling van het MVO-model op de aspecten integer en omgevingsbewust. Het is de ambitie van Strukton om onderaannemers en toeleveranciers te behandelen zoals Strukton zelf behandeld wil worden door opdrachtgevers. Op basis hiervan is in het centraal inkoopoverleg de discussie gestart over de vertaling van die beleidsverklaring naar inkoopvoorwaarden. De algemene inkoopvoorwaarden worden tegen het licht gehouden, waarbij Strukton als belangrijk criterium hanteert dat elke belofte in de praktijk waargemaakt moet kunnen worden.

Integraal innoveren

Een van de initiatieven in het kader van innovatie is de oprichting van het Strukton-innovatieforum. Dat is een belangrijke stap in het streven naar integraal innoveren, over de werkmaatschappijen heen. De problemen van de toekomst worden steeds complexer en integraler en eisen dus ook een integrale oplossing. Dan is het de uitdaging om de kracht van Strukton als geheel te benutten en die tot uiting te brengen in eigen initiatieven. Het innovatieforum is daar het platform voor. De werkmaatschappijen dragen elk voor zich bij door de keten te verlengen en te verbreden en elkaar op te zoeken als dat nodig is. Maar daarnaast moet er ook ruimte zijn om los van projecten na te denken over het optimaal benutten van al die gebundelde kennis en kunde. Het innovatieforum wil daar structuur aan geven en zo het ontwikkelen van innovaties en eigen initiatieven stimuleren. Strukton gebruikt eigen initiatieven vooral om een visie neer te zetten, niet om een bepaald product op de markt te zetten. Het doel is om op conceptueel niveau echt complete oplossingen voor maatschappelijke problemen aan te dragen. In 2007 heeft Strukton een eigen initiatief ontwikkeld voor de Noordelijke Rondweg Utrecht. Ook onderzoekt Strukton de mogelijkheden voor capaciteitsvergroting op de spoorcorridor Eindhoven-Amsterdam. Het werken aan zulke initiatieven helpt de organisatie om anders na te denken over en te kijken naar aanbestedingen en projecten. In die zin zijn nieuwe contractvormen zoals PPS-contracten ook leertrajecten, zowel voor Strukton als voor opdrachtgevers en zowel in de voorbereiding als in de uitvoering. Zo gezien is de renovatie van het ministerie van Financiën een concreet voorbeeld van procesinnovatie. Die samenwerking is nog lang niet overal bespreekbaar, maar wel onontkoombaar, juist omdat projecten steeds complexer worden.

Ook om te voorkomen dat dingen misgaan, is dingen samen doen de enige oplossing. Een voorbeeld daarvan is de Museumparkgarage waar van alles misging en een alliantiecontract de oplossing bood. Alleen al vanuit zijn MVO-missie is Strukton dan ook een groot voorstander van contractvormen die dit soort samenwerking mogelijk maken.

Lerende organisatie

Een voorbeeld van een ontwikkeling die past in dit streven naar samenwerking en fundamentele verandering binnen de branche is de totstandkoming van de afdeling Strategie en Ontwikkeling bij Strukton Civiel. Die is specifiek ingericht om de lerende organisatie verder te ontwikkelen en te voorkomen dat daar geen tijd voor is omdat iedereen van project naar project en van tender naar tender werkt. Samenwerkingsverbanden wisselen voortdurend en de concurrent van vandaag kan de partner van morgen zijn. Maar samenwerken betekent kennis delen en daarmee een kennisvoorsprong opgeven. Een lerende organisatie worden en bewust leren van ervaringen is de enige manier om in die context toch een kennisvoorsprong te behouden. Dat is niet alleen voor Strukton, maar voor de hele bouwsector een grote uitdaging.

Om externe kennisuitwisseling te stimuleren, en langs die weg bij te dragen aan innovatie, werkt Strukton samen met de technische universiteiten van Delft, Eindhoven en Twente en onderzoekscentra als TNO en neemt Strukton deel in diverse werkgroepen, commissies en internationale projecten, zoals het Centrum Ondergronds Bouwen, InteGRail (een Europese instantie die zich onder andere bezighoudt met de ontwikkeling van de elektronische spoorweg in de toekomst) en INCOSE: het internationale platform voor de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en system engineering.

Strukton is ook een van de drijvende krachten achter het Platform Virtueel Bouwen: een werkgroep van Bouwend Nederland. Dit platform zet zich in om het bouwinformatiemodel (BIM), de nieuwste intelligente software voor virtueel bouwen, verder te implementeren in de Nederlandse bouwsector.

BIM is een universeel model waar alle ontwerp- en constructiegegevens in worden ondergebracht, zodat alle partijen die in een project participeren met dezelfde gegevens werken. In 2007 was Strukton medesponsor van de BIMCaseweek 2007 in het Bouwhuis.

Duurzame oplossingen

In de dagelijkse praktijk van de Struktonbedrijven vertaalt innovatie zich ook op tal van manieren in duurzame oplossingen voor maatschappelijke problemen. De concepten voor preventief onderhoud en elektrotechnische renovatie van Strukton Rail leveren een belangrijke bijdrage aan duurzaam materiaal- en materieelgebruik doordat ze voortijdige vervanging voorkomen, respectievelijk de levensduur verlengen. Een sprekend voorbeeld hiervan is de toepassing van wervelstroomtechniek om scheurtjes in spoorstaven op te sporen voordat ze voor het oog zichtbaar worden. Ze zijn dan nog zo klein dat de spoorstaaf kan worden bijgeslepen, in plaats van dat de hele spoorstaaf – vroegtijdig - moet worden vervangen. Dat verlengt de levensduur met vijftig tot honderd procent.

Strukton Rail ontwikkelt verder tractiesystemen voor treinen, die leiden tot een lager energieverbruik en het is betrokken bij diverse onderzoeken om het energieverbruik van treinen terug te dringen. Verder werd op eigen initiatief een werkgebiedschakelaar ontwikkeld waarmee snel en veilig een werkgebied buiten dienst kan worden genomen. Zo wordt de schaarse tijd in het spoor zo effectief mogelijk benut en tegelijk de veiligheid voor werkenden verhoogd.

Strukton Worksphere ontwikkelde de Energie Totaal Monitoring, een innovatief systeem waarmee het energieverbruik wordt teruggebracht en duurzame oplossingen worden ingevoerd om de CO₂-uitstoot te beperken. Strukton gebruikt dit systeem ook om het energieverbruik in de eigen gebouwen te verminderen.

Bij Strukton Bouw & Vastgoed komt het streven naar duurzaamheid met name tot uiting in het streven naar nieuwe samenwerkingsvormen vanuit een levenscyclusbenadering.

Binnen Strukton Civiel heeft Reef Infra samen met Shell Global Solutions een nieuw materiaal ontwikkeld dat het midden houdt tussen asfalt en beton. Dit C-Fix past perfect in de MVO-visie van Strukton. Het is zeer sterk, flexibel, scheurbestendig, vloeistofdicht en bestand tegen zuren en zouten en omdat de verharding snel na aanleg te gebruiken is, werkt C-Fix tijdsbesparend. Uit duurzaamheidsoogpunt is het buitengewoon waardevol omdat het bindmiddel C-Fix wordt geproduceerd uit koolstofrijke aardoliefracties. Deze fracties worden gebruikt in zware stookolie en veroorzaken relatief veel CO₂-uitstoot bij gebruik als brandstof. Door toepassing van die zware raffinagefracties in C-Fix wordt veel koolstof en dus CO₂ vastgelegd. Dat voorkomt emissie. Concreet betekent dit dat bij de aanleg van bijvoorbeeld een busbaan of industrieterrein een CO₂-certificaat kan worden verkregen waarin is aangegeven hoeveel ton CO₂ is vastgelegd in de verharding. Op termijn zouden deze certificaten een rol kunnen gaan spelen in de CO₂-emissiehandel.

Reef Infra heeft ook klinkerbeton ontwikkeld dat 25 jaar geen onderhoud behoeft en intact blijft als er zware landbouwvoertuigen overheen rijden. In klinkerbeton wordt het beste van twee werelden gecombineerd: de mooie uitstraling van klinkers en de duurzame eigenschappen van beton. Bovendien zijn de aanlegkosten van klinkerbeton gelijk aan die van gewoon beton.

Andere voorbeelden zijn de extra geluidreducerende geluidsschermen die Strukton Civiel heeft ontwikkeld, onderzoek naar zelfverdichtend beton en het streven naar hergebruik van spoorballast als (secundair) fundeeringmateriaal.

Zeer gezonde werkomgeving

In december 2007 heeft Strukton zijn visie op arbo- en milieubeleid neergelegd in een nieuwe beleidsverklaring. Die vormt een van de pijlers onder het programma Strukton als preferente werkgever en heeft geleid tot een andere manier van kijken naar arbokosten. Het standaard-arbocontract heeft plaatsgemaakt voor een contract dat het mogelijk maakt om meer preventief bezig te zijn en meer rekening te houden met ieders levensbehoeften.

Het streven naar een gezonde werkomgeving is ook de basis voor de Struktonbrede campagne Zero Accidents. In lijn met het MVO-beleid en de merkbelofte Challenging Clients gaat het ook hierbij om een mentaliteitsverandering. Alleen genoeg nemen met nul ongelukken eist meer dan registreren. Het eist dat processen zijn ingericht op leren van incidenten en direct actie ondernemen om toekomstige incidenten te voorkomen. In 2007 is Zero Accidents gecommuniceerd met een management statement, is bij de werkmaatschappijen draagvlak gecreëerd voor de campagne en is de pilot Veiligheid op de bouwplaats bij Strukton Civiel geëvalueerd. In 2008 start de brede campagne en als de pilot geslaagd blijkt wordt de Strukton-bouwplaatsnorm bedrijfsspecifiek gemaakt en uitgerold naar andere werkmaatschappijen. Doel is de veiligste bouwplaatsen van Nederland te introduceren en speerpunt is het structureel beoordelen van bouwplaatsen door eigen medewerkers aan de hand van een veiligheidscheck. Zo zal veiligheid een standaardonderdeel van de werkprocedures worden, wat leidt tot minder incidenten. Een (goed) verzorgde bouwplaats draagt niet alleen bij aan dit streven naar veiligheid, gezondheid en welzijn van medewerkers, maar voorkomt ook faalkosten en onnodig verlies van of schade aan materiaal en materieel en maakt een betrouwbare en professionele indruk op (potentiële) opdrachtgevers en de omgeving.

Over de hele linie laat 2007 een daling van het totaal aantal ongevallen met verzuim zien. Vooral Strukton Rail en Strukton Bouw & Vastgoed onderscheiden zich positief. Over het geheel genomen zijn de werkmaatschappijen er ook in geslaagd het gemiddeld aantal dagen verzuim door een ongeval te reduceren. Strukton Civiel en Strukton Bouw & Vastgoed realiseerden zelfs een halvering ten opzichte van 2006.

Preferente werkgever

Maatschappelijk verantwoord ondernemen in combinatie met het motto Challenging Clients vraagt om een lerende organisatie die medewerkers goede arbeidsomstandigheden, uitdagende functies en uitstekende opleidingsmogelijkheden biedt, gericht op leren, innoveren en initiëren. De ambities van Strukton betekenen voor de medewerkers dat de dienstverlening complexer en meer geïntegreerd wordt. Dat vraagt om een andere manier van omgaan met de vraag van opdrachtgevers en veel oog voor maatschappelijke vraagstukken en doet een groot beroep op het probleemoplossend vermogen van mensen. Strukton ondersteunt die cultuuromslag naar full-serviceprovider met een personeelsbeleid dat zich richt op de ontwikkeling van een lerende organisatie.

Een punt van zorg is de krappe arbeidsmarkt, met name voor technisch geschoolde medewerkers. Dat rechtvaardigt extra inspanningen om Strukton te profileren als preferente werkgever en alle kanalen die zich daarvoor lenen in te zetten om te laten zien dat potentiële medewerkers en jong talent hier een uitdagend takenpakket, goede ontwikkelingsmogelijkheden en uitstekende loopbaanperspectieven aantreffen. Alle werkmaatschappijen hebben in 2007 veel energie gestoken in werving en selectie van nieuwe medewerkers en veel geïnvesteerd in training en opleiding. Bij alle werkmaatschappijen groeide het aantal medewerkers. Bij Strukton Rail en Strukton Bouw & Vastgoed ging dit gepaard met een verjonging van het management.

Om inhoud te geven aan de open cultuur binnen Strukton hebben enthousiaste jongeren uit de diverse werkmaatschappijen in het voorjaar van 2006 het jongeren netwerk Scope opgericht. Scope is een platform om elkaar uit te dagen, inspiratie op te doen, elkaar te helpen, informatie te delen en nieuwe, frisse ideeën aan te leveren over onderwerpen die direct en indirect zijn gerelateerd aan het werk. Scope organiseert netwerk- en discussiebijeenkomsten, maar ook excursies binnen en buiten het bedrijf. De deelnemers leren elkaar kennen, zowel in het werk als persoonlijk, en raken bekend met de werkmaatschappijen. Bovendien stelt Scope de medewerkers beter in staat uit te dragen wat de mogelijkheden van Strukton zijn, wat resulteert in een positief beeld van Strukton.

Daarnaast profileert Strukton zich via een verscheidenheid van contacten en activiteiten in samenwerking met relevante opleidingsinstituten. Zo trad Strukton in 2007 op als hoofdsponsor van een uniek project van vier studenten civiele techniek van de Technische Universiteit Delft. Deze studenten hebben in het kader van hun masterproject in Costa Rica een plan gemaakt voor een draagconstructie van een hoogbouwproject van 57 verdiepingen en een ontwerp voor een schoolgebouw. Strukton Rail startte een opleiding in samenwerking met het ROC ASA in Utrecht en Rail Opleidingen in Amersfoort. Als deze opleiding succesvol blijkt, zal Strukton Rail dit concept op meerdere ROC's introduceren.

Strukton Integrale Projecten richt zich op de groeiende markt voor innovatieve en integrale oplossingen, onder andere op het gebied van overheidshuisvesting, zorg, onderwijs en infrastructuur, die uitgaan van de totale levenscyclus van een project. Het houdt zich bezig met het ontwikkelen, managen en investeren van eigen vermogen in PPS-projecten. Strukton Integrale Projecten bundelt de kennis en expertise binnen Strukton en werkt samen met Nederlandse en internationale partners. De betrokkenheid bij negen Nederlandse PPS-projecten, waarvan zes in aanbesteding en drie in uitvoering, en de activiteiten in het Verenigd Koninkrijk, België en Zweden houden een sterke groei in van de activiteiten van Strukton Integrale Projecten.

Gang van zaken

2007: geïnvesteerd in marktleiderschap

In 2007 drong Strukton met zijn consortia in alle zes Nederlandse tenders door tot de laatste drie partijen die in aanmerking kwamen of nog komen voor de projecten. Begin 2008 won Strukton met de consortia DC16 en DUO2 de PPS-projecten Nieuwbouw Detentiecentrum Rotterdam en Huisvesting Informatie Beheer Groep en Belastingdienst te Groningen. Daarmee behoort Strukton tot de top drie in de Nederlandse PPS-markt.

PPS-trajecten kennen een lange voorbereidingsperiode, waarbij de substantiële aanbestedingskosten worden toegerekend aan het jaar waarin ze gemaakt worden, terwijl projecten pas in een volgend jaar (of nog later) in uitvoering gaan. Dit is uiteraard van invloed op de resultaten van Strukton Integrale Projecten. In 2007 resulteerde dit in hoge investeringen waaruit pas op langere termijn omzet kan worden verwacht.

In het verslagjaar lag de prioriteit op het behouden en versterken van een toppositie in de Nederlandse PPS-markt. Daarnaast heeft Strukton Integrale Projecten nadrukkelijk de ambitie om een positie te verwerven in de internationale (West-Europese) markt. De overige prioriteiten zijn daarvan afgeleid en betreffen capaciteitsuitbreiding van de organisatie, samenwerking met consortiumpartners en technische partners, het deelnemen aan, respectievelijk winnen van PPS-tenders, lopende projecten en het ontwikkelen en managen van marktconsultaties en eigen initiatieven.

Internationaal was Strukton Integrale Projecten betrokken bij diverse PPS-tenders, waaronder een scholenproject in Groot-Brittannië (Birmingham) en lightrailprojecten, met Strukton Rail, in België (Antwerpen) en Zweden (Stockholm). Strukton benut de verdere groei van PPS of PPP (public private partnership) op Europese schaal ook om kennis en ervaring op te doen.

Markt groeit en professionaliseert

Hoewel er in het verslagjaar geen nieuwe PPS-projecten op de markt kwamen, was toch sprake van groei en professionalisering in de Nederlandse PPS-markt. De Rijksgebouwendienst (Rgd) had tenders lopen voor de nieuwbouw van het Belastingkantoor in Doetinchem, de huisvesting van de Informatie Beheer Groep en de Belastingdienst in Groningen en nieuwbouw van het Detentiecentrum Rotterdam. De tender voor het Belastingkantoor Doetinchem is afgerond. Voor de andere twee projecten zijn de consortia DC16 en DUO2 waarin Strukton participeert aangewezen als voorkeursinschrijver. Eind december heeft Strukton de definitieve inschrijving ingediend voor aanbesteding van de huisvesting van de staf van het commando landstrijdkrachten op het terrein van de Kromhoutkazerne in Utrecht.

In al deze projecten stelt de overheid als opdrachtgever relatief hoge duurzaamheidseisen aan de gebouwen. Dat sluit aan bij de lifecyclebenadering en Challenging-Clientspositionering van Strukton.

Op het gebied van infrastructuur en gebiedsontwikkeling was in 2007 ook sprake van verdere professionalisering, hoewel het aantal projecten beperkt bleef. De tenderprocedure van het project Capaciteitsuitbreiding Coentunnel is afgerond maar als gevolg van een uitspraak van de Hoge Raad over luchtkwaliteitsonderzoek zijn nog geen definitieve contracten gesloten.

Hetzelfde (milieu)probleem heeft ertoe geleid dat Rijkswaterstaat twee aangekondigde PPS-projecten nog niet op de markt heeft gebracht. Het gaat hier om de projecten A12 Utrecht-Veenendaal en A15 Maasvlakte-Vaanplein. De verwachting is dat deze tenders in de loop van 2008 starten.

Overigens zal het aantal projecten op rijksniveau beperkt blijven. Rijkswaterstaat gaat ervan uit dat een jaar al succesvol is als er een tot twee projecten op de markt komen. Naar de mening van Strukton is dat echter te weinig om voldoende kennis en ervaring op te bouwen. Voor verdere verbreding zal moeten worden gekeken naar projecten op lokaal en regionaal niveau, voor provincies en gemeenten.

Innoveren door initiëren

In het verslagjaar heeft Strukton een succesvol eigen initiatief ontwikkeld voor de Noordelijke Randweg Utrecht. Het voorstel is ingediend bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat (het loket voor eigen initiatieven vanuit het bedrijfsleven en particulieren) en het Bestuur Regio Utrecht. Strukton wil met het plan bijdragen aan een gedegen, duurzame en realiseerbare oplossing die zorgt voor een betere bereikbaarheid van Utrecht. Ook heeft Strukton als een van de zeven marktpartijen deelgenomen aan de marktconsultatie Project Maincorridor Zuid (PMZ). Doel van PMZ is het verbeteren van de bereikbaarheid en de daarmee verbonden leefbaarheid in de A4-corridor Rotterdam-Antwerpen (onderdeel van Randstad Urgent).

Eind augustus 2007 heeft Strukton met het consortium First STEP Partnership, waarin ook TNO en het Franse Egis Projects participeren, een plan ingediend dat zich ook uitsprekt over de scope voor een haalbare businesscase en de samenwerkingsvorm, de publieke randvoorwaarden en de inrichting van het vervolgproces. Dit vervolgproces reikt tot een mogelijke uitvraag voor private exploitatie van de A4-corridor met daarin de privaat gefinancierde A4-Zuid. Op 28 november organiseerde Projectdirectie PMZ de conferentie 'Pitsstop PMZ' voor ruim 150 publieke en private relaties. Tijdens de Pitsstop zijn de resultaten van de zeven marktpartijen gepresenteerd en is door betrokken publieke partijen de Intentieverklaring Mainportcorridor Zuid getekend. Hiermee zetten zij een belangrijke zichtbare stap op weg naar het waarmaken van de ambities voor de corridor. Het Project Mainportcorridor Zuid bevindt zich momenteel in de uitwerkingsfase.

Denken stimuleren

Veel opdrachtgevers hebben weinig of geen ervaring met PPS. Dit geldt vooral ook in de sectoren zorg en onderwijs.

In de sector zorg gaat de ontwikkeling langzaam en hebben opdrachtgevers ook nog geen concrete initiatieven genomen. In de visie van Strukton biedt PPS in de zorg echter veel mogelijkheden. Om het denken daarover te stimuleren heeft Strukton Integrale Projecten in 2007 het initiatief genomen om zorgconcepten te ontwikkelen.

In de sector onderwijs zijn nog geen nieuwe projecten op de markt gekomen, maar de oprichting van het Servicecentrum Onderwijshuisvesting, een initiatief van onder andere het ministerie van Financiën en het ministerie van OCW, is een positieve ontwikkeling. Dit centrum richt zich op innovatieve integrale aanbestedingsvormen die kunnen bijdragen aan een betere onderwijshuisvesting.

In deze sectoren streeft Strukton naar vroege en actieve (markt)participatie en draagt Strukton Integrale Projecten actief bij aan deskundigheidsbevordering door allerlei vormen van kennisdeling. Strukton Integrale Projecten is founding partner van het PPS Netwerk Nederland dat in het voorjaar 2007 van start is gegaan. PPS Netwerk Nederland is een onafhankelijk platform met als doel publieke partijen te helpen bij de juiste investeringsbeslissing: wel of geen PPS. Daarnaast is Strukton Integrale Projecten actief in werkgroepen en taskforces en met het geven van presentaties, gastcolleges en lezingen. Ook door het ontwikkelen van innovatieve concepten en eigen initiatieven wil Strukton het denken over PPS stimuleren.

Groeiende interesse

In het voorjaar van 2007 is de nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie Harnaschpolder geopend door ZKH prins Willem-Alexander. Dit is een PPS van het Hoogheemraadschap van Delfland en het internationale bedrijvenconsortium Delfluent, waarin Strukton participeert. Delfluent heeft de AWZI ontworpen, gebouwd en gefinancierd (DBFO) en exploiteert de zuivering de komende dertig jaar. Begin 2007 is eveneens de renovatie van het ministerie van Financiën aan het Korte Voorhout in Den Haag gestart.

De bouw verloopt voorspoedig en dit prestigieuze PPS-project wordt door veel potentiële opdrachtgevers gevolgd. De verwachting is dat het gebouw conform planning eind 2008 in gebruik wordt genomen. In het verslagjaar is samen met de opdrachtgever waardevolle ervaring opgedaan met het Montaigne Lyceum, het eerste PPS huisvestingsproject dat in beheer is.

De verwachtingen voor 2008 zijn een verdere groei van projecten, zowel in Nederland als internationaal. Internationaal gaat het met name om PPS-projecten op het gebied van (light)rail. Strukton Integrale Projecten verwacht voorts een verdere professionalisering van zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers en blijft kwaliteit vooropstellen, met als uiteindelijke doel mobiliteit, onderwijs en zorg een stap verder te brengen.

STRUKTON RAIL

Strukton Rail is een fullserviceprovider voor infrastructuur en systemen in de sector publiek transport, een Europese speler met de missie om een aantrekkelijk spoorproduct te realiseren en de passie om het probleem te vinden voordat het tot een storing of defect leidt. Naast vlekkeloze operatie door preventie heeft veiligheid de hoogste prioriteit. Bepalend voor het niveau van veiligheid van Strukton Rail is het feit dat het bedrijf al vele decennia actief is op het drukst bezette spoorwegnet van Europa, het Nederlandse. Het bedrijf heeft nu in zeven Europese landen eigen vestigingen. Daarnaast is Strukton Rail op projectbasis actief in onder andere Engeland en Zwitserland.

Focus op Europa

Zowel financieel als kwalitatief en veiligheidstechnisch heeft Strukton Rail in 2007 beter gepresteerd dan in 2006. Strukton Rail onderscheidt zich van spooraannemers die railinfrastructuur bouwen, vernieuwen en onderhouden, door zich toe te leggen op vijf aanvullende werkvelden: consulting & engineering, data capturing, groot materieel & logistiek, internationale projecten en rollend materieel. In vier van deze vijf competentievelen is in 2007 groei gerealiseerd. Op het gebied van groot materieel en logistiek was door de teruggang op de Nederlandse markt per saldo sprake van een lichte teruggang op het totaal. De inzet en groei in het buitenland waren goed, maar konden de teruggang in Nederland niet volledig compenseren.

In 2007 is het bedrijf conform de strategie doorgegaan met het ontwikkelen van een matrixorganisatie op basis van competentievelen en verdere geografische spreiding in Europa. In de Nederlandse markt legt Strukton Rail de nadruk op het versterken van zijn positie door nieuwe producten en diensten te introduceren en innovaties te initiëren. In West-Europa streeft het bedrijf naar autonome groei en schaalvergroting door verdere internationalisatie via selectieve acquisitie en partnerschappen. Door de grote investeringen in materieel en innovatieve concepten is Strukton Rail een zeer kapitaalintensief bedrijf. De juiste schaalgrootte is een basisvoorwaarde om die investeringen goed te laten renderen en met concurrerende prijzen te kunnen werken. De afgelopen jaren heeft het bedrijf daarom het geografische werkterrein uitgebreid en zich ontwikkeld tot een Europees bedrijf. Dat heeft bovendien als voordeel dat het de best practices uit verschillende Europese landen kan toepassen.

De vijf kernactiviteiten worden centraal aangestuurd, vormen de bindende factoren door Europa heen en bieden goede groei mogelijkheden. Daarnaast heeft Strukton Rail landenorganisaties die direct samenwerken met lokale klanten en daar in de regel het complete pakket leveren; daarmee onderscheiden deze projecten zich van het competentieveld internationale projecten. In 2007 is deze strategie succesvol voortgezet.

In Duitsland verwierf Strukton Rail het eigendom van het Duitse spoorwegbedrijf Georg Reisse, waarmee het permanent voet aan de grond krijgt in de Duitse markt. Strukton Rail heeft zich definitief gevestigd in Kassel en Erfurt. Met deze uitbreiding vergroot het bedrijf de mogelijkheden voor het op Europese schaal uitwisselen van mensen en machines. In Noorwegen heeft Strukton Rail zijn positie verder versterkt met de overname van Betonmast en uitbreiding van zijn belang in het Noorse bedrijf Jernbaneservice AS van 65% naar 100%. In Zweden verwierf Strukton het resterende belang in Svensk Banproduktion, in omvang de tweede marktpartij in Zweden. De Struktonbedrijven in Scandinavië opereren sinds oktober 2007 onder de naam Strukton Rail

Attractief spoorproduct

In het verslagjaar is Strukton Rail Consult gevormd, dat per 1 januari 2008 officieel van start is gegaan. In dit bedrijfs onderdeel zijn de engineering en consultingactiviteiten bijeengebracht die binnen Strukton Rail beschikbaar zijn. Strukton Rail Consult richt zich op alle werken waarbij engineering en/of consultancy onderdeel is van het takenpakket van Strukton Rail.

Het gaat daarbij om design & construct-werken, maar vooral ook om alles wat te maken heeft met onderhouds-engineering en het verbeteren van spoorwegen. Tijdig preventief onderhoud en een -mede daardoor - ongestoorde treinenloop zijn bepalend voor een attractief spoorproduct. Om beide te bevorderen heeft Strukton Rail het elektronische systeem Geautomatiseerde Aanvraag Buitendienststellingen (GAB) ontwikkeld, dat zichtbaar maakt waar aan het spoor wordt gewerkt. Hiermee wil het bedrijf een open platform bieden voor alle partijen die belang hebben bij deze informatie omdat ze dan de eigen operaties efficiënter kunnen afstemmen op geplande buitendienststellingen. Inmiddels hebben VolkerRail en BAM Rail dit systeem ook in gebruik genomen.

Uiteraard doen zich op het spoor incidenten voor waar treinreizigers hinder van ondervinden, maar het is niet zo dat het slecht gesteld is met het spoor in Nederland, zoals soms wordt gesuggereerd. De Nederlandse railinfrastructuur loopt voorop in Europa. Strukton Rail zet al zijn kennis en kunde in om die kwaliteit in stand te houden en verder te verbeteren. Om de efficiency te vergroten is in het verslagjaar met TNO een onderzoek gestart naar het hoogfrequent voorverwarmen van spoorsecties om deze versneld weer terug te brengen na een buitendienststelling. In EU-verband is gewerkt aan het InteGRail-project. Daarin werken railinfraproviders, adviesbureaus, treinenleveranciers en Strukton Railinfa samen om via een integrale aanpak intelligent onderhoud mogelijk te maken en zo de kosten te verlagen en de betrouwbaarheid te verhogen. Ook werkt Strukton Rail in UIC-verband mee aan de totstandkoming van Europese regelgeving op zijn werkgebied.

Kennisontwikkeling en opleiding spelen vanzelfsprekend een grote rol bij Strukton Rail. Het bedrijf investeert daar structureel in en heeft in 2007 voor een aantal opleidingsprogramma's subsidie ontvangen van het Europees Sociaal Fonds. Met ProRail en de andere onderhoudsaannemers werkt Strukton Rail samen in de Kennis Alliantie Spoor. Naast technische samenwerking stimuleert dit platform innovatieve projecten. Verder draagt Strukton Rail op tal van congressen en conferenties bij aan kennisoverdracht via lezingen en andere bijdragen.

In het verslagjaar heeft Strukton Rail opnieuw fors geïnvesteerd in vooral spooronderhouds- en vernieuwingsmaterieel. Het materieel wordt op Europese schaal ingezet. Op grond van de positieve ervaringen met twee Deutz-locomotieven tijdens het werken aan onder andere de Betuweroute zijn nog twee van deze machines aangeschaft. Verder zijn vier nieuwe videoschouwtreinen aangeschaft (zie ook de paragraaf Objectiviteit en Veiligheid).

Transparantie

Om de Europees georiënteerde strategie succesvol te kunnen doorzetten, heeft Strukton Rail vijf kritische voorwaarden geformuleerd. Het bedrijf moet beschikken over een flexibele personeelsbezetting, met mensen die bereid en in staat zijn in meerdere landen te werken en die bij voorkeur zo breed mogelijk inzetbaar zijn in de diverse technische werkvelden. Het bedrijf moet technisch gezien uitstekend presteren en dit niet alleen bewijzen met prestaties, maar ook door het ontwikkelen van concepten die voor klanten een duidelijke toegevoegde waarde hebben. Andere kritische randvoorwaarden zijn een sterke financiële basis en een uitstekende logistiek die zorgt dat materieel en materiaal op het juiste moment op de juiste plek zijn, wat belangrijk bijdraagt aan een efficiënte inzet en een optimaal rendement van het – zeer kapitaalintensieve – machinepark. Voor dat laatste is in 2007 een track & trace-module voor materieel ontwikkeld.

De laatste, maar zeker niet de minste kritische succesfactor is transparantie. Voor opdrachtgevers en in maatschappelijke en politieke kringen is spoorweginfrastructuur vaak een blackbox. Strukton Rail breekt die blackbox open en maakt de kwaliteit naar buiten toe transparant. Hierdoor kan Strukton het onderhoud beter managen en stelt het opdrachtgevers in staat beter te opereren. Opdrachtgevers hebben immers te maken met de trend naar uitbesteding van onderhoud en vernieuwing en de noodzaak om de daarvoor beschikbare budgetten optimaal in te zetten. De concepten van Strukton maken de materie compleet inzichtelijk zodat sturing op output mogelijk wordt. Dat komt tegemoet aan de trend dat onderhoudscontracten meer richting output gaan en meer ruimte geven voor de dienstverlener om zelf invulling te geven aan de wijze waarop het vereiste beschikbaarheids- en veiligheidsniveau wordt bereikt.

Het meetinstrumentarium en de analysesoftware van Strukton Rail worden steeds meer gebruikt om het werk aan de infrastructuur te prioriteren in een onderhoudsstrategie en met minder geld een hogere kwaliteit te bereiken. Verder is er veel vraag naar de ervaring van Strukton Rail op het gebied van privatisering van onderhoud.

Objectiviteit en veiligheid

De grote vraag naar ervaring met het transparant maken van de kwaliteit van de infra bepaalt het succes van concepten rondom meet-, monitoring- en videoschouwssystemen. Geautomatiseerd schouwen met videoschouwtreinen en vaste videoschouwcamera's bijvoorbeeld, levert niet alleen objectieve data op maar draagt ook bij aan de veiligheid, doordat het ter plekke fysiek schouwen door mensen overbodig maakt. Bovendien kunnen afwijkingen in een vroeg stadium worden gedetecteerd en gesignaleerd, zodat ongeplande verstoringen van de treinenloop veelal kunnen worden voorkomen. In de loop van 2007 is het aantal videoschouwtreinen uitgebreid van een naar vier.

Een ander voorbeeld is het door Strukton ontwikkelde Preventief Onderhouds- en Storingsdiagnosesysteem Strukton (POSS). POSS geeft railinfraproviders inzicht in de conditie van hun railinfrastructuur zodat ze op basis van objectieve meetgegevens een onderhoudsstrategie kunnen laten ontwikkelen die precies is afgestemd op de beoogde output in termen van beschikbaarheid. Zowel in Nederland als in Europa voeren steeds meer railvervoerbedrijven POSS in. In Nederland is het aantal storingen op wissels door POSS teruggelopen met dertig procent. In 2007 is POSS verder verfijnd en verbeterd. Strukton Rail is in staat om een formeel in-controlstatement af te geven.

Die mogelijkheid bestond informeel al, maar in 2007 is de manier waarop het statement wordt ingezet zodanig aangescherpt dat het niet afgeven van zo'n statement consequenties heeft voor de beschikbaarheid van de betreffende infrastructuur.

Nieuwe contracten en samenwerkingen

In het verslagjaar heeft Strukton Rail in Nederland met Keyrail een driejarig contract gesloten voor het beheer en de instandhouding van de Betuweroute. Het contract is per 1 januari 2008 ingegaan en als de samenwerking na twee jaar tot kostenbesparingen en performanceverbetering leidt, wordt het omgezet naar een vijfjarig contract. De aanbesteding van het onderhoud van de Betuweroute vond plaats volgens de nieuwe regels.

In Zweden verwierf Strukton Rail een belangrijk onderhoudscontract. Voor de Zweedse nationale spoorbeheerder Banverket gaat Strukton Rail het onderhoud verzorgen van een 430 kilometer lange sectie van de belangrijkste railverbinding tussen Stockholm en Malmö. In Denemarken werd in 2007 een groot vernieuwingswerk binnengehaald dat bij een goede performance kan uitmonden in een vijfjarig onderhoudscontract.

Andere internationale contracten betreffen een internationaal project voor energievoorziening in Suriname, vernieuwing van bovenleidingen en bovenleidingsystemen voor een openbaarvervoersysteem in Brussel en een overeenkomst met de Zwitserse spoorwegen voor een periode van vijf jaar die begint met metingen en inspectie en in een later stadium wordt uitgebreid met onderhoud.

De in 2006 verworven opdracht voor het vervangen van de aandrijfsystemen van vijftien treinen voor O'Hare Airport Transit System (OATS) in het Amerikaanse Chicago, is in januari 2008 afgerond. Strukton werkte bij de modernisering van deze volledig geautomatiseerde treinen samen met het in Canada gevestigde Converteam.

De activiteiten in deze nichemarkt

hebben een vervolg gekregen in de vorm van een samenwerking met het Indiase BHEL, een groot elektrotechnisch concern. Samen met BHEL probeert Strukton een opdracht te verwerven voor het leveren van tweehonderd units voor de Indiase spoorwegen.

Strukton Civiel, voorheen Strukton Betonbouw, is een gevestigde naam op het gebied van civiele infrastructuur. Het bedrijf realiseert, onderhoudt en beheert projecten in deze sector, primair in Nederland. Strukton Civiel is bij uitstek thuis in ondergronds bouwen, zoals tunnels boren en tunnelementen afzinken, en het bouwen van vialucten, stations en geluidsschermen.

Geslaagd jaar

Strukton Civiel kijkt terug op een goed jaar van zowel forse autonome groei als versterking van de activiteiten. De omzet groeide met 20% en het resultaat groeide in hetzelfde tempo mee. Alle bedrijfsonderdelen van Strukton Civiel droegen bij aan de groei.

Dit goede resultaat is bereikt in een markt die minder was en het was dan ook vooral te danken aan het basisvolume dat een gestage stroom werk genereert en de aandacht voor projectbeheersing, met name voor het aspect risicomanagement.

De doelstelling om te groeien met behoud van rendement is niet alleen gehaald waar het de resultaten over het verslagjaar betreft, maar ook als het gaat om projectverwerving. Ook zijn belangrijke nieuwe acquisities en interessante samenwerkingsvormen, zoals allianties, tot stand gebracht. De orderportefeuille is goed gevuld met complexe projecten die over langere perioden werk genereren en het aandeel onderhoudswerk is opnieuw vergroot.

Strukton Civiel wil nadrukkelijk een leidende rol spelen in het vernieuwen van de totale infrasector. Opdrachtgevers leggen de verantwoordelijkheid en de regierol meer en meer bij marktpartijen. Dat vraagt om een nieuwe aanpak. Strukton Civiel beantwoordt die vraag met een strategie die is gericht op de verwerving van complexe projecten, ketenverlenging en -verbreding en contractvormen die integrale oplossingen mogelijk maken, zoals alliantiecontracten en PPS-concessiecontracten. Die strategie zorgt ervoor dat het bedrijf voor opdrachtgevers de meeste toegevoegde waarde biedt, maar ook dat de organisatie zich met de opgedane kennis en ervaring verder kan versterken en de bedrijfsvoering optimaal kan afstemmen op het aanbieden van integrale oplossingen.

Strategisch gevulde portefeuille

In 2007 heeft Strukton Civiel enkele grote werken aangenomen die gericht bijdragen aan het streven naar ketenverlenging, met name op het gebied van wegenonderhoud. Voorbeelden daarvan zijn het groot onderhoud van de Afsluitdijk en het project BLOKDOOS dat deel uitmaakt van het programma KOSMOS (Kunstwerken Onderhoud in Samenwerking met de Markt Onder Systeemgerichte contractbeheersing) van Rijkswaterstaat. BLOKDOOS is het tweede project uit dit programma dat Strukton Civiel heeft verworven. Daarnaast heeft Strukton Civiel het initiatief genomen om het mobiliteitsvraagstuk rondom de Hollandse Brug op te lossen door een alliantie te sluiten met Rijkswaterstaat.

In de specialismen waarmee Strukton Civiel streeft naar verbreding van zijn aandeel in de bouwketen is eveneens groei gerealiseerd. In het voorjaar van 2007 heeft Strukton Civiel een gedeelte van de activiteiten en het materieel van Duik Combinatie Nederland (DCN) overgenomen. Het gaat om zowel het Nederlandse als het Duitse DMI Injectietechniek en de specialistische onderwateractiviteiten ten behoeve van afzinkspecialist Strukton Afzinktechnieken, opererend onder de naam Mergor. Kort daarna annonceerde Strukton Civiel de ondertekening van een contract voor het afzinken van de eerste afzinktunnel in Zuid-Korea. Het project is onderdeel van de Busan-Geoje Fixed Link die moet bijdragen aan een oplossing van het mobiliteitsvraagstuk in het dichtbevolkte land.

Het streven naar alliantiecontracten als meest geïntegreerde samenwerkingsverband met de opdrachtgever heeft geresulteerd in verwerving van twee van deze contracten. Het ene betreft de verbinding A1-A6, het andere het Rotterdamse Museumpark. In het najaar presenteerde Strukton Civiel in de vorm van een eigen initiatief of unsolicited proposal een mogelijke oplossing voor de Noordelijke Randweg Utrecht. Deze weg is een belangrijke schakel tussen de A2 en de A27; de oplossing die Strukton heeft bedacht moet de doorstroming verbeteren. Doel is dat dit initiatief als een katalysator werkt en de planvorming een impuls geeft.

Innovatief en stimulerend

Intern wordt het streven naar vernieuwing ondersteund met onder andere gerichte activiteiten in het kader van Challenging Clients. De al jaren succesvolle matrixstructuur creëert daarbij ruimte om mensen te begeleiden en te trainen bij het ontwikkelen van de nieuwe mentaliteit die het 'Nieuwe Bouwen' verlangt.

Daarbij gaat het vooral om gezond ondernemerschap met voldoende durf om verantwoorde risico's te nemen. Een bijkomend voordeel van de matrixstructuur is dat de intensieve begeleiding van mensen, niet alleen technisch maar ook op het vlak van persoonlijke ontwikkeling, ook heel goed werkt als het gaat om mensen krijgen en houden. In de gespannen arbeidsmarkt is dat een belangrijk voordeel.

De sterke betrokkenheid van Strukton Civiel bij PPS-projecten en andere nieuwe samenwerkingsvormen, samen met de andere Struktonwerkmaatschappijen, heeft er in het verslagjaar toe geleid dat het bedrijfs onderdeel Technologie & Engineering Consult (T&E Consult), het ingenieursbureau van Strukton, vrijwel is geïntegreerd in Strukton Civiel. Daarbij is afgesproken dat Strukton Bouw & Vastgoed volgens hetzelfde model zijn kenniscentrum verder zal uitbouwen. Daarnaast stimuleert Strukton Civiel de vernieuwing en kennisontwikkeling door actief deel te nemen aan allerlei platforms en door het inrichten van een opleiding Systems Engineering.

Het wegebouwbedrijf Reef Infra, onderdeel van Strukton Civiel, introduceerde in het verslagjaar vernieuwende producten zoals duurzaam en omgevingsvriendelijk klinkerbeton en het nieuwe materiaal C-Fix, dat veel koolstof vastlegt en CO₂-emissie voorkomt.

Als een van de partijen die verantwoordelijk zijn voor de nieuwe fundering onder het Centraal Station in Amsterdam deelde Strukton Civiel mee in de prestigieuze Fleming Award, een Engelse prijs voor excellent geotechnisch ontwerp en constructie.

De Combinatie Hollandse Brug, een team bestaande uit Strukton Civiel, Reef Infra en de Bouwdienst Rijkswaterstaat, is door het bestuur van Rijkswaterstaat beloond met de titel Team van het Jaar. De keuze was unaniem en er was met name lof voor de wijze van projectuitvoering en de manier waarop invulling is gegeven aan mobiliteitsmanagement.

Markt in lastige fase

In de inframarkt is het volume aan potentiële opdrachten hoog, maar de fijnstofdiscussie en in mindere mate ook de weifelende houding van de politiek over kilometerheffing leidde tot uitstel van een aantal projecten. Luchtkwaliteit is al ruim twee jaar een struikelblok dat driekwart van de nieuwe werken vertraagt. Mede hierdoor is er nog geen sprake van opvolging van PPS-projecten. Bij binnenstedelijke projecten speelt dit niet omdat daar de luchtkwaliteit niet verslechtert. Prijs herstel en stabiliteit in prijsniveaus op de grote infrastructurale werken blijven nog steeds uit. Alleen op regionaal niveau en voor werken onder EUR 10 miljoen is een licht prijs herstel waarneembaar. Waar herstel van het prijsniveau – langzaam - zichtbaar wordt, heeft dat ook effecten op de inkoopmarkt.

De markt waarin Strukton Civiel opereert verkeert dus nog steeds in een lastige fase. Dit is een extra stimulans voor een strategie waarin onderhoud en aandacht voor nieuwe, op integraliteit en duurzaamheid gerichte samenwerkingsvormen de hoofdrol spelen. Strukton Civiel zal zich dan ook met name richten op kansen op het gebied van nieuwe aanbestedingsvormen (design & construct; design build, finance & maintain; design, finance, build & operate en alliantie) enerzijds en het verder uitbouwen van productmarktcombinaties anderzijds. Daarbij ligt het zwaartepunt nadrukkelijk meer op rendement dan op omzet, hoewel gestreefd wordt naar een gezonde balans tussen beide om de organisatie kwalitatief en kwantitatief op niveau te houden.

AMFORA, STAD ONDER DE STAD

Eind januari 2008 presenteerde Strukton tijdens het jaarlijkse congres van het Centrum voor Ondergronds Bouwen 'Enlightened Underground' het Eigen Initiatief AMFORA: Alternatieve Multi Functionele Ondergrondse Ruimte Amsterdam ofwel 'de stad onder de stad'.

Het primaire doel van AMFORA is de ruimtelijke en beeldkwaliteit van Amsterdam een sterke impuls te geven. AMFORA is een oplossing met vergaande potenties, zeer innovatief, een duurzame oplossing voor de verbetering van de leefomgeving in Amsterdam en niet in de laatste plaats technisch en economisch haalbaar. Het brengt een stukje oude glorie terug in de beleving van de stad Amsterdam zonder te kort te doen aan de behoeftes van dit tijdperk. AMFORA is een multifunctionele ondergrondse ruimte en vereist een multidisciplinaire aanpak. Strukton heeft het concept bedacht en is verantwoordelijk voor de algehele coördinatie, het ontwerp, de uitvoeringsmethoden en de business case. Er wordt gebruik gemaakt van de nieuwste technologische ontwikkelingen op het gebied van Bouw Informatie Model (BIM) en 3D-modellering, veiligheidssystemen, verkeersbegeleiding, verlichtings- en projectiesystemen en energie- en klimaatconcepten. AMFORA richt zich vooral op de bovengrondse stedelijke herindeling die mogelijk wordt door het gebruik van ondergrondse ruimten. Bij de ontwikkeling van het concept zijn onder andere landschaparchitecten, DelftTech (3D-laserscan-techniek) en de TU Delft, afdeling Verkeerskunde Transport & Planning betrokken.

AMFORA laat zien hoe in het gedeelte van Amsterdam dat wordt ingesloten door het Noordzeekanaal, het IJ en de zuidelijke Ringweg A10 een ondergronds gangenstelsel kan worden gecreëerd onder de grachten. Dit stelsel is opgebouwd uit verschillende lagen. De bovengrens is de bodem van de gracht op circa -3,50 NAP en de ondergrens een kleilaag op circa -32 meter NAP. Bij een constructiehoogte van ongeveer 5 meter kan AMFORA bestaan uit zes lagen die worden geconstrueerd als kolomloze ruimten met een maximale overspanning van 30 meter zodat ze flexibel kunnen worden ingedeeld ten behoeve van diverse functies. AMFORA zou kunnen worden uitgevoerd als polderprincipe, wat het grote voordeel heeft dat er niet geheid hoeft te worden, waardoor er trillingarm of trillingvrij kan worden gebouwd en de overlast minimaal is.

'Waren er maar meer visionaire ideeën voor de Nederlandse ondergrond. Dan wordt het daarboven tenminste weer een beetje leefbaar', luidde de opening van een artikel over het congres van het Centrum voor Ondergronds Bouwen van Maaïke Bezemer in dagblad Trouw.

Strukton Bouw & Vastgoed is qua omvang een middelgroot bouwbedrijf maar behoort qua projecten tot de top van landelijke spelers. Het bedrijf richt zich op het totale bouwproces en de beheersing daarvan, van plan- en projectontwikkeling tot en met beheer en onderhoud. Zijn onderscheidend vermogen ontleent Strukton Bouw & Vastgoed aan het streven naar waardecreatie, bij voorkeur vanuit een levenscyclusbenadering. Met een compleet pakket van bouwtechnisch en installatie-technisch beheer en onderhoud speelt Strukton Bouw & Vastgoed samen met Strukton Worksphere in op de actuele marktvraag in dit werkveld.

Back on track

Over 2007 realiseerde Strukton Bouw & Vastgoed een volumestijging van 30%. Deze autonome groei is vooral te danken aan enkele grote nieuwe projecten. Ook de onderhoudsmarkt was goed. Dat het resultaat desondanks negatief is, is volledig toe te schrijven aan tegenvallers bij projecten die dateren uit 2005 waarbij Strukton Bouw & Vastgoed te kampen had met de negatieve doorwerking van sterk gestegen kosten van onderaanneming en materialen.

Strukton Bouw & Vastgoed is sterk gegroeid in het aantal medewerkers: dat nam toe van 350 naar 425. In het verslagjaar is het back-on-trackprogramma verder invulling gegeven. Dit programma was vooral gericht op verdere versterking van de organisatie, met een sterk accent op projectbeheersing en het in goede banen leiden van de groei en ontwikkeling van de organisatie. Operationeel lag de prioriteit bij een goede uitvoering van werken en sturen op effectiviteit en efficiency. De directie is uitgebreid met ir. N.J. van der Moolen, directeur Bouw, en de heer Ing B.A.P. Nijdam MBA, directeur Financiën. Ook dit draagt bij aan een meer gecontroleerde groei. Operationeel hebben veiligheid, orde en netheid op de bouwplaats hoge prioriteit en er is veel aandacht besteed aan KAM-procedures en het communiceren daarvan. Strukton Bouw & Vastgoed sluit 2007 af met een volle en kwalitatief goede orderportefeuille.

DBM-autoriteit

In het verslagjaar heeft Strukton Bouw & Vastgoed ook veel aandacht besteed aan organisatieontwikkeling in het kader van de strategie van levenscyclusbenadering en de positionering van Challenging Clients. De vraag naar klant- en marktgericht maatwerk en de behoefte aan integrale oplossingen groeit. Dit, in combinatie met de trend dat opdrachtgevers zich terugtrekken uit het bouwproces en de regierol toevertrouwen aan de opdrachtnemer, leidt tot een toenemende behoefte aan totaaloplossingen. Daardoor neemt het aandeel design-, build-, maintain- en finance-&-operatecontracten en andere integrale contractvormen toe. Strukton Bouw & Vastgoed wil de autoriteit zijn op het gebied van design, build & maintain. Deze ambitie is in 2007 voorbereid door de positionering Challenging Clients en de bijbehorende kernwaarden concreet te maken en te vertalen in gedragsdoelstellingen die worden uitgerold naar de hele organisatie.

De levenscyclusbenadering vraagt van de medewerkers een andere mentaliteit. Ze moeten verantwoordelijkheid willen nemen en zich opstellen als ondernemers en ze moeten klantgericht kunnen communiceren. Nieuwe medewerkers worden daarop geselecteerd. Voor alle medewerkers moet denken en doen zoals bij de positionering Challenging Clients hoort een tweede natuur worden. Dat betekent onder andere dat ze nee durven zeggen tegen opdrachtgevers, dat ze potentiële opdrachten weigeren als de capaciteit ontbreekt en dat projecten optimaal worden voorbereid voordat er gebouwd wordt.

In het verslagjaar is een bedrijfsbreed opleidingsplan van start gegaan dat in 2008 verder wordt uitgerold. Alle medewerkers krijgen voor hen relevante competentie- en/of vaardigheidstrainingen, onder andere op het gebied van klantgerichtheid, leidinggeven/coachen en actief personeelsbeleid.

Ook is het kenniscentrum verder ingericht. Alle kennis en kunde op het gebied van kosten, logistiek, meerjarenexploitatie en procesmanagement die op projectniveau nodig zijn, zijn hier bijeengebracht. De kennisontwikkeling richt zich met name op virtueel (3D/4D) bouwen, nieuwe contractvormen en het ontwikkelen van concepten voor met name zorg en goedkope woningen.

Bij de opdrachtverwerving heeft Strukton Bouw & Vastgoed zich gericht op projecten en contracten die passen in de strategie die uitgaat van een levenscyclusbenadering. Het gaat dan met name om werken onder de contractvormen design & build, design, build & maintain en build & maintain en om langjarige onderhoudscontracten. Mede door het grote marktaanbod en de goede onderhoudsmarkt was het bedrijf goed in staat in het licht van de gekozen positionering de juiste keuzes te maken.

De zorgmarkt biedt goede mogelijkheden voor verdere versterking van de marktpositie van Strukton Bouw & Vastgoed. Vooral als het gaat om 'care', de combinatie van zorg en wonen, is deze markt kansrijk. Ook voor de toekomst. Om ketenverlenging en nieuwe samenwerkingsvormen met opdrachtgevers in de zorg te stimuleren, is in 2007 een vernieuwend concept ontwikkeld dat verder wordt uitgewerkt.

Aantrekkelijke werkgever

Een minder positief gevolg van de gunstige markt is de krapte op de arbeidsmarkt. In het personeelsbeleid van Strukton Bouw & Vastgoed lag de prioriteit dan ook bij het werven en introduceren van medewerkers met de juiste mentaliteit en competenties en het vasthouden van personeel. Ook zijn diverse hogere managementposities ingevuld. Het resultaat is een groei van het personeelsbestand met 20%.

In het verslagjaar is veel aandacht besteed aan de manier waarop Strukton Bouw & Vastgoed zich presenteert in de arbeidsmarkt. De naam Strukton en het soort projecten in portefeuille dragen veel bij aan de aantrekkelijkheid van Strukton Bouw & Vastgoed en eigen medewerkers worden optimaal gebruikt als ambassadeurs. In zowel de arbeidsmarktcommunicatie als het personeelsbeleid benadrukt het bedrijf dat het streeft naar langdurige relaties met medewerkers. Het schept daar ook de voorwaarden voor door voldoende uitdagingen te bieden, in combinatie met goede arbeidsvoorwaarden en uitstekende ontwikkelingsmogelijkheden en loopbaanperspectieven.

In het verslagjaar zijn verbeteringen doorgevoerd in projecten op het gebied van ziektepreventie, veilig werken, het borgen van werkzaamheid van oudere werknemers, flexibilisering van arbeid en de ontwikkeling van managementpotentieel. Dat laatste onder andere door op employability en samenwerking gerichte managementdevelopmenttrajecten. Een op preventie gericht verzuimbeleid en het aanstellen van een verzuimcoördinator hebben geresulteerd in een afname van het ziekteverzuim van 4,9% in 2006 tot 3,8% in 2007.

Volle portefeuille

De orderportefeuille van Strukton Bouw & Vastgoed is goed gevuld met zowel eigen projecten als werken waarbij wordt samengewerkt met de andere Struktonbedrijven. Dat is mede het gevolg van de groei van het aantal binnenstedelijke projecten en de toenemende behoefte aan integrale, onderscheidende oplossingen. De samenwerking met andere ondernemingen binnen Strukton neemt dan ook sterk toe. Naast de eerder genoemde vruchtbare samenwerking met Strukton Worksphere heeft Strukton Bouw & Vastgoed in 2007 met enkele bedrijfsonderdelen van Strukton Rail een aantal projecten van NedTrain uitgevoerd die gezamenlijk in openbare aanbesteding waren gewonnen. Voorbeelden van nieuw verworven projecten samen met Strukton Civiel zijn het Damsterdiep in Groningen (parkeren, wonen en werken), het Centrum voor Levenswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen en het Stadskantoor (Inverdan) van Zaandam

Verder is Strukton Bouw & Vastgoed betrokken bij de uitvoering van het PPS-project Renovatie ministerie van Financiën en bij een PPS-project in aanbesteding en bij de twee PPS-projecten waarvoor Strukton inmiddels als voorkeursinschrijver is aangewezen.

De orderportefeuille bevat ook de nodige projecten van Strukton Projectontwikkeling waarvan de realisatie start in 2008. In de zomer won deze afdeling samen met Johan Matser Projectontwikkeling een prijsvraag om 104 woningen te realiseren in het plangebied Ter Borch in de gemeente Tynaarlo. Het winnende plan beschrijft zogenoemde ruimtelijke repetities, waarbij de woningen, in nagenoeg gelijke verschijningsvorm, telkens in een andere omgeving worden gerealiseerd. De woningen komen te liggen in de Tuinwijk, de Rietwijk en de Waterwijk van het plangebied, aan of vlak bij het water. De bouw is gefaseerd en start in 2008.

Een ander toonaangevend project van Strukton Projectontwikkeling is **nieuwevoorstad**. Dit project houdt in dat een verouderd bedrijventerrein in Nijmegen wordt herontwikkeld tot het bruisende en verbindende hart van nieuwe en bestaande woonomgevingen aan de rand van de binnenstad. De totaaloplossing die hiervoor is ontwikkeld voorziet in een leefomgeving waarin de nieuwe bewoners alle eerste levensbehoeften onder handbereik hebben. De infrastructuur, inrichting en voorzieningen zijn zo opgezet dat mensen het gebied zowel overdag als 's avonds ervaren als levendig en veilig. Het gevarieerde woningaanbod in combinatie met een woonzorgaanbod voor senioren maakt NieuweVoorstad aantrekkelijk en geschikt voor mensen in elke levensfase.

Strukton Worksphere is fullservice accommodation provider op het gebied van technisch en installatieonderhoud en energimanagement en werkt steeds vaker samen met de andere Struktonbedrijven om opdrachtgevers totaaloplossingen te bieden en invulling te geven aan Challenging Clients. De kennis en kunde die Strukton Worksphere inbrengt vanuit zijn eigen werkvelden zijn van wezenlijk belang voor de levenscyclusbenadering die Strukton hanteert. In 2007 zijn in dit bedrijfsonderdeel ook de activiteiten van Servica Facilitair ondergebracht.

Resultaat bleef achter bij volumegroei

De resultaten van Strukton Worksphere over 2007 liggen iets onder die van vorig jaar. Zowel de orderontvangst als de omzet is echter gestegen ten opzichte van 2006 en daarbij was een duidelijke toename van langlopende projecten zichtbaar. Dit geldt voor alle vier de werkvelden: elektrotechniek, werktuigbouwkunde, safety & security en liften. De groei is echter ook geremd, niet alleen door personeelstekorten, maar ook door zeer grote investeringen in PPS-trajecten en aanbiedingen voor een aantal andere meerjarencontracten. Dit laatste sluit aan bij de groeiestrategie van Strukton Worksphere.

Het marktprijsniveau in de grote nieuwbouwprojecten is nog niet in lijn met de personeelsschaarste. De prijzen zijn in 2007 weliswaar weer wat gestegen, maar dit weegt nog niet op tegen de sterke prijsdaling van de jaren daarvoor. Bovendien richten steeds meer bestaande concurrenten zich nu ook op langjarig onderhoud en dat heeft geleid tot een duidelijk prijsverval. Dit heeft de groei van Worksphere niet of nauwelijks beïnvloed, maar het is wel ten koste gegaan van de marge. En hoewel de cao-stijging in 2007 beperkt bleef, leidde de druk op de markt wel tot snellere salarisstijgingen. Ook het tijdelijk invullen van veel vacatures stuwt de arbeidskosten.

Personeelsschaarste belemmert groei

Strukton Worksphere maakt op hoofdlijnen onderscheid tussen projecten en servicebeheer en onderhoud. In servicebeheer en onderhoud gaat het om customer intimacy. Dat vraagt om een organisatie met vestigingen dicht bij de klant en een personeelsbezetting met medewerkers die in de huid van de klant kunnen kruipen en zich in diens proces verdiepen. Om in dit werkveld succesvol te kunnen opereren, heeft het bedrijf dan ook mensen nodig met een servicegerichte instelling en goede communicatieve vaardigheden. In het projectmatige onderhoud zijn vooral multifunctionele medewerkers nodig. Voor beide werkvelden geldt dat de arbeidsmarkt krap is. Vooral mensen met de specifieke eigenschappen die Strukton Worksphere zoekt zijn schaars. Dit betekent dat de groeimogelijkheden van Strukton Worksphere voor een groot deel worden bepaald door de vraag in hoeverre Worksphere er samen met Strukton in slaagt goede mensen te houden, binnen te halen en duurzaam te binden. Dit is in 2007 dan ook tot speerpunt gemaakt. In het verlengde daarvan hebben medewerkertevredenheid, training en opleiding een hoge prioriteit. In 2007 bedroeg het opleidingsbudget EUR 3,3 miljoen

De aanpak One company, One system, Two processes speelt een belangrijke rol bij het behouden en werven van goede mensen. Deze aanpak behelst onder andere de nadere invulling van de Struktonbrede Challenging-Clientsbenadering. Die draagt belangrijk bij aan het carrièreperspectief van medewerkers, omdat Strukton in dat kader ondernemerschap op de werkvloer stimuleert en investeert in competenties van mensen en in een hoog niveau van 'fit to position' 2007 heeft Worksphere in dit proces stappen gezet die in 2008 verder worden uitgebouwd. Zo is een leergang ondernemend management ontwikkeld die op dit moment wordt uitgerold, zodat medio 2008 iedereen is getraind. De leergang maakt inmiddels ook deel uit van de standaardopleidingen voor zowel bedrijfsleiders als teamleiders en van het managementdevelopmenttraject. Daarnaast benut deze aanpak de synergie binnen Strukton. Overigens draagt het feit dat Strukton Worksphere voor veel toonaangevende opdrachtgevers werkt, bij aan zijn aantrekkelijkheid als werkgever.

Tendens naar totale uitbesteding

Kenmerkend voor 2007 was het versneld doorzetten van de tendens dat grote ondernemingen hun totale facilitaire organisatie naar buiten brengen en dat veel klanten hun volledige verantwoordelijkheid voor het onderhoud bij voorkeur onderbrengen bij één partij. De mogelijkheden voor samenwerking binnen Strukton stellen Worksphere in staat daar goed op in te spelen met een totaalaanbod, vaak in samenwerking met Strukton Bouw & Vastgoed.

De tendens van uitbesteding doet zich ook voor bij productieorganisaties, maar met dit verschil dat deze organisaties zelf verantwoordelijk blijven voor het onderhoud van de primaire procesinstallaties terwijl ze het onderhoud van de secundaire procesinstallaties uitbesteden. Dit vereist een heel nauwe samenwerking tussen de technische dienst van de producent en de beheerorganisatie van de hardserviceleverancier.

Bij PPS-concessieprojecten neemt Strukton Worksphere in de exploitatieperiode de verantwoordelijkheid voor de gehele dienstverlening. Ook daardoor vervagen de grenzen tussen exploitatiemanagement, facilitymanagement (soft/hardservices) en hard servicemanagement steeds verder. Daarom was het een logische stap om alle managementactiviteiten op het gebied van facility services binnen één organisatie te bundelen en de activiteiten van Servica Facilitair onder te brengen bij Strukton Worksphere.

In de nieuwbouw- en verbouwmarkt streven klanten en opdrachtgevers vaker naar design-, build-, operate- en maintaincontracten. Door de grotere duurzaamheid en het efficiëntere energieverbruik dat daarmee mogelijk wordt, is dat ook in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen een zeer gewenste ontwikkeling. Om te voldoen aan de vraag die hieruit voortkomt, heeft Strukton Worksphere de projectmanagementorganisatie aanzienlijk versterkt en is binnen het bedrijf een aparte ontwerpafdeling ingericht. De techniekorganisatie is verder versterkt met een dedicated directie en het consultancybureau Hardservices met een afdeling die zich bezighoudt met advisering op het gebied van energiemangement en exploitatiemanagement.

Kennisontwikkeling door samenwerking

Strukton Worksphere heeft een langetermijn-samenwerkingsverband met de Technische Universiteit Eindhoven. In 2007 werkten binnen de afdeling Solutions For Hardservices drie studenten van de opleiding installatie-architect aan een opdracht waar ook studenten van de faculteit ADMS (Architectural Design Management Systems) aan deelnamen. Zij hadden tot taak een innovatief functioneel (gebouw)concept uit te werken voor een dienstverleningssector, zoals de zorg.

In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen is in het verslagjaar een nieuw contract gesloten met de leverancier van het energiemangementpakket Engage Active Energy Management met het doel projecten en sites nog beter te voorzien van energieverbruikgegevens en analyses om energiebesparingsmogelijkheden te identificeren. Ook zijn diverse inspecteurs opgeleid voor het opstellen van energiecificaten in de utiliteit (EPA-U).

In partnerships met KPN (snelle glasvezelverbindingen) en C&N (meldkamertechnologie) heeft Strukton Worksphere een innovatief totaalconcept ontwikkeld voor intelligente camerabeveiliging. Hierbij worden via speciale software en intelligente camera's beelden geregistreerd in twee meldkamers zodat het publieke domein en private gedeeltes apart in beeld worden gebracht vanuit één observatiesysteem.

Goede vooruitzichten door sterke formules

In het verslagjaar is het grootste deel van alle contracten met bestaande klanten wederom voor een of meerdere jaren verlengd. De praktijk laat zien dat Strukton Worksphere uitstekende prestaties levert. Het toenemende aantal contracten waarbij wordt afgerekend op basis van prestatie-indicatoren laat zien dat de belofte dat een prestatiecontract zowel qua prijs als qua kwaliteit een betere vorm is dan een inspanningscontract, keer op keer wordt gerealiseerd. De verwachting is dat deze trend naar prestatiecontracten zich in 2008 voortzet.

Het totale volume aan langlopende contracten in portefeuille is in het verslagjaar aanmerkelijk gestegen. Een sprekend voorbeeld hiervan is het vijfjarig beheer- en onderhoudscontract dat begin 2007 is getekend voor het onderhoud van alle gebouwen van Equens Nederland B.V. (voorheen Interpay). Het gaat om een totaalcontract voor integrale dienstverlening op zowel tactisch als operationeel niveau. Maar ook op het gebied van nieuwbouw/renovatie werden interessante opdrachten verworven. Zo werd in de loop van het jaar van Stork SP Aerospace de opdracht verworven voor de complete elektrotechnische, werktuigkundige en safety-and-security-werkzaamheden voor een 11.000 vierkante meter nieuwe kantoor- en productieruimte. Voor het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven gaat Strukton Worksphere de operatiekamers renoveren en uitbreiden in het kader van de optimalisatie van het OK-complex.

Verheugend is dat in 2007 een aantal grote projecten is gescoord samen met Strukton Bouw & Vastgoed en Strukton Civiel. Vooral op het gebied van parkeergarages blijkt het gezamenlijk concept een goede formule, maar ook in het onderhoud was Strukton in een aantal grote aanbestedingen succesvol met een gecombineerd aanbod.

In het verslagjaar zijn voor vier grote PPS-projecten gezamenlijke aanbiedingen gemaakt. Dat heeft de samenwerking geïntensiveerd, maar heeft vooral veel bijgedragen aan de kennisontwikkeling op het gebied van lifecycle cost in diverse gebouwgebonden omgevingen.

Strukton Worksphere verwacht in 2008 een succesvolle afronding van de laatste fase van een volledig geautomatiseerd onderhoudsproces. Dat stelt het bedrijf in staat volledige transparantie te bieden aan gebruikers en klanten en levert realtime-informatie over iedere stap binnen het onderhoud en het storingsproces.

Wat de markt betreft verwacht Strukton Worksphere een gelijke ontwikkeling als in 2007. Het volume zal redelijk groeien maar de prijzen, en dus ook de marge, zullen slechts gering stijgen. Dat wordt versterkt doordat veel langjarige onderhoudscontracten in de indexeringsjaar achterlopen op de feitelijke kostprijsontwikkeling. Desondanks zal de verwachte volumestijging, met name op projecten en langjarige contracten, naar verwachting leiden tot een resultaat dat duidelijk boven het resultaat van 2007 uit zal komen.

07
30

Goed ondernemerschap, integer handelen, respect, toezicht, transparante verslaggeving en het afleggen van verantwoording vormen de belangrijkste leidraad voor het corporategovernancebeleid van Strukton.

Corporate governance wordt voor Strukton bepaald door de wetgeving, rechtspraak en 'codes of best practice' van de landen waarin de onderneming haar activiteiten ontplooit. Strukton volgt vrijwillig de Nederlandse Corporate Governance Code, die de commissie-Tabaksblat heeft opgesteld voor in Nederland aan de beurs genoteerde vennootschappen, ook al is een aantal bepalingen niet direct van toepassing op de onderneming¹.

Strukton NV is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. De vennootschap wordt bestuurd door de Groepsdirectie. Toezicht vindt plaats door de Raad van Commissarissen. NS Groep NV houdt 100% van de aandelen in Strukton NV.

Beheersaspecten

07
32

Organisatie van de onderneming

Directie

Er is een eindverantwoordelijke directie voor de gehele onderneming (de Groepsdirectie). De Groepsdirectie is verantwoordelijk voor het bestuur van de onderneming. De Groepsdirectie stelt de visie en de daaruit voortvloeiende missie, strategie en doelstellingen vast. De directies van de bedrijfsonderdelen zijn verantwoordelijk voor de formulering en uitvoering van de strategie van hun werkmaatschappij. De verantwoordelijkheid voor het bestuur en de dagelijkse beslissingen bij de bedrijfsonderdelen ligt eveneens bij de statutaire directie van de bedrijfsonderdelen. De directievoorzitters van de diverse bedrijfsonderdelen vormen tezamen met de Groepsdirectie de Groepsraad. Deze raad heeft een beleidsvoorbereidende taak en adviseert de Groepsdirectie.

De Groepsdirectie is verantwoordelijk voor een transparant bestuur van de onderneming. Hiertoe is een directiereglement opgesteld dat is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Bij de vervulling van haar taken richt de Groepsdirectie zich naar de belangen van de vennootschap. De Groepsdirectie verschafft tijdig die informatie en middelen aan de Raad van Commissarissen die nodig zijn voor een goede taakuitoefening.

Een keer per jaar doet de Groepsdirectie verslag in de aandeelhoudersvergadering over de resultaten van het afgelopen verslagjaar.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen is belast met het toezicht op de Groepsdirectie, het gevoerde beleid en op de algemene zaken in de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen, alsmede het met raad ter zijde staan van de Groepsdirectie. De Raad van Commissarissen heeft zijn functioneren vastgelegd in het reglement van de Raad van Commissarissen.

1. Dit voornamelijk vanwege het niet hebben van een beursnotering, maar ook de bepalingen betreffende de "one-tier structuur". Bovendien zijn de bepalingen ten aanzien van certificering van aandelen niet van toepassing op Strukton.

De Raad van Commissarissen evalueert onder andere de strategie en de daarbij behorende organisatiestructuur en resultaten. De verantwoordelijkheid voor de juiste uitvoering van zijn taken berust bij de Raad van Commissarissen als geheel. De Raad van Commissarissen oefent zijn taken uit in het belang van de onderneming en zal daarvoor alle relevante belangen voor de onderneming laten meewegen.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren.

Een keer per jaar doet de Raad van Commissarissen verslag aan de aandeelhouder over het gehouden toezicht van het afgelopen verslagjaar.

Betrekkingen met externe belanghebbenden

Gezien het belang en de positie van de onderneming publiceert Strukton regelmatig zijn resultaten en belangrijke gebeurtenissen door middel van persberichten en publicaties via zijn website.

Benoeming en remuneratie Groepsdirectie

Bij Strukton benoemt de aandeelhouder de bestuurders. De huidige bestuurders zijn, in afwijking van de Corporate Governance Code, aangesteld voor onbepaalde tijd en de bestaande contracten worden gerespecteerd. De aandeelhouder stelt de beloning van de bestuurders vast op basis van een advies van de Raad van Commissarissen.

Benoeming, deskundigheid en samenstelling van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen wordt benoemd door de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Dit gebeurt tevens na overleg met de Centrale Ondernemingsraad. De vennootschap heeft een Raad van Commissarissen, bestaande uit een door de algemene vergadering te bepalen aantal leden. Bij de vaststelling van het gewenste aantal commissarissen wordt het volgende in acht genomen:

- de omvang van de onderneming;
- de samenstelling van de portefeuille aan activiteiten van de onderneming.

Thans bestaat de Raad van Commissarissen uit drie leden. Er zijn momenteel geen speciale commissies benoemd.

Strukton voldoet aan de bepaling van de Corporate Governance Code dat alle commissarissen, met uitzondering van maximaal één persoon, onafhankelijk zijn. Uit hoofde van zijn functie als lid van de directie van NS Groep N.V. (aandeelhouder), kwalificeert de heer M. Niggebrugge niet als onafhankelijke commissaris zoals bedoeld in de Corporate Governance Code.

De Raad van Commissarissen evalueert periodiek het opgestelde profiel. Volgens het reglement en het profiel van de Raad van Commissarissen kan een commissaris voor maximaal drie termijnen van vier jaar worden benoemd. Bij eventuele herbenoeming wordt het functioneren van het betrokken raadslid expliciet aan de orde gesteld. De statuten en het reglement van de Raad van Commissarissen bepalen tevens dat leden periodiek aftreden volgens een door de Raad van Commissarissen op te stellen rooster.

De voorzitter is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de Raad van Commissarissen. Verder zorgt de voorzitter voor het introductie- en trainingsprogramma voor zijn leden en initieert hij de beoordeling van het functioneren van de Raad van Commissarissen en de Groepsdirectie. De voorzitter van de Raad van Commissarissen kan geen voormalig lid van de Groepsdirectie zijn.

Belangenverstrengeling/transacties tussen verbonden partijen

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het oplossen van eventuele tegenstrijdige belangen tussen leden van de Groepsdirectie, leden van de Raad van Commissarissen en de externe accountant aan de ene kant en de vennootschap aan de andere kant.

Alle besluiten tot het aangaan van transacties waarbij sprake is van mogelijke belangenverstrengeling met een lid van de Groepsdirectie of van de Raad van Commissarissen die voor de onderneming en/of het desbetreffende lid van de Groepsdirectie van materiële betekenis is, vergen de goedkeuring van de Raad van Commissarissen.

Leden van de Groepsdirectie en van de Raad van Commissarissen dienen onverwijld aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen (en aan de andere leden van de directie, als het een lid van de directie betreft) melding te maken van elke belangenverstrengeling of potentiële belangenverstrengeling van betekenis voor de onderneming en/of henzelf en dienen daarbij alle relevante informatie te verschaffen.

Transacties met de aandeelhouder zijn beperkt en vinden plaats op marktconforme condities.

Accountant

De externe accountant wordt benoemd door de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Commissarissen is direct verantwoordelijk voor het toezicht op het werk van de externe accountant.

Enkeel maal per vier jaar maakt de Raad van Commissarissen tezamen met de Groepsdirectie een beoerdeling van het functioneren van de externe accountant. De conclusies hiervan worden aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders meegegeel. De externe accountant woont de vergaderingen van de Raad van Commissarissen bij waarin het verslag van de externe accountant over de controle van de jaarrekening wordt besproken en waarin de vaststelling van de jaarrekening wordt behandeld. Tevens woont hij de vergadering van de Raad van Commissarissen over de halfjaarcijfers bij. Reeds enige jaren geleden hebben de Groepsdirectie en de Raad van Commissarissen maatregelen genomen ter waarborging van de objectiviteit en onafhankelijkheid van de accountant door een beperking aan te brengen in de overige aan de controlerend accountant uit te besteden werkzaamheden.

Reglementen

Strukton kent verschillende reglementen die de kaders aangeven voor het functioneren van de verschillende organen, dan wel inhoud geven aan binnen Strukton geldende regels. Informatie over de verschillende bestuursorganen, reglementen en de Strukton-gedragscode die geldt voor de medewerkers van Strukton, is te vinden op de website www.strukton.com onder 'Corporate governance'. De regelingen worden van tijd tot tijd getoetst en zo nodig aangepast.

Het betreft:

- Statuten Strukton N.V.
- Gedragscode
- Procedure voor het omgaan met een vermoeden van ongewenst gedrag ('klokkenluidersregeling')
- Personalia Groepsdirectie

Voorts zijn geplaatst op de website:

- Profielschets Raad van Commissarissen
- Rooster van aftreden Raad van Commissarissen
- Personalia van de Raad van Commissarissen
- Reglement voor de Raad van Commissarissen

Strukton heeft net als andere ondernemingen te maken met diverse commerciële, operationele en financiële risico's die inherent zijn aan zijn activiteiten. De onderneming probeert deze risico's te beperken door een gerichte marktaanpak, een platte organisatiestructuur en een sterke focus op samenwerking met klanten en leveranciers en tussen de Struktonbedrijven onderling.

Risicobeheersing

Risico-inventarisatie

Risico's binnen de onderneming, in relatie met de gevoerde strategie, worden op een gestructureerde wijze geïdentificeerd en gevolgd. Bij het identificeren en wegnemen van doublures, inconsistenties en lacunes bij de al bestaande activiteiten op het gebied van risicomangement en interne beheersing, wordt gebruik gemaakt van het COSO-raamwerk (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). In het verslagjaar zijn wederom de verschillende risico's in kaart gebracht en zijn de belangrijkste risico's gewogen. De belangrijkste thema's met betrekking tot ondernemingsrisico's, in relatie tot de geformuleerde strategische doelstellingen, zijn voor Strukton:

Veiligheid

Dit betreft het risico dat operationele activiteiten leiden tot ongelukken, letselschade, reputatieverlies dan wel dat operationele activiteiten in strijd worden uitgevoerd met arbovoorschriften. De veiligheidsvoorzieningen van Strukton voldoen technisch gezien volledig aan de hoogste eisen. Alle bedrijfsonderdelen zijn ISO-gecertificeerd. Daarnaast beschikken de grote bedrijfsonderdelen over een VCA-certificaat.

De KAM-systemen (Kwaliteit, Arbeid en Milieu) zijn toegankelijk gemaakt voor alle werknemers. Externe geaccrediteerde en certificerende instanties zorgen voor regelmatige toetsing van deze systemen. Preventie heeft de hoogste prioriteit en het veiligheidsbeleid richt zich ook op menselijk gedrag als risicofactor (awareness). Zorgvuldige voorbereiding van werkzaamheden, analyse van bijna-ongevallen en toolboxmeetings moeten dit risico minimaliseren.

Projectmanagement

Strukton voert veelal op projectmatige basis werk uit voor derden. De complexiteit en omvang van de werken, en daarmee ook de orderomvang, kunnen aanzienlijk variëren. Al naar gelang de contractvorm kunnen als gevolg van verkeerde inschattingen verliezen en negatieve kasstromen optreden. Als onderdeel van zijn projectbewakingsmethodiek beschikt Strukton al jaren over een geavanceerd systeem om risico's te identificeren en te kwantificeren. Met dit model kan de Groepsdirectie regelmatig het risicoprofiel van de onderneming bepalen.

Arbeidsmarkt en competenties medewerkers

Om succesvol te kunnen opereren moet Strukton kunnen beschikken over voldoende medewerkers met de juiste competenties. De krapte op de arbeidsmarkt is een toenemend risico bij het werven en vasthouden van de juiste mensen en voldoende mensen. Daarom investeert Strukton in zijn positie als preferente werkgever, met name door het scheppen van aantrekkelijke werkomgevingen waarin mensen de mogelijkheid wordt geboden hun talenten optimaal te ontplooiën.

Wensen van de klant

Strukton is voor een groot deel van zijn omzet afhankelijk van door (semi)publieke overheden aanbestede opdrachten. Vertragingen in politieke besluitvorming en aanpassingen in investeringsbudgetten van overheden zijn van invloed op de opdrachtverlening. Om een breed maatschappelijk draagvlak te creëren, besteedt Strukton tijdens de voorbereidingen veel aandacht aan informatievoorziening en voorlichting.

Bovendien komt een steeds groter deel van de omzet uit de private markt en eigen ontwikkelingen.

Bezettingsgraad

Strukton is een kapitaalintensieve onderneming die, vooral op het gebied van railinfra, een groot en gespecialiseerd materieelpark beheert. Dit materieel is veelal eigendom van Strukton. De kosten hiervan worden afgeschreven over de economische levensduur van het materieel. Wanneer Strukton onvoldoende in staat is het materieel in te zetten tegen dekkende tarieven heeft dit weliswaar niet direct een kasuitstroom tot gevolg, maar wordt het resultaat van Strukton wel nadelig beïnvloed.

Bovendien heeft een groot deel van de medewerkers een vast dienstverband. Als deze mensen niet tegen dekkende tarieven worden ingezet op lopende projecten, bijvoorbeeld omdat er onvoldoende werk is, heeft dit een negatief effect op de winstgevendheid en de kasstroom van de onderneming.

Strukton Rail vangt dit op door internationale expansie in de Europese markt en door materieel en medewerkers internationaal in te zetten. Zijn strategie van internationalisering is gericht op aansluiting bij lokale partners. Grote investeringen worden in enkele gevallen gedeeld met partners.

Bovendien wordt binnen heel Strukton het risico van onderbezetting beperkt door het continue streven naar een vergroting van het aandeel van niet-projectgebonden activiteiten.

De lifecyclegerichte benadering die binnen alle Struktonbedrijven terugkomt, past daarin.

Economische conjunctuur

De activiteiten van Strukton volgen over het algemeen en met een variërende vertraging het niveau van de economische bedrijvigheid. Een neergaande conjunctuur kan een negatief effect hebben op de bedrijfsinvesteringen en daarmee op de omzet. Omdat Bouw & Vastgoed en Worksphere relatief veel werk verrichten voor private opdrachtgevers, zijn deze activiteiten binnen Strukton het meest conjunctuurgevoelig. Om die reden streeft de onderneming naar een situatie waarin langlopende en repeterende opdrachten een substantieel deel van de omzet uitmaken.

Strategisch planningsproces en referenties

Dit betreft het risico dat door gebreken in het strategisch planningsproces het vermogen van Strukton ontbreekt om tijdig nieuwe, kansrijke langetermijndoelstellingen en -strategieën te formuleren en in uitvoering te brengen. Bovendien betreft het hier het risico van het toenemend belang te beschikken over voldoende relevante referenties (track record) om in aanmerking te komen voor de aanbesteding van werken. Consolidatie van bedrijven in bepaalde marktsegmenten kan de concurrentiepositie beïnvloeden.

Interne beheerssystemen

De directie is verantwoordelijk voor het interne risicobeheersings- en controlesysteem van de onderneming en voor de beoordeling van de effectiviteit van dit systeem.

Strukton heeft een intern beheerssysteem, dat gericht is op beheersing van risico's die met de bedrijfsactiviteiten en de realisatie van bedrijfsdoelstellingen samenhangen, op bewaking van de effectiviteit en efficiency van bedrijfsprocessen en op consistentie van de administratieve processen.

Het kader voor risicobeheersing is in de hele groep geïmplementeerd. De verantwoordelijkheid voor het beheerssysteem ligt primair bij de bedrijfsonderdelen zelf. Risicobeoordelingen zijn een integraal onderdeel van de jaarlijkse planning- en controleyclus van de onderneming, die jaarlijks met de Raad van Commissarissen wordt besproken.

Het risicobeheersings- en controlesysteem van de financiële verslaglegging is gebaseerd op de Strukton Gedragscode; duidelijke boekhoudkundige regels zijn vastgelegd in het Strukton Reporting Manual en een standaardrapportagestructuur. De belangrijkste bedrijfsonderdelen van Strukton zijn onderworpen aan een accountantscontrole als waren zij zelfstandig publicatieplichtig.

Jaarlijks verricht de externe accountant controlewerkzaamheden gericht op het verstrekken van een verklaring bij de jaarrekening. De externe accountant wordt benoemd door de aandeelhouders en rapporteert aan de Raad van Commissarissen.

Jaarlijks worden in overleg met de Groepsdirectie de activiteiten vastgesteld, waarmee de voor de accountantsverklaring vereiste werkzaamheden worden uitgebreid voor specifieke risico's, bedrijfsprocessen of locaties waar de Raad van Commissarissen of de Groepsdirectie een grotere diepgang gewenst acht. Aanbevelingen uit externe controlewerkzaamheden op elk niveau worden gerapporteerd aan en opgevolgd door de Groepsdirectie. De Groepsdirectie rapporteert hierover aan de Raad van Commissarissen.

Risicobeheersingskader

Relevante onderdelen van het risicobeheersingskader zijn onder andere de geldende gedragsregels, het directiereglement, de volmachtregeling, de planning- en controleyclus en de rapportages hierover.

Gedragsregels

De regels van goed gedrag staan op de Struktonwebsite. Recentelijk is de gedragscode opnieuw aangepast en gedistribueerd onder alle medewerkers. De gedragsregels omvatten tevens de zogenoemde klokkenluidersregeling. De klokkenluidersregeling stelt medewerkers in de gelegenheid (vermeende) onregelmatigheden binnen de onderneming te melden bij de vertrouwenspersoon, de directie of de Raad van Commissarissen.

Directiereglement en vertegenwoordigingsbevoegdheid

Ten aanzien van zowel de Groepsdirectie als de directies van de bedrijfsonderdelen geldt een directiereglement. Naast de nodige aandacht voor taken, verantwoordelijkheden en te verkrijgen goedkeuringen wordt hierin ook de vertegenwoordigingsbevoegdheid vastgelegd.

Vertegenwoordigingsbevoegdheid, onder meer voor de ondertekening van documenten, berust bij ieder van de leden van de directie afzonderlijk, alsmede bij andere daartoe door de directie benoemde functionarissen, met inachtneming van beperkingen zoals gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel.

Rapportagestructuur

De rapportagestructuur binnen Strukton is in lijn met de aansturing van de afzonderlijke bedrijfsonderdelen. De verantwoordelijkheid voor de invoering en voor het waarborgen van de effectiviteit van controles ligt bij de Groepsdirectie. Het succes van deze controles wordt gemeten door middel van zelfbeoordeling door de directies van de bedrijfsonderdelen en door het regelmatig vaststellen van de toereikendheid van het interne beheerssysteem door middel van afwijkingenanalyse.

Conclusie ten aanzien van het functioneren risicobeheersings- en controlesysteem

Op basis van voornoemde systemen, de aangebrachte kaders en de daarbij behorende rapportagestructuur is het risicobeheersings- en controlesysteem naar onze mening adequaat opgezet en heeft dit in het boekjaar naar behoren gefunctioneerd. De directie is dan ook van mening dat de financiële verantwoording geen materiële onjuistheden bevat. Er zijn op dit moment geen indicaties dat het risicobeheersings- en controlesysteem in 2008 niet naar behoren zal functioneren.

Utrecht, 4 maart 2008

De Groepsdirectie

Ir. G.A. Witzel, voorzitter

R.T.A. Steenvoorden RA

Graag leggen wij u de door de Groepsdirectie van Strukton Groep opgestelde jaarrekening 2007 voor. De jaarrekening is gecontroleerd door de externe accountant KPMG Accountants NV. De goedkeurende verklaring is opgenomen op pagina 93.

De jaarrekening is in aanwezigheid van de accountants besproken met de Groepsdirectie. Op grond van de daarbij gevoerde discussie constateren wij dat de jaarrekening een goede basis vormt voor de verantwoording die onze Raad aflegt over het gehouden toezicht. Wij adviseren de aandeelhouders de jaarrekening 2007 vast te stellen en vragen u in te stemmen met het voorstel om het dividend over 2007 vast te stellen op EUR 6 miljoen (winstuitkering van circa 40%) en het resterende bedrag van EUR 9,3 miljoen toe te voegen aan de algemene reserves.

Wij verzoeken u de Groepsdirectie decharge te verlenen voor het gevoerde beheer over het afgelopen jaar en de Raad van Commissarissen voor het gevoerde toezicht daarop.

Bericht van de Raad van Commissarissen

Resultaat en Strategie

Zoals verwoord in het verslag van de Groepsdirectie is het teleurstellend te constateren dat er sprake is van een terugval in het resultaat ten opzichte van 2006. Deels staat dit in verband met zeer hoge kosten van de lopende PPS-projecten en het feit dat in 2006 een aantal incidentele baten waren verantwoord in het resultaat.

Ondanks het in 2006 ingezette programma Back on track is het resultaat van Bouw & Vastgoed ook in 2007 teleurstellend geweest. De additioneel genomen maatregelen zullen wij nauwlettend volgen.

De strategie van de onderneming is het afgelopen jaar herijkt en de Raad heeft vastgesteld dat deze consequent wordt doorgevoerd. Ondanks de terugval in resultaten over 2007 is de winstgevendheid gemiddeld genomen de afgelopen jaren verbeterd.

Strukton staat er met een orderportefeuille van EUR 1,2 miljard per eind 2007 goed voor en de onderneming maakt goede voortgang met de doelgerichte invulling van de strategie. De onderneming heeft de groeigebieden in kaart gebracht en beschikt over de nodige financiële middelen om verdere groei te realiseren.

Wij hebben geconstateerd dat wederom voortgang is gemaakt op de langetermijndoelstelling om een verschuiving te realiseren van projectgeoriënteerde activiteiten naar meer service- en onderhoudsgerichte activiteiten.

Wij zien de toekomst dan ook met vertrouwen tegemoet.

Toezicht en advies

De Raad van Commissarissen en de Groepsdirectie zijn in het verslagjaar acht keer bijeen geweest. In deze vergaderingen was geen sprake van frequente absentie van een van de commissarissen.

In het kader van het door de Raad van Commissarissen te houden toezicht werden in de reguliere vergaderingen onder andere de ondernemingsstrategie en de daarmee samenhangende keuzes, de algemene gang van zaken, resultaatontwikkeling, bestuurdersbeloningen, investeringen en corporate governance besproken. In het kader van een goede governance is met de Groepsdirectie ook steeds de inschrijving op de grote en complexe werken doorgeproken. In het verslagjaar is bijzondere aandacht besteed aan verschillende acquisitie- en internationale expansiemogelijkheden. De acquisities van onderdelen van DCN (duikactiviteiten en grondinjectiebedrijf) en het Duitse Georg Reisse (spoorbouw) alsmede de uitbreiding van de bestaande belangen in het Noorse Jernbaneservice en het Zweedse Svensk Banproduktion naar 100% zijn uitgebreid met de Groepsdirectie besproken.

De Raad heeft in het verslagjaar uitgebreid gesproken over de negatieve resultaatontwikkeling bij Bouw & Vastgoed. Naast de verdere internationalisering van Strukton Rail is het afgelopen jaar ook gesproken over de integratie van Worksphere binnen de Struktonorganisatie. Hierbij is onder andere aan de orde geweest de verdere versterking van de projectorganisatie maar ook de arbeidsmarktproblematiek waarmee dit bedrijf in zijn sector wordt geconfronteerd.

De Raad heeft met de externe accountant overlegd over zijn bevindingen bij de uitgevoerde controles.

Enkele malen heeft informeel overleg plaatsgevonden tussen commissarissen onderling.

Buiten aanwezigheid van de Groepsdirectie werd het functioneren van de Groepsdirectie, de Raad van Commissarissen en de individuele leden besproken. Daarbij kwam ook aan de orde of er bij leden van de Raad van Commissarissen behoefte is aan nadere training of opleiding.

Zoals gebruikelijk was er frequent contact tussen de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de (voorzitter van de) Groepsdirectie.

De Raad van Commissarissen is gedurende het verslagjaar twee maal vertegenwoordigd geweest bij een vergadering van de Centrale Ondernemingsraad. Ook heeft de Raad een werkbezoek gebracht aan CLF Spa. Dit Italiaanse spoorbouwbedrijf waar Strukton een 40% belang in heeft, is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Voorts heeft de Raad van Commissarissen de strategiediscussie bijgewoond tussen de Groepsdirectie en de directievoorzitters van de grootste werkmaatschappijen.

In het verslagjaar hebben zich geen belangentegenstellingen als bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance Code voorgedaan. De omzet met (bedrijfsonderdelen van de) aandeelhouder bedroeg in het verslagjaar EUR 49 miljoen waarbij de prijsvorming tot stand is gekomen op basis van geldende marktcondities.

Samenstelling Groepsdirectie en Raad van Commissarissen

In de samenstelling van zowel de Groepsdirectie als de Raad van Commissarissen van Strukton Groep NV is in 2007 geen

wijziging opgetreden. Het profiel en de werkgebieden van Strukton zijn duidelijk weerspiegeld in de samenstelling van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen bestaat uit drie leden waarvan twee onafhankelijke commissarissen in de zin van de Corporate Governance Code. De heer Niggebrugge kan, als gevolg van zijn positie bij de aandeelhouder, niet als onafhankelijk in de zin van de Corporate Governance Code worden beschouwd.

Op pagina 40 van dit jaarverslag is een overzicht opgenomen met de vereiste gegevens van elk van de leden van de Raad van Commissarissen. Een vast jaarlijks terugkerend agendapunt is de evaluatie van de profielschets en het RvC-reglement. Deze zijn geactualiseerd en worden tevens gepubliceerd op de website van Strukton.

Gelet op de huidige omvang van de Raad van Commissarissen heeft de Raad besloten de taken collectief uit te oefenen en geen verdere commissies te benoemen.

Tijdens de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 8 maart 2007 is de heer De Ruyter herbenoemd voor een periode van vier jaar. De zittingstermijn van de heren Niggebrugge en Den Besten loopt af op de Algemene vergadering van Aandeelhouders in 2009.

Onder het motto Challenging Clients heeft Strukton in 2007 wederom een forse groei doorgemaakt. Wij hebben er alle vertrouwen in dat de onderneming in goede conditie is en op koers ligt om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Dit alles is te danken aan de inspanningen van de directie en alle medewerkers. Onze waardering daarvoor is groot.

Utrecht, 4 maart 2008

Drs. M. Niggebrugge, voorzitter

Drs. R. den Besten

Ir. C.A. de Ruyter

GROEPSDIRECTIE

Ir. Gerrit A. Witzel (1951)

Voorzitter Groepsdirectie

Nationaliteit	Nederlandse
Indiensttreding	1998
Nevenfuncties	Voorzitter RvC G. Wijma & Zonen Lid Raad van Advies van P3BI (organisatie die onderzoek doet naar processen in ruimtelijke ontwikkeling, bouw en infrastructuur) Bestuurslid NABU (Vereniging van Nederlandse Aannemers met belangen in het buitenland) Board Member EIC (European International Contractors) Curatorium Executive MBA voor de bouw TSM
Eerdere functies	Directeur Ballast Nedam International

Raymond T.A. Steenvoorden RA (1964)

Groepsdirectie

Nationaliteit	Nederlandse
Indiensttreding	2002
Nevenfuncties	Commissaris Energy Capital Partners Bestuurslid FINEM (vereniging voor financieel economisch management)
Eerdere functies	Ernst & Young Accountants Ballast Nedam NV Zelfstandig adviseur in het Verenigd Koninkrijk

Samenstelling Bestuur

07
40

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Drs. M. Niggebrugge (1950)

Voorzitter Raad van Commissarissen

Nationaliteit	Nederlandse
1e benoeming	2001
Functie	Directielid N.V. Nederlandse Spoorwegen
Commissariaten/ nevenfuncties	Koninklijke Boskalis Westminster N.V. Eurofima Zwitserland (president) Lid dagelijks bestuur VNO-NCW Lid van de Raad van Advies NS Vastgoed Lid Raad van Toezicht Diakonessenhuis
Eerdere functies	Koninklijke Shell Groep

Drs. R. den Besten (1940)

Nationaliteit	Nederlandse
1e benoeming	2001
Commissariaten/ nevenfuncties	NH Hoteles (voorzitter) Stena Line Holland Adviseur Macquarie European Investment Fund Voorzitter Raad van Toezicht Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam Diverse adviseurschappen
Eerdere functies	Voorzitter Raad van Bestuur NV Nederlandse Spoorwegen President-directeur NV Luchthaven Schiphol Non-executive Director Network Rail Ltd. (UK)

Ir. C.A. de Ruyter (1943)

Nationaliteit	Nederlandse
1e benoeming	1999
Commissariaten/ nevenfuncties	Non-executive director Medanito Groep (Argentinië) Non-executive director Het Grote Wiel Ltd. Delta Sunergy i.o. BV CEO
Eerdere functies	Algemeen directeur NBM President van Kvaerner Chemicals and Polymers (Engineering) (Londen) Voorzitter Raad van Bestuur IHC Caland

Jaarrekening

pagina

42	Geconsolideerde balans
43	Geconsolideerde winst- en verliesrekening
44	Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
45	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
46	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening
46	- Grondslagen voor financiële verslaggeving
55	- Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de geconsolideerde jaarrekening
57	- Financieel risicobeheer
58	1. Materiële vaste activa
59	2. Immateriële activa
62	3. Vastgoedbeleggingen
63	4. Deelnemingen
63	5. Overige financiële vaste activa
64	6. Uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen
65	7. Voorraden
65	8. Handels- en overige vorderingen
65	9. Onderhanden werken
65	10. Liquide middelen
66	11. Eigen vermogen
67	12. Achtergestelde leningen
67	13. Langlopende schulden
68	14. Voorzieningen
71	15. Handels- en overige schulden
71	16. Bedrijfsopbrengsten
72	17. Kosten van grond- en hulpstoffen, materiaal en uitbesteed werk
72	18. Lonen, salarissen en sociale lasten
72	19. Overige bedrijfskosten
72	20. Financiële baten en lasten
73	21. Belastingen
73	22. Personeelsbestand
74	23. Financiële instrumenten
79	24. Kasstroomoverzicht
79	25. Niet in de balans opgenomen verplichtingen
80	26. Transacties met verbonden partijen
80	27. Gebeurtenissen na balansdatum
81	28. Dienstverlening uit hoofde van concessies en PPS
81	29. Activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop
81	30. Acquisities
84	31. Joint ventures
85	32. Overzicht van de belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen
86	Enkelvoudige balans
87	Enkelvoudige winst- en verliesrekening
88	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening
92	Overige gegevens
93	- Accountantsverklaring

Geconsolideerde balans

(x EUR 1.000)

	toelichting	31-12 07	31-12 06
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	128.464	117.005
Immateriële activa	(2)	95.508	96.306
Vastgoedbeleggingen	(3)	3.270	3.249
Deelnemingen	(4)	18.462	14.650
Overige financiële vaste activa	(5)	21.638	11.176
Uitgestelde belastingvorderingen	(6)	1.587	1.708
		268.929	244.094
Vlottende activa			
Vorraden	(7)	32.585	37.868
Handels- en overige vorderingen	(8)	250.547	262.414
Onderhanden werken	(9)	112.306	84.395
Winstbelastingvorderingen		190	1.288
Liquide middelen	(10)	133.762	86.587
		529.390	472.552
Totaal activa		798.319	716.646
PASSIVA			
Geplaatst kapitaal		2.269	2.269
Overige reserves		163.651	140.580
Onverdeeld resultaat		15.310	30.611
Eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		181.230	173.460
Aandeel derden		-	291
Totaal eigen vermogen	(11)	181.230	173.751
Langlopende verplichtingen			
Langlopende schulden	(13)	111.310	96.796
Voorzieningen	(14)	5.077	3.930
Uitgestelde belastingverplichtingen	(6)	10.813	29.520
		127.200	130.246
Kortlopende verplichtingen			
Handels- en overige schulden	(15)	300.726	295.319
Schulden aan kredietinstellingen		46.234	15.351
Onderhanden werken	(9)	135.476	92.756
Verschuldigde winstbelasting		6.659	8.056
Voorzieningen	(14)	794	1.167
		489.889	412.649
Totaal passiva		798.319	716.646

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(x EUR 1.000)

	toelichting	07	06
Bedrijfsopbrengsten	(16)	1.144.797	954.976
Kosten van grond- en hulpstoffen, materiaal en uitbesteed werk	(17)	598.614	526.748
Lonen, salarissen en sociale lasten	(18)	306.320	239.086
Overige bedrijfskosten	(19)	192.283	133.192
Totaal bedrijfskosten		1.097.217	899.026
Resultaat deelnemingen	(4)	2.978	2.396
Operationeel resultaat (EBITDA)		50.558	58.346
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	(1)(2)	24.213	18.734
Bijzondere waardeverminderingen van immateriële en materiële vaste activa	(1)(2)	150	400
		<u>24.363</u>	<u>19.134</u>
Bedrijfsresultaat (EBIT)		26.195	39.212
Financiële baten	(20)	3.463	4.117
Financiële lasten	(20)	8.167	4.463
Resultaat voor belastingen (EBT)		21.491	38.866
Belastingen	(21)	6.181	7.837
Resultaat na belastingen		15.310	31.029
<i>toe te rekenen aan:</i>			
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		15.310	30.611
Minderheidsbelangen		-	418
Resultaat na belastingen		15.310	31.029

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

(x EUR 1.000)

	07	06
Geplaatst kapitaal	2.269	2.269
Overige reserves	140.580	102.857
Onverdeeld resultaat	<u>30.611</u>	<u>37.925</u>
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij primo	173.460	143.051
Aandeel derden	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal eigen vermogen primo	173.460	143.051
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen dat toekomt aan de vennootschap	15.310	30.611
Resultaat aandeel derden	-	418
Resultaat na belastingen	<u>15.310</u>	<u>31.029</u>
Mutaties in reële waarde van derivaten voor hedge accounting	1.160	(202)
Koersverschillen vreemde valuta	(572)	-
Koersverschillen aandeel derden	-	86
Overige mutaties	<u>(478)</u>	<u>-</u>
Rechtstreekse vermogensmutaties	110	(116)
Totaalresultaat over de verslagperiode	15.420	30.913
Uitgekeerd dividend	(7.650)	-
Inconsolidatie aandeel derden	-	202
Deconsolidatie aandeel derden	<u>-</u>	<u>415</u>
Totaal eigen vermogen ultimo	181.230	173.751
Aandeel derden	<u>-</u>	<u>291</u>
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij ultimo	181.230	173.460

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(x EUR 1.000)

	toelichting	07	06
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN			
Winst voor belastingen		21.491	38.866
Winstbelastingen		6.181	7.837
		<u>15.310</u>	<u>31.029</u>
Afschrijvingen		24.363	19.134
Mutaties in voorzieningen		(19.335)	5.589
		<u>5.028</u>	<u>24.723</u>
Resultaat van deelnemingen na aftrek dividend		(2.978)	(2.396)
Mutaties in werkkapitaal:			
- Onderhanden werken / voorraden		23.929	7.998
- Vorderingen		42.057	(55.473)
- Kortlopende verplichtingen exclusief kredietinstellingen		(24.923)	18.454
		<u>58.423</u>	<u>24.335</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten			
58.423			
24.335			
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Investerings in immateriële activa		(4.921)	(90.600)
Investerings in materiële vaste activa		(30.258)	(21.085)
Verwervingen / verkoop van groepsmaatschappijen		(8.328)	(9.017)
Verwervingen / verkoop van deelnemingen		33	-
Desinvesteringen / overige mutaties van materiële vaste activa		3.287	2.846
Overige mutaties van belangen in deelnemingen		58	(150)
Afname / toename overige financiële vaste activa		642	(5.448)
		<u>(39.487)</u>	<u>(123.454)</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
(39.487)			
(123.454)			
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Aflossingen achtergestelde leningen		-	(5.672)
Opgenomen leningen op lange termijn		6.781	86.598
Aflossingen leningen op lange termijn		(4.538)	(1.962)
Uitgekeerd dividend		(7.650)	-
Overige mutaties		2.763	(1.616)
		<u>(2.644)</u>	<u>77.348</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
(2.644)			
77.348			
Recapitulatie kasstroom			
Uit operationele activiteiten		58.423	24.335
Uit investeringsactiviteiten		(39.487)	(123.454)
Uit financieringsactiviteiten		(2.644)	77.348
		<u>16.292</u>	<u>(21.771)</u>
TOTALE KASSTROOM			
16.292			
(21.771)			
Liquiditeiten primo		71.236	93.007
Liquiditeiten ultimo		87.528	71.236
		<u>16.292</u>	<u>(21.771)</u>
Mutatie liquiditeiten			
(24)			
16.292			
(21.771)			

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Verslaggevende entiteit

Strukton Groep N.V. is een houdstermaatschappij, die direct of indirect deelnemingen bezit in een aantal ondernemingen die gezamenlijk bekend staan als Strukton. Strukton Groep N.V. is statutair gevestigd te Maarssen en feitelijk gevestigd in Utrecht.

De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over 2007 omvat de vennootschap en haar dochterondernemingen (tezamen te noemen de 'Groep') en de belangen van de Groep in geassocieerde deelnemingen en entiteiten waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend. De kernactiviteiten van Strukton beslaan het gebied van Railinfra & Informatiesystemen, Civiele infra, Bouw & Vastgoed, Technisch beheer en installatiemanagement, Vastgoedbeheer en facility management en Integrale projecten.

Bij het Handelsregister te Utrecht is een overzicht gedeponereerd van de groepsmaatschappijen en andere deelnemingen van Strukton Groep N.V.; hierin is aangegeven welke maatschappijen in de consolidatie zijn betrokken. Voor een aantal groepsmaatschappijen zijn aansprakelijkheidsverklaringen gedeponereerd.

nv Nederlandse Spoorwegen bezit alle aandelen van Strukton Groep N.V.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS).

De geconsolideerde jaarrekening is op 4 maart 2008 opgemaakt door de directie.

Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro, die fungeert als de functionele valuta van de vennootschap. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten tenzij anders vermeld.

De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast voor de gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening.

De grondslagen voor financiële verslaggeving zijn door de tot de Groep behorende entiteiten consistent toegepast.

Grondslagen voor consolidatie

Dochterondernemingen (integrale consolidatie)

Dochterondernemingen zijn die entiteiten waarover de vennootschap zeggenschap heeft. Er is sprake van zeggenschap indien de Groep de mogelijkheid heeft om, direct of indirect, het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen ten einde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit. De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot aan het moment waarop deze eindigt.

Joint ventures (proportionele consolidatie)

Joint ventures zijn die entiteiten waarover de Groep gezamenlijk met derden zeggenschap heeft, en waarbij deze zeggenschap in een overeenkomst is vastgelegd. De geconsolideerde jaarrekening omvat het evenredige aandeel van de Groep in de activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten van de entiteit waarbij de posten regel voor regel met posten van soortgelijke aard worden gecombineerd, vanaf de datum waarop voor het eerst gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend tot aan de datum waarop deze eindigt.

Geassocieerde deelnemingen (equity methode)

Geassocieerde deelnemingen zijn die entiteiten waarin de Groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij geen zeggenschap heeft. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van niet geconsolideerde investeringen volgens de 'equity' methode, na correctie van de grondslagen in overeenstemming met de grondslagen van de Groep, vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis.

Deelnemingen zonder invloed van betekenis

Deelnemingen zonder invloed van betekenis worden gewaardeerd tegen reële waarde. Indien de reële waarde niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald vindt waardering plaats tegen kostprijs.

Eliminatie van transacties bij consolidatie

Intragroepssaldi en eventuele niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties binnen de groep of baten en lasten uit dergelijke transacties worden bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd.

Niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit hoofde van transacties met investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode worden geëlimineerd naar rato van het belang dat de Groep in de investering heeft.

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers op transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in euro's omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Niet-monetaire activa en verplichtingen die in een vreemde valuta luiden en op basis van historische kosten worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum.

Jaarrekening van buitenlandse activiteiten

De activa en verplichtingen van buitenlandse activiteiten worden in euro's omgerekend tegen de geldende koers per balansdatum. Valutaverschillen die uit deze omrekening voortvloeien worden direct in de reserve omrekeningsverschillen van het eigen vermogen opgenomen. Omrekeningsverschillen worden bij gehele of gedeeltelijke afstoting van buitenlandse dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen overgeboekt naar de winst- en verliesrekening. De opbrengsten en kosten van buitenlandse activiteiten, worden in euro's omgerekend tegen de koers die de wisselkoers op de transactiedatum benadert.

Afgeleide financiële instrumenten

De Groep maakt gebruik van interest rate swaps om de renterisico's uit hoofde van concern- en projectfinancieringen af te dekken. De interest rate swaps worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze is gelijk aan de contante waarde van de verwachte kasstromen.

Voor de afgesloten interest rate swaps wordt in principe hedge accounting toegepast en zijn de richtlijnen inzake kasstroomafdekking van toepassing. De marktwaardeverandering van de interest rate swaps, die dienen ter afdekking van het interestrisico uit hoofde van toekomstige interest-betalingen, wordt rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen, voor zover de hedge als effectief kan worden gekenmerkt. De in het eigen vermogen uitgestelde bedragen worden overgeboekt naar de winst- en verliesrekening op het moment dat de afgedekte toekomstige rentecoupons in het resultaat worden verantwoord. Voor het deel waarvan de hedge-effectiviteit niet kan worden aangetoond, wordt de waardeverandering in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Wanneer de interest rate swap wordt verkocht of beëindigd of wanneer de transactie niet meer als effectief kan worden getoond, blijft de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies op dat moment in het eigen vermogen opgenomen totdat de basispositie die wordt afgedekt tot afwikkeling komt. Op dat moment zal de genoemde cumulatieve winst of het cumulatieve verlies onmiddellijk worden overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Materiële vaste activa

Opname en waardering

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardevermindervers verliezen. De kostprijs van zelfvervaardigde activa omvatten materiaalkosten, directe arbeidskosten, een redelijk deel van de indirecte productiekosten en - voor zover relevant - de geschatte kosten van de ontmantelings- en verwijderingskosten van het actief en de herstellkosten van de locatie waar de activa zich bevinden.

Aangeschafte software die integraal is aan de functionaliteit van de daarmee samenhangende apparatuur wordt geactiveerd als onderdeel van de betreffende apparatuur.

Wanneer materiële vaste activa bestaan uit onderdelen met een ongelijke gebruiksduur, worden deze als afzonderlijke posten (belangrijke componenten) onder de materiële vaste activa opgenomen.

Kosten na eerste opname

De kostprijs van de vervanging van een deel van een materieel vast actief wordt in de boekwaarde van dat actief opgenomen indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief aan de Groep zullen toekomen en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald. De kosten van het dagelijkse onderhoud van materiële vaste activa worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht volgens de lineaire methode op basis van de geschatte gebruiksduur van ieder onderdeel van een materieel vast actief. Over ieder bestanddeel van een materieel vast actief met een substantiële kostprijs in relatie tot de totale kostprijs van het actief wordt afzonderlijk afgeschreven met uitzondering van:

- Terreinen. Op terreinen wordt niet afgeschreven (met uitzondering van terreinverharding);
- Activa in constructie. Activa in constructie worden gewaardeerd tegen gemaakte kosten.

Afschrijvingsmethoden, gebruiksduur en restwaarde worden op de rapportagedatum opnieuw beoordeeld.

Immateriële activa

Goodwill

Alle bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt via toepassing van de overnamemethode. Goodwill betreft het bedrag dat voortvloeit uit de overname van dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures. Goodwill komt overeen met het verschil tussen de kostprijs van de overname en de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en passiva op het moment van aankoop. Jaarlijks wordt getoetst of sprake is van bijzondere waardeverminderingen.

Negatieve goodwill die bij een overname ontstaat, wordt direct in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Overige immateriële activa

De overige door de Groep verworven immateriële activa, met een eindige gebruiksduur, worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Uitgaven na eerste opname

Uitgaven na eerste opname voor geactiveerde immateriële activa worden uitsluitend geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen toenemen die zijn besloten in het specifieke actief waarop zij betrekking hebben. Alle overige uitgaven, inclusief intern gegenereerde goodwill en handelsmerken, worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Amortisatie

De amortisatie geschiedt lineair ten laste van de winst- en verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur van de immateriële activa, behoudens goodwill, vanaf de datum dat deze beschikbaar zijn voor gebruik.

Vastgoedbeleggingen

Opname en waardering

Een vastgoedbelegging is een actief dat wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardeinstijging, of beide te realiseren. Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen. Wanneer een vastgoedbelegging voor eigen gebruik wordt aangewend, wordt het overgeboekt naar materiële vaste activa.

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen wordt in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening vermeld. De reële waarde wordt gebaseerd op de marktwaarde, zijnde het geschatte bedrag waarvoor een onroerende zaak op de waarderingdatum kan worden verhandeld tussen een koper en een verkoper die ter zake goed zijn geïnformeerd en tot een transactie bereid en onafhankelijk zijn, waarbij de partijen voorzichtig en zonder dwang zijn opgetreden.

Afschrijving vastgoedbeleggingen

Afschrijvingen worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht volgens de lineaire methode op basis van de geschatte gebruiksduur van ieder onderdeel. Afschrijvingspercentages komen overeen met die van de categorieën van materiële vaste activa.

Afschrijvingsmethoden, gebruiksduur en restwaarde worden op de rapportagedatum opnieuw beoordeeld.

PPS-vorderingen

PPS-vorderingen betreffen de van publieke organen (overheden) nog te ontvangen concessievergoedingen in verband met PPS-concessieprojecten. Het langlopende gedeelte van de PPS-vorderingen wordt verantwoord als financiële vaste activa. Het kortlopende gedeelte van de PPS-vorderingen wordt verantwoord onder de handels- en overige vorderingen. Bij de eerste verwerking in de geconsolideerde jaarrekening worden de PPS-vorderingen gewaardeerd tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode. Er wordt gebruik gemaakt van een rente die vrijwel gelijk is aan de rente (na afdekking) van de bijbehorende non-recourse PPS-lening.

Vorraden

De voorraden worden opgenomen tegen kostprijs, of netto-opbrengstwaarde indien deze lager is.

De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van de normale bedrijfsvoering, verminderd met de geschatte kosten van voltooiing en de verkoopkosten.

De kostprijs van de voorraden is gebaseerd op de gemiddelde inkooprijzen respectievelijk kostprijzen en omvat de uitgaven gedaan bij verwerving van de voorraden en daarop betrekking hebbende inkoopkosten. De kostprijs van voorraden gereed product omvat een redelijk deel van de indirecte kosten op basis van de normale productiecapaciteit.

Onderhanden projecten in opdracht van derden

Onderhanden projecten in opdracht van derden betreft het bruto nog in rekening te brengen bedrag voor tot de verslagdatum uitgevoerde contractwerkzaamheden dat nog van klanten moet worden geïnd. Deze post wordt gewaardeerd tegen kostprijs plus tot dan toe opgenomen winst, verminderd met gefactureerde termijnen en opgenomen verliezen. De kostprijs omvat alle uitgaven die rechtstreeks verband houden met specifieke projecten en een toerekening van de gemaakte vaste en variabele indirecte kosten in verband met de contractactiviteiten van de Groep op basis van de normale productiecapaciteit.

Projecten worden in de balans gepresenteerd als vordering op dan wel schuld aan de opdrachtgever uit hoofde van het contract. Er is sprake van een vordering indien het bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) hoger is dan het bedrag van de gefactureerde termijnen. Indien het bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) lager is dan de gefactureerde termijnen, is sprake van een schuld.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden opgenomen tegen kostprijs minus bijzondere waardeverminderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's.

Vaste activa aangehouden voor verkoop

Vaste activa (of groepen activa en verplichtingen die worden afgestoten) waarvan de boekwaarde naar verwachting hoofdzakelijk via een verkooptransactie zal worden gerealiseerd en niet door het voortgezette gebruik ervan, worden aangemerkt als 'voor verkoop aangehouden'. Direct voorafgaand aan deze classificatie worden de activa (of de componenten van een groep activa die wordt afgestoten) geherwaardeerd in overeenstemming met de grondslagen voor de financiële verslaggeving van de Groep. Hierna worden de activa (of een groep af te stoten activa) gewaardeerd op basis van de boekwaarde, of, indien deze lager is, de reële waarde (beide minus verkoopkosten). Een bijzonder waardeverminderverslies op een groep af te stoten activa wordt in eerste instantie toegerekend aan goodwill en vervolgens naar rato aan de resterende activa en verplichtingen. Bijzondere waardeverminderversliezen die voortvloeien uit de initiële classificatie en winsten of verliezen uit herwaardering na eerste opname worden in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Bijzondere waardeverminderingen

Financiële activa

Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat één of meerdere gebeurtenissen een negatief effect hebben gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief.

Een bijzonder waardeverminderverslies met betrekking tot een op geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente. Een bijzonder waardeverminderverslies met betrekking tot een voor verkoop beschikbaar financieel actief wordt berekend aan de hand van de huidige reële waarde.

Alle bijzondere waardeverminderversliezen worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Een cumulatief verlies met betrekking tot een voor verkoop beschikbaar financieel actief dat voorheen als last in het eigen vermogen was opgenomen, wordt overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Een bijzonder waardeverminderverslies wordt teruggenomen indien de terugname objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat dit bijzondere waardeverminderverslies werd genomen. Bij financiële activa die tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd komt de terugname ten gunste van de winst- en verliesrekening. Betreft het voor verkoop beschikbare financieel actief aandelen dan wordt de terugname rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Niet-financiële activa

De boekwaarde van de niet-financiële activa van de Groep, uitgezonderd vastgoedbeleggingen, voorraden en uitgestelde belastingvorderingen, wordt per iedere verslagdatum opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Van goodwill en immateriële activa met een onbepaalbare gebruiksduur of die nog niet bruikbaar zijn, wordt op iedere verslagdatum een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde.

Er wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen wanneer de boekwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Voor een actief of een kasstroomgenererende eenheid is de realiseerbare waarde gelijk aan de hoogste van de bedrijfswaarde of de reële waarde minus verkoopkosten. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet die een afspiegeling is van zowel de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief.

Met betrekking tot goodwill worden geen bijzondere waardeverminderingverliezen teruggenomen. Voor andere activa worden in voorgaande perioden opgenomen bijzondere waardeverminderingverliezen bij elke verslagdatum beoordeeld op indicaties dat het verlies afgenomen is of niet langer bestaat.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt teruggenomen als de schattingen zijn veranderd aan de hand waarvan de realiseerbare waarde was bepaald.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt uitsluitend teruggenomen voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde, na aftrek van afschrijvingen of amortisatie, die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardeverminderingverlies was opgenomen.

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij

Reserves

De reserves bestaan uit een reserve omrekeningsverschillen, een wettelijke reserve deelnemingen, een afdekkingsreserve en een actuariële reserve.

De reserve omrekeningsverschillen omvat alle valutaverschillen, die ontstaan door de omrekening van de netto-investering van Strukton in buitenlandse dochterondernemingen.

De wettelijke reserve deelnemingen bestaat uit niet uitgekeerde resultaten van deelnemingen waarvan uitkering niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd.

De afdekkingsreserve bestaat uit de cumulatieve mutatie in de reële waarde van dekkingsinstrumenten wanneer de afgedekte transactie nog niet heeft plaatsgevonden of de afgedekte positie nog niet is beëindigd.

Voor de cumulatieve mutatie van de reële waarde van pensioenverplichtingen ten gevolge van wijzigingen in de actuariële uitgangspunten wordt een actuariële reserve gevormd.

Ingehouden winsten

Dit betreffen de cumulatieve resultaten uit voorgaande boekjaren onder vermindering van vastgestelde dividenden.

Achtergestelde leningen

Een lening wordt geclassificeerd als achtergestelde lening indien sprake is van achterstelling ten opzichte van alle overige verantwoorde schulden. Achtergestelde leningen worden bij eerste verwerking in de geconsolideerde jaarrekening gewaardeerd tegen reële waarde (onder aftrek van transactiekosten) en daarna tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode.

Langlopende schulden

De langlopende schulden bestaan uit schulden financiering vastgoedprojecten, bankfinancieringen, financiële derivaten (langlopende deel), personeelsbeloningen en overige langlopende schulden.

De binnen een jaar vervallende aflossingsverplichtingen zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

Schulden financiering vastgoedprojecten, bankfinancieringen en overige langlopende schulden

De schulden financiering vastgoedprojecten, bankfinancieringen en overige langlopende schulden worden bij eerste verwerking in de geconsolideerde jaarrekening gewaardeerd tegen reële waarde (onder aftrek van transactiekosten) en daarna tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode.

Personeelsbeloningen

a. Toegezegde bijdrageregelingen:

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de Groep op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen of verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de Groep geen verdere verplichtingen. Verplichtingen in verband met bijdragen aan pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer de bijdragen zijn verschuldigd.

b. Toegezegd pensioenregelingen:

Toegezegd pensioenregelingen zijn alle andere regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding dan toegezegde-bijdrageregelingen. De nettoverplichting van de Groep uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt voor iedere regeling afzonderlijk berekend door een schatting te maken van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Van deze pensioenaanspraken wordt de contante waarde bepaald en de reële waarde van de fondsbeleggingen wordt hierop in mindering gebracht.

De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert. De berekening wordt uitgevoerd door een erkende actuaaris volgens de 'projected unit credit'-methode. Deze methode houdt rekening met toekomstige salarisstijgingen als gevolg van carrièrekansen van werknemers en algemene loonontwikkelingen inclusief inflatiecorrectie.

Wanneer de pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden verbeterd, wordt het gedeelte van de verbeterde pensioenaanspraken dat betrekking heeft op de verstreken diensttijd van werknemers lineair als last in de winst- en verliesrekening opgenomen over de gemiddelde periode totdat de pensioenaanspraken onvoorwaardelijk worden. Voor zover de aanspraken onmiddellijk onvoorwaardelijk worden, wordt de last onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

De Groep neemt alle actuariële winsten en verliezen in verband met toegezegd-pensioenregelingen onmiddellijk in het eigen vermogen op. Wanneer de fondsbeleggingen de verplichtingen overtreffen, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan het saldo van eventuele niet opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van eventuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies.

c. Overige langetermijn personeelsbeloningen:

De nettoverplichting van de Groep voor langetermijn personeelsbeloningen, met uitzondering van pensioenregelingen, is het bedrag van de toekomstige aanspraken zoals bijvoorbeeld jubileumuitkeringen, bonussen en gratificaties dat werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de verslagperiode en voorgaande perioden. De verplichtingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode en worden gediscoteerd tot de contante waarde.

De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties waarvan de looptijd de termijn van verplichtingen van de Groep benadert. Eventuele actuariële winsten of verliezen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarin deze zich voordoen.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt, en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorzieningen worden bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken. De disconteringsvoet die wordt gehanteerd is een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld en van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting.

Reorganisatievoorzieningen

Een voorziening voor reorganisatie wordt opgenomen indien een gedetailleerd formeel reorganisatieplan is geschreven en bij de betrokkenen een geldige verwachting is gewekt dat de reorganisatie zal worden doorgevoerd door met de uitvoering van het plan te beginnen of door de belangrijkste kenmerken ervan mee te delen aan de betrokkenen.

Garantieplichtingen

Een garantievoorziening wordt opgenomen indien de onderliggende projecten of diensten zijn verkocht en opgeleverd. Deze voorziening wordt opgenomen voor kosten die noodzakelijk gemaakt moeten worden om gebreken, die blijken na de oplevering maar tijdens de garantieperiode, op te heffen. De voorziening is gebaseerd op specifieke claims waarbij alle mogelijke uitkomsten worden gewogen op basis van de waarschijnlijkheid dat deze zich zullen voordoen.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan uit voorzieningen voor specifieke garanties afgegeven bij de verkoop van deelnemingen, risico's voor gerechtelijke procedures tegen Strukton Groep nv en/ of zijn werkmaatschappijen, afvloeiingsregelingen en overige relatief kleine risico's.

Handels- en overige schulden, schulden aan kredietinstellingen en verschuldigde winstbelasting

Handels- en overige schulden, schulden aan kredietinstellingen en verschuldigde winstbelasting worden opgenomen tegen kostprijs.

Bedrijfsopbrengsten

Projecten in opdracht van derden

De contractuele opbrengsten en lasten in de winst- en verliesrekening worden verwerkt naar rato van het stadium van voltooiing van het project op basis van een betrouwbare schatting van het resultaat van het betreffende onderhanden project.

Onder de contractuele opbrengsten wordt verstaan het in het contract overeengekomen bedrag, meer- en minderwerk als gevolg van wijzigingen in de overeenkomst, claims en prestatievergoedingen, voor zover het waarschijnlijk is dat deze tot opbrengsten zullen leiden en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de verhouding geboekte kosten ten opzichte van de totale te verwachten kosten.

Indien de resultaten van een project niet betrouwbaar kunnen worden geschat, worden opbrengsten slechts opgenomen voorzover de contractkosten naar alle waarschijnlijkheid verhaalbaar zullen zijn.

Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Service- en onderhoudscontracten

Opbrengsten uit hoofde van service- en onderhoudscontracten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Omzet uit voorraad

Opbrengsten van verkoop uit voorraad worden in de winst- en verliesrekening verantwoord wanneer belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de goederen.

Concessies

Tijdens de operationele fase bestaan de opbrengsten van concessie management uit:

- de reële waarde van de levering van contractueel overeengekomen diensten;
- de rentebaten gerelateerd aan de investering in het project.

Opbrengsten worden verantwoord op het moment dat de hieraan gerelateerde diensten worden geleverd. Rente wordt verantwoord als opbrengsten in de periode waarop deze betrekking hebben.

Overige

Overige bedrijfsopbrengsten betreffen onder andere resultaten uit beleggingen, transactieresultaten deelnemingen, transactieresultaten vastgoed en transactieresultaten materiële vaste activa.

Resultaten uit beleggingen worden verantwoord op het moment dat het recht van betaling wordt gevestigd.

Transactieresultaten worden verantwoord wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de betreffende activa.

Lasten

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing worden lineair over de leaseperiode in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Financiële baten en lasten

Financiële baten omvatten de rentebaten op geïnvesteerde gelden, valutakoerswinsten en winsten op afdekkingsinstrumenten die in de winst- en verliesrekening worden opgenomen.

Financiële lasten omvatten de rentelasten op opgenomen gelden, de oprenting van voorzieningen, valutakoersverliezen, bijzondere waardeverminderv verliezen op financiële activa en verliezen op afdekkingsinstrumenten die in de winst- en verliesrekening worden opgenomen. Financieringsbaten en -lasten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving, bouw of productie van een in aanmerking komend actief worden als de baten en/of last opgenomen in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen als met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de entiteit aan de subsidies gekoppelde voorwaarden zal vervullen en dat de subsidies zullen worden ontvangen. De overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de daarmee verband houdende lasten.

Winstbelasting

Winstbelasting omvat de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en uitgestelde winstbelastingen. De winstbelasting wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden verwerkt op basis van de balansmethode, waarbij een voorziening wordt getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden niet verwerkt voor de volgende tijdelijke verschillen: de eerste opname van goodwill, de eerste opname van activa of verplichtingen in een transactie die geen bedrijfscombinatie betreffen en noch de commerciële noch de fiscale winst beïnvloeden, en verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen en entiteiten waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend voor zover zij in de voorzienbare toekomst waarschijnlijk niet zullen worden afgewikkeld.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden gewaardeerd met behulp van de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij terugname van de tijdelijke verschillen, op basis van de wetten die per verslagdatum zijn vastgesteld of materieel zijn vastgesteld.

Er wordt uitsluitend een uitgestelde belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Uitgestelde belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Additionele winstbelastingen naar aanleiding van dividenduitkeringen worden op hetzelfde moment opgenomen als de verplichting tot uitkering van het desbetreffende dividend.

Strukton Groep N.V. maakt met het merendeel van zijn 100% binnenlandse deelnemingen deel uit van de fiscale eenheid van nv Nederlandse Spoorwegen. Op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel. Binnen de fiscale eenheid wordt Strukton Groep N.V. behandeld als ware zij zelfstandig belastingplichtig.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van de activiteiten van de Groep dat een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of een afzonderlijk belangrijk geografisch bedrijfsgebied vertegenwoordigt dat is verkocht of voor verkoop aangehouden, of is een dochteronderneming die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht. Classificatie als beëindigde bedrijfsactiviteit geschiedt bij afstoting of, indien dit eerder is, wanneer de bedrijfsactiviteit voldoet aan de criteria voor classificatie als aangehouden voor verkoop. Wanneer een activiteit wordt aangemerkt als een beëindigde bedrijfsactiviteit, worden de vergelijkende cijfers in de winst- en verliesrekening herzien alsof de activiteit vanaf het begin van de vergelijkingsperiode is beëindigd.

Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties

De volgende standaarden en interpretaties die in 2007 nog niet van kracht waren zijn in deze jaarrekening niet toegepast:

- IFRS 8 - *Operating Segments*. Deze 'Standard' is niet van toepassing op Strukton Groep N.V. en zou derhalve niet hebben geleid tot aanpassingen indien de 'Standard' reeds in 2007 zou zijn toegepast;
- IAS 23 - *Borrowing Costs*. In de herziene versie van IAS 23 verdwijnt de bestaande keuzemogelijkheid om financieringslasten onmiddellijk als last te verantwoorden of te activeren. Volgens de herziene voorschriften dient een entiteit de financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan de acquisitie, constructie of productie van een in aanmerking komend actief te activeren als onderdeel van de kosten van dat actief. De herziene versie van IAS 23 wordt in 2009 verplicht van toepassing op de jaarrekening van de Groep en zal een stelselwijziging betekenen voor de Groep. In overeenstemming met de overgangsbepalingen zal de Groep de herziene IAS 23 toepassen op in aanmerking komende activa waarvoor de activering van de financieringskosten op of na de datum van inwerkingtreding ingaat;
- IFRIC 11 - *Group and Treasury Share Transactions*. Deze 'Interpretation' is niet van toepassing op Strukton Groep N.V. en zou derhalve niet hebben geleid tot aanpassingen indien de 'Interpretation' reeds in 2007 zou zijn toegepast;
- IFRIC 12 - *Service Concession Arrangements*. Deze 'interpretation' geeft richtlijnen voor bepaalde waarderings- en verwerkingsaspecten van de verslaglegging van concessieovereenkomsten bij publiek-private samenwerking. Deze standaard wordt in 2008 verplicht van toepassing. Indien deze 'interpretation' reeds in 2007 zou zijn toegepast zou dit niet hebben geleid tot materiële wijzigingen in de jaarrekening;
- IFRIC 13 - *Customer Loyalty Programmes*. Deze 'interpretation' behandelt de verantwoording van klantenbindingsprogramma's die entiteiten toepassen of waaraan zij op andere wijze deelnemen. De interpretatie gaat in op de verslaggeving van programma's waarbij de klant loyaliteitspunten kan inruilen voor toekenningen zoals gratis of goedkopere goederen of diensten. IFRIC 13, die in 2009 verplicht van toepassing wordt op de jaarrekening van de Groep, zal geen invloed hebben op de geconsolideerde jaarrekening;
- IFRIC 14 - *The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Funding Requirements and their Interaction*. ('Bepanking van de activa uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen, minimum dekkingsvereisten en hun onderlinge samenhang'). Deze interpretatie verduidelijkt wanneer terugstorting of lagere toekomstige pensioenpremies uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen als beschikbaar worden beschouwd en behandelt de impact van minimum dekkingsvereisten op dergelijke activa. Verder wordt aangegeven wanneer een minimum dekkingsvereiste kan leiden tot de opname van een verplichting. IFRIC 14 wordt in 2008 verplicht van toepassing op de jaarrekening van de Groep en dient met terugwerkende kracht te worden toegepast. Toepassing van deze interpretatie zal niet leiden tot materiële wijzigingen in de jaarrekening van Strukton Groep.

Grondslagen geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Koersverschillen zijn direct verwerkt onder de betreffende posten. De in overnames begrepen voorraden, vorderingen, schulden, voorzieningen en schulden aan kredietinstellingen worden in het kasstroomoverzicht onder de investeringsactiviteiten verwerkt.

BELANGRIJKSTE SCHATTINGEN EN BEOORDELINGEN IN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

De opstelling van de geconsolideerde jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien, dan wel in toekomstige perioden indien de herziening betrekking heeft op toekomstige perioden.

De belangrijkste elementen van schattingsonzekerheden zijn de volgende:

Resultaatsname op projecten

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat op een project, worden de contractuele opbrengsten en lasten in de winst- en verliesrekening verwerkt naar rato van het stadium van voltooiing van het project. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de verhouding geboekte kosten ten opzichte van de totale te verwachten kosten.

Verliesvoorzieningen op projecten worden genomen indien bekend is dat de kosten hoger zijn dan de opbrengsten van een project. Per project wordt dit periodiek beoordeeld door de projectverantwoordelijke en het management. Deze beoordeling vindt plaats op basis van de projectadministratie, het projectbewakingsstelsel, projectdossiers en kennis en ervaringen van betrokkenen. Inherent aan dit proces is dat inschattingen worden gemaakt. Met name voor langdurige projecten bestaat het risico dat de werkelijkheid afwijkt van de inschattingen. Uit het verleden is gebleken dat de inschattingen waarop de hoogte van de projectvoorziening is gebaseerd, over het algemeen voldoende betrouwbaar zijn.

Prestatievergoedingen en claims op projecten

Bonussen op projecten worden opgenomen indien het project voldoende vergevorderd is, het bedrag van de bonus betrouwbaar kan worden vastgesteld en het waarschijnlijk is dat aan de gespecificeerde prestatiecriteria zal worden voldaan of dat deze zullen worden overschreden.

Claims worden verantwoord indien het bedrag van de claim op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Reorganisatievoorziening

De verantwoorde reorganisatievoorziening is gebaseerd op een gedetailleerd formeel reorganisatieplan. Opname van een reorganisatievoorziening vindt alleen plaats indien een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Garantieverplichtingen

De voorziening voor garantieverplichtingen is gebaseerd op specifieke claims waarbij alle mogelijke uitkomsten worden gewogen op basis van de waarschijnlijkheid dat deze zich voordoen.

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren wordt op statische wijze bepaald op basis van een individuele beoordeling van alle uitstaande vorderingen waarbij per vordering een inschatting wordt gemaakt van het risico op oninbaarheid. Deze inschatting is gebaseerd op ervaringen uit het verleden, informatie over de desbetreffende debiteur bij betrokkenen, correspondentie etc.

Toegezegde pensioenregelingen en personeelsbeloningen

De belangrijkste actuariële uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de verantwoorde pensioenverplichtingen en overige personeelsbeloningen zijn in de toelichting op de desbetreffende posten opgenomen.

Vastgoedbeleggingen

De voornaamste uitgangspunten voor bepaling van de reële waarde van de vastgoedbeleggingen is opgenomen in de toelichting op betreffende post.

Immateriële activa

Jaarlijks worden impairmenttests uitgevoerd op de goodwill. Op basis van de opgestelde businessplannen voor de komende 5 jaar wordt gekeken naar de te verwachten kasstromen per bedrijfs onderdeel. Voor elk bedrijfs onderdeel wordt op basis van een representatieve 'peer group' een 'weighted average cost of capital' (WACC) vastgesteld. De geïdentificeerde kasstromen en de WACC vormen de basis voor de 'discounted cashflow methode' om de goodwill te testen. De Groep heeft hiervoor een standaard model ontwikkeld.

Bijzondere waardeverminderingen

Teneinde vast te kunnen stellen of sprake is van een bijzonder waardeverminderverslies op activa is het noodzakelijk een schatting te maken van de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een actief of kasstroomgenererende eenheid is gelijk aan de hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus verkoopkosten.

Indien mogelijk wordt de reële waarde minus verkoopkosten bepaald aan de hand van een bindende verkoopovereenkomst in een transactie tussen onafhankelijke partijen op zakelijke en objectieve grondslag. Als geen bindende verkoopovereenkomst bestaat maar het actief op een actieve markt wordt verhandeld, is de reële waarde minus verkoopkosten gelijk aan de marktprijs van het actief verminderd met de kosten van de vervreemding.

Als er voor een actief geen bindende verkoopovereenkomst is, noch een actieve markt, wordt de reële waarde minus verkoopkosten gebaseerd op de beste beschikbare informatie om te komen tot het bedrag dat op balansdatum zou kunnen worden verkregen uit de vervreemding van het actief in een transactie tussen terzake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn, na aftrek van de kosten van vervreemding. Bij de bepaling van deze waarde wordt rekening gehouden met de resultaten van recente transacties voor soortgelijke activa binnen dezelfde bedrijfstak.

Bij bepaling van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet die een afspiegeling is van zowel de actuele marktrente als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief. De kasstroombepalingen worden gebaseerd op redelijke en gefundeerde veronderstellingen die de beste inschatting door het management vertegenwoordigen van de economische omstandigheden die gedurende de resterende gebruiksduur van het actief zullen bestaan.

FINANCIËEL RISICOBEBEER

De Groep kent een strikt beleid, dat erop is gericht huidige en toekomstige risico's zoveel mogelijk te beperken en te beheersen en de financiële kosten te minimaliseren. Dit gebeurt door middel van algemene beheersmaatregelen, zoals interne procedures en instructies en specifieke maatregelen die zijn gericht op de beheersing van nader omschreven risico's.

De financiële risico's van de Groep betreffen voornamelijk renterisico's, valutarisico's en kredietrisico's. Het risico van schommelingen in wisselkoersen en rente wordt afgedekt met behulp van uiteenlopende derivaten waardoor risico's waaraan de primaire financiële instrumenten onderhevig zijn worden overgedragen aan andere contractpartijen. Rente- en valutarisico's worden grotendeels centraal beheerd. Speculatieve posities worden niet ingenomen.

Kredietrisico

Het merendeel van de opdrachtgevers bestaat uit publieke organisaties (overheden) waardoor het kredietrisico minimaal is. Bij leveringen aan private opdrachtgevers hoger dan een bepaald bedrag wordt ook het kredietrisico in de contractbeoordeling betrokken. Indien blijkt dat een vordering oninbaar is wordt een voorziening getroffen.

Renterisico

Kredieten met een variabele rente zijn blootgesteld aan het risico van verandering in kasstromen ten gevolge van rentewijzigingen. Het beleid van de Groep is erop gericht om langlopende financieringen, in casu financieringen van acquisities, tegen een vaste rente af te sluiten. Om dit te bewerkstelligen worden renteswaps afgesloten.

Valutarisico

Het merendeel van de activiteiten van de Groep vindt plaats in het Eurogebied. Incidentele posities in vreemde valuta worden afgedekt met valutatermijncontracten. Het vreemde valutarisico op het eigen vermogen van buitenlandse dochters (zijnde niet in eurolanden gevestigd) en aan deze dochters verstrekte langlopende leningen, het zogenaamde translatierisico, wordt niet ingedekt.

Liquiditeitsrisico

Met kredietinstellingen zijn financiële convenanten overeengekomen. Per balansdatum van 31 december 2007 voldoet de Groep aan deze doelstellingen. De Groep heeft onder andere tot zijn beschikking een gecommiteerde faciliteit van EUR 325 mln. Ultimo 2007 is een bedrag van EUR 80,5 mln. opgenomen. (2006: EUR 80,5 mln.).

1. MATERIËLE VASTE ACTIVA	Terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Machines en installaties	Ander materieel	Activa in constructie	Totaal
Per 1 januari 2006						
Kostprijs	3.234	34.085	147.573	5.250	14.388	204.530
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	194	11.803	91.407	4.317	-	107.721
Boekwaarde	<u>3.040</u>	<u>22.282</u>	<u>56.166</u>	<u>933</u>	<u>14.388</u>	<u>96.809</u>
2006						
Boekwaarde 1 januari	3.040	22.282	56.166	933	14.388	96.809
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	1.900	7.938	4.672	2.348	14	16.872
Investeringsen	-	785	24.251	345	(4.296)	21.085
Desinvesteringen	113	1.288	475	165	-	1.981
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	31	1.680	13.073	1.003	-	15.787
Valutakoersverschillen	-	-	260	-	86	346
Deconsolidatie	-	-	-	-	-	-
Overige mutaties	(88)	(6)	(136)	12	(121)	(339)
Boekwaarde 31 december	<u>4.708</u>	<u>28.091</u>	<u>71.665</u>	<u>2.470</u>	<u>10.071</u>	<u>117.005</u>
Per 31 december 2006						
Kostprijs	4.933	44.441	179.216	17.780	10.071	256.441
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	225	16.350	107.551	15.310	-	139.436
Boekwaarde	<u>4.708</u>	<u>28.091</u>	<u>71.665</u>	<u>2.470</u>	<u>10.071</u>	<u>117.005</u>
2007						
Boekwaarde 1 januari	4.708	28.091	71.665	2.470	10.071	117.005
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	420	2.671	41	-	3.132
Investeringsen	1.014	3.572	26.949	1.982	(3.259)	30.258
Desinvesteringen	-	196	3.086	48	-	3.330
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	45	1.783	15.378	1.358	-	18.564
Valutakoersverschillen	-	-	(248)	-	(30)	(278)
Deconsolidatie	-	-	-	-	-	-
Overige mutaties	140	26	(269)	345	(1)	241
Boekwaarde 31 december	<u>5.817</u>	<u>30.130</u>	<u>82.304</u>	<u>3.432</u>	<u>6.781</u>	<u>128.464</u>
Per 31 december 2007						
Kostprijs	6.087	48.729	204.878	14.900	6.781	281.375
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	270	18.599	122.574	11.468	-	152.911
Boekwaarde	<u>5.817</u>	<u>30.130</u>	<u>82.304</u>	<u>3.432</u>	<u>6.781</u>	<u>128.464</u>

Onder 'machines en installaties' zijn begrepen:

- Machines en installaties ten behoeve van de productie;
- Materieel ten behoeve van de uitvoering van werken;
- Kantoorinventarissen, computerinstallaties, telefooninstallaties en dergelijke.

De post 'activa in constructie' bestaat in hoofdzaak uit termijnbetalingen voor de verwerving van materieel dat nog niet in gebruik is genomen.

Onder het materieel vast actief is EUR 0,6 mln. als zekerheid voor banken en/of andere verschaffers van vreemd vermogen gesteld. (2006: 6,4 mln.)

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de economische levensduur.

- Fundering/ Ruwbouw/ Overig 50 jaren
- Dak/ Warmte/ Ventilatie 15 jaren
- Kozijnen/ Gevels/ Gas/ Electra/ Liften 25 jaren
- Machines en installaties 3-10 jaar
- Ander materieel 3-10 jaar

2. IMMATERIËLE ACTIVA

Per 1 januari 2006

	Goodwill	Overige immateriële activa	Totaal
Kostprijs	21.543	1.002	22.545
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	13.167	428	13.595
Boekwaarde	8.376	574	8.950

2006

Boekwaarde 1 januari	8.376	574	8.950
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	43.842	43.842
Investerings	46.517	170	46.687
Desinvesteringen	-	-	-
Bijzondere waardeverminderingen	400	-	400
Afschrijvingen	-	2.884	2.884
Valutakoersverschillen	117	-	117
Overige mutaties	-	(6)	(6)
Boekwaarde 31 december	54.610	41.696	96.306

Per 31 december 2006

Kostprijs	68.177	45.008	113.185
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	13.567	3.312	16.879
Boekwaarde	54.610	41.696	96.306

2007

Boekwaarde 1 januari	54.610	41.696	96.306
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	22	22
Investerings	4.517	595	5.112
Desinvesteringen	-	-	-
Bijzondere waardeverminderingen	150	-	150
Afschrijvingen	-	5.591	5.591
Valutakoersverschillen	(154)	-	(154)
Overige mutaties	-	(37)	(37)
Boekwaarde 31 december	58.823	36.685	95.508

Per 31 december 2007

Kostprijs	72.540	45.588	118.128
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	13.717	8.903	22.620
Boekwaarde	58.823	36.685	95.508

De consolidatie van immateriële activa heeft betrekking op de reële waarde aanpassing van een geacquireerde onderneming, zie paragraaf 30. De investering van goodwill heeft betrekking op opgenomen goodwill bij acquisities, zie paragraaf 30.

Toetsing op bijzondere waardeverminderingen voor kasstroomgenererende eenheden die goodwill bevatten:

De Groep waardeert zijn immateriële activa in overeenstemming met IAS 38 en IFRS 3.

De Groep verricht overeenkomstig IAS 36 een impairment test op de geactiveerde goodwill bij kasstroomgenererende eenheden. De waarderingmethodiek betreft de discounted cashflow methode, waarbij wordt uitgegaan van een oneindige levensduur. De kasstromen zijn gebaseerd op de door de desbetreffende eenheid opgestelde businessplannen voor een periode van 5 jaar. Per kasstroomgenererende eenheid is een disconteringsvoet ('weighted average cost of capital' (WACC)) vastgesteld overeenkomstig een representatieve 'peer group'. In de prognose is rekening gehouden met cashflows na belasting.

De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto WACC (posttax WACC).

In overeenstemming met IAS 36.44 is in de prognosejaren geabstraheerd van uitbreidingsinvesteringen.

Goodwill per kasstroomgenererende eenheid	land	2007	2006
Groep / Worksphere	Ned	44.437	44.437
Svensk Banproduktion	Zwe	4.571	2.803
Jernbaneservice	Nor	3.104	2.197
Colijn	Ned	3.830	3.830
La Mondiale	Bel	1.192	1.343
Risse	Dui	1.689	-
		58.823	54.610

De belangrijkste veronderstellingen en de wijze van kwantificeren per kasstroomgenererende eenheid zijn:

Groep/Worksphere

In de jaarrekening 2006 is abusievelijk niet vermeld dat de toewijzing van de goodwill verworven bij de overname van Worksphere een voorlopig karakter had. Thans is deze goodwill welke in 2006 is verworven bij de overname van Worksphere definitief toegewezen aan Strukton Groep als kasstroomgenererende eenheid.

De toets is uitgevoerd op toekomstige kasstromen binnen Nederland.

De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc van 11,0%.

In de businessplanperiode en de restwaardeperiode is uitgegaan van een verdere groei.

Aan het einde van de businessplanperiode wordt een omzet verwacht van EUR 1.445 mln.

De uitkomst van de berekening van de realiseerbare waarde ligt boven de boekwaarde van de opgenomen goodwill. De Groep heeft derhalve in dit boekjaar geen bijzondere waardevermindering op de goodwill voor Worksphere doorgevoerd.

Svensk Banproduktion

De toets is uitgevoerd op toekomstige kasstromen binnen Zweden.

De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc van 11,1%.

In de businessplanperiode is uitgegaan van een verdere groei. In de restwaardeperiode is geen verdere groei opgenomen. Aan het einde van de businessplanperiode wordt een omzet verwacht van EUR 133 mln.

De uitkomst van de berekening van de realiseerbare waarde ligt boven de boekwaarde van de opgenomen goodwill. De Groep heeft derhalve in dit boekjaar geen bijzondere waardevermindering op de goodwill voor Svensk Banproduktion doorgevoerd.

Jernbaneservice/Colijn/Reisse

De toets is uitgevoerd op toekomstige kasstromen.

De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc variërend van 11,1% tot 12,0%.

In de businessplanperiode is uitgegaan van een verdere groei. In de restwaardeperiode is geen verdere groei opgenomen.

De uitkomst van de berekening van de realiseerbare waarde ligt boven de boekwaarde van de opgenomen goodwill. De Groep heeft derhalve in dit boekjaar geen bijzondere waardevermindering op de goodwill voor Jernbaneservice, Colijn en Reisse doorgevoerd.

La Mondiale

Bij La mondiale is sprake van een vastgoedproject en derhalve van een beperkte levensduur van de kasstromen.

Dit betekent dat aan het einde van het vastgoedproject de opgenomen goodwill is afgeboekt.

De jaarlijkse bijzondere waardevermindering van de goodwill loopt gelijk met de oplevering en de winstneming van het project. In 2007 is deze bijzondere waardevermindering EUR 0,2 mln (2006: EUR 0,4 mln).

3. VASTGOEDBELEGGINGEN

	2007	2006
Per 1 januari		
Kostprijs	10.522	11.464
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	7.273	7.280
Boekwaarde	3.249	4.184
Mutaties boekjaar		
Boekwaarde 1 januari	3.249	4.184
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-
Investerings	79	17
Desinvesterings	-	-
Bijzondere waardeverminderingen	-	-
Afschrijvingen	58	63
Valutakoersverschillen	-	-
Deconsolidatie	-	-
Overige mutaties		(889)
Boekwaarde 31 december	3.270	3.249
Per 31 december		
Kostprijs	10.601	10.522
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	7.331	7.273
Boekwaarde	3.270	3.249

De reële waarde van vastgoedbeleggingen bedraagt per 31 december 2007 EUR 3,3 mln. (2006: EUR 3,2 mln.). Deze waarde is op een onafhankelijke professionele wijze bepaald.

De vastgoedbeleggingen hebben uitsluitend betrekking op een tweetal vastgoedbeleggingen in België.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de economische levensduur.

- Fundering/ Ruwbouw/ Overig 50 jaren
- Dak/ Warmte/ Ventilatie 15 jaren
- Kozijnen/ Gevels/ Gas/ Electra/ Liften 25 jaren

4. DEELNEMINGEN

De Groep heeft investeringen in (niet-beursgenoteerde) geassocieerde deelnemingen:

In 2007 heeft de Groep een 40% belang in Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. in Bologna (Italië) (2006: 40%). Daarnaast heeft de Groep belangen in enkele kleine vennootschappen.

	Activa	Verplichtingen	Saldo	Bedrijfs- opbrengsten	Resultaat
2006					
Construzione Linee Ferroviarie S.p.A.	39.539	25.263	14.276	41.208	2.382
Overige			374		14
			14.650		2.396
2007					
Construzione Linee Ferroviarie S.p.A.	64.000	46.820	17.180	38.720	2.905
Overige			1.282		73
			18.462		2.978

De vermelde bedragen zijn de relatieve belangen in de deelnemingen.

Bij Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. is sprake van een wettelijke reserve. Gegeven het 40%-belang bedraagt in 2007 deze reserve EUR 0,2 mln. (2006: EUR 0,2 mln.).

5. OVERIGE FINANCIËLE

VASTE ACTIVA

	Langlopende vorderingen	PPS-vorderingen	Beleggingen	Financiële derivaten	Totaal
Per 1 januari 2006	889	82	5.200	-	6.171
Investerings	-	-	300	-	300
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-
Verstreckte leningen	2	4.686	-	-	4.688
Aflossingen leningen	-	-	-	-	-
Valutakoersverschillen	-	-	-	-	-
Deconsolidatie	-	-	-	-	-
Overige mutaties	16	-	1	-	17
Per 31 december 2006	907	4.768	5.501	-	11.176
Per 1 januari 2007	907	4.768	5.501	-	11.176
Investerings	-	-	-	-	-
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-
Verstreckte leningen	-	-	-	-	-
Aflossingen leningen	419	-	-	-	419
Valutakoersverschillen	-	-	-	-	-
Deconsolidatie	-	-	-	-	-
Overige mutaties	9.534	77	-	1.424	10.881
Per 31 december 2007	10.022	4.691	5.501	1.424	21.638

De PPS-vordering betreft een nog te ontvangen vergoeding uit hoofde van een concessieovereenkomst in Nederland.

De looptijd van de PPS-vordering is 26 jaar. Van dit bedrag heeft circa EUR 3,9 mln. een looptijd van langer dan 5 jaar. Het rentepercentage op de PPS-vordering bedraagt 5,73%. (2006: 5,73%).

In de overige mutaties is een reclassificatie opgenomen van EUR 9,5 mln. Deze reclassificatie betreft verstreckte leningen aan partieel geconsolideerde dochters.

Onder de beleggingen zijn de belangen in Voest Alpine Railpro bv, Defluent bv en Safire B.V. verantwoord.

6. UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn als volgt te specificeren naar de betreffende rubrieken:

	Vorderingen		Verplichtingen		Saldo	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Materiële vaste activa	-	-	735	1.368	(735)	(1.368)
Immateriële activa	-	-	9.155	10.494	(9.155)	(10.494)
Onderhanden werken	-	-	302	17.658	(302)	(17.658)
Financiële derivaten	56	132	363	-	(307)	132
Fiscale waarde van opgenomen voorwaartse verliesverrekening	1.450	1.429	-	-	1.450	1.429
Overige	81	147	258	-	(177)	147
Totaal	1.587	1.708	10.813	29.520	(9.226)	(27.812)

De mutaties in 2006 inzake het saldo van belastingvorderingen en -verplichtingen zijn als volgt:

	Saldo per 01-01-06	Opgenomen in belastinglast 2006	Opgenomen in eigen vermogen	Verworven via bedrijfscombinaties	Overige mutaties	Saldo per 31-12-06
Materiële vaste activa	-	314	-	(1.902)	-	(1.588)
Immateriële activa	-	784	-	(11.278)	-	(10.494)
Onderhanden werken	(15.034)	(2.590)	-	(3.453)	-	(21.077)
Financiële derivaten	412	(204)	(91)	37	-	154
Overige	49	(189)	-	275	-	135
Totaal	(14.573)	(1.885)	(91)	(16.321)	-	(32.870)
Wijziging belastingpercentage tijdelijke verschillen	-	3.617	13	-	-	3.630
Fiscale waarde van opgenomen voorwaartse verliesverrekening	756	(172)	-	2.122	(1.278)	1.428
	756	3.445	13	2.122	(1.278)	5.058
Totaal	(13.817)	1.560	(78)	(14.199)	(1.278)	(27.812)

De mutaties in 2007 inzake het saldo van belastingvorderingen en -verplichtingen zijn als volgt:

	Saldo per 01-01-07	Opgenomen in belastinglast 2007	Opgenomen in eigen vermogen	Verworven via bedrijfscombinaties	Overige mutaties	Saldo per 31-12-07
Materiële vaste activa	(1.368)	633	-	-	-	(735)
Immateriële activa	(10.494)	1.339	-	-	-	(9.155)
Onderhanden werken	(17.658)	17.356	-	-	-	(302)
Financiële derivaten	132	(41)	(398)	-	-	(307)
Overige	147	(226)	-	-	-	(79)
	(29.241)	19.061	(398)	-	-	(10.578)
Fiscale waarde van opgenomen voorwaartse verliesverrekening	1.429	(37)	-	-	(40)	1.352
	1.429	(37)	-	-	(40)	1.352
Totaal	(27.812)	19.024	(398)	-	(40)	(9.226)

Gegeven de wijziging van de Nederlandse belastingwetgeving per 1 januari 2007 is een bedrag van EUR 17,3 mln. aan latentie voor onderhanden werken in 2007 acuut geworden.

7. VOORRADEN

	31-12-2007	31-12-2006
Grond- en hulpstoffen	3.895	8.345
Gereed product	772	950
Handelsgoederen	3.586	4.182
Vastgoed	24.332	24.391
	32.585	37.868

Vastgoed betreft het niet verkochte deel van vastgoedprojecten welke reeds in uitvoering zijn genomen.

8. HANDELS- EN OVERIGE VORDERINGEN

	31-12-2007	31-12-2006
Debiteuren	166.907	173.063
Vorderingen op verbonden partijen	4.907	11.066
Overige vorderingen en overlopende activa	78.733	78.285
	250.547	262.414

Zie voor het debiteurenrisico paragraaf 23

9. ONDERHANDEN WERKEN

	31-12-2007	31-12-2006
Kosten verminderd met voorzieningen voor verliezen en risico's en vermeerderd met naar rato van de voortgang genomen winsten	1.050.921	822.273
Af: gedeclareerde termijnen	1.074.091	830.634
	(23.170)	(8.361)
Het saldo onderhanden werken is als volgt samengesteld:		
Positief saldo onderhanden werken	112.306	84.395
Negatief saldo onderhanden werken	135.476	92.756
	(23.170)	(8.361)

Het positief saldo onderhanden werken bestaat uit alle onderhanden projecten waarvan de gemaakte kosten plus de opgenomen winst, minus de opgenomen verliezen groter zijn dan de gedeclareerde termijnen. Het positief saldo onderhanden werken is verantwoord onder vlottende activa.

Het negatief saldo onderhanden werken bestaat uit alle onderhanden projecten waarvan de gemaakte kosten plus de opgenomen winst, minus de opgenomen verliezen kleiner zijn dan de gedeclareerde termijnen. Het negatief saldo onderhanden werken is verantwoord onder kortlopende verplichtingen.

De stijging van de 'kosten verminderd met voorzieningen voor verliezen en risico's vermeerderd met naar rato van de voortgang genomen winsten' wordt voornamelijk verklaard door het overlopen van projecten naar 2008. De stijging van de gedeclareerde termijnen wordt voornamelijk verklaard door het ontvangen van additionele termijnen in 2007.

10. LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2007	31-12-2006
Bank- en kastingoeden	133.762	86.587
Direct opvraagbare deposito's	-	-
	133.762	86.587

In de liquide middelen zijn begrepen geldmiddelen van aannemerscombinaties en opdrachtgevers ad. EUR 26,3 mln. (2006: EUR 33,3 mln.) en geldmiddelen die ontvangen zijn op G-rekeningen ad. EUR 0,7 mln. (2006: EUR 1,2 mln.). Deze geldmiddelen staan niet ter vrije beschikking van de onderneming. De overige liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

11. EIGEN VERMOGEN

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij:

	Geplaatst en gestort kapitaal	Reserve omrekeningsverschillen	Wettelijke reserve deelnemingen	Afdekkingsreserve	Actuariële reserves	Ingehouden winsten	Onverdeeld resultaat	Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders moedermaatschappij	Aandeel derden	Totaal eigen vermogen
2006										
Per 1 januari 2006	2.269	(100)	370	(195)	96	102.686	37.925	143.051	-	143.051
Winstbestemming 2005	-	-	-	-	-	37.925	(37.925)	-	-	-
Uitgekeerd dividend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal resultaat	-	-	-	(202)	-	-	30.611	30.409	504	30.913
Overige mutaties	-	262	-	-	-	(262)	-	-	(213)	(213)
Per 31 december 2006	2.269	162	370	(397)	96	140.349	30.611	173.460	291	173.751
2007										
Per 1 januari 2007	2.269	162	370	(397)	96	140.349	30.611	173.460	291	173.751
Winstbestemming 2006	-	-	-	-	-	30.611	(30.611)	-	-	-
Uitgekeerd dividend	-	-	-	-	-	(7.650)	-	(7.650)	-	(7.650)
Totaal resultaat	-	(572)	-	1.160	-	(478)	15.310	15.420	-	15.420
Overige mutaties	-	-	4	-	83	(87)	-	-	(291)	(291)
Per 31 december 2007	2.269	(410)	374	763	179	162.745	15.310	181.230	-	181.230

07
66

Geplaatst en gestort kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van Strukton Groep N.V. bestaat in 2007 uit 500 gewone aandelen met een nominale waarde van EUR 4,538 per aandeel (2006: idem). Het geplaatst kapitaal van Strukton Groep N.V. bestaat in 2007 uit 500 gewone aandelen met een nominale waarde van EUR 4,538 per aandeel (2006: idem). Alle geplaatste aandelen zijn volgestort.

Reserve omrekeningsverschillen

De reserve omrekeningsverschillen omvat alle valutaverschillen, die ontstaan door de omrekening van de netto-investering van Strukton in buitenlandse dochterondernemingen. In 2007 is een bedrag van EUR 0,6 mln. afgeboekt van de reserve omrekeningsverschillen (2006: bijgeboekt EUR 0,3 mln.).

Wettelijke reserve deelnemingen

De gevormde wettelijke reserve bij een tweetal buitenlandse belangen is in 2007 en 2006 nagenoeg niet gewijzigd.

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit de cumulatieve mutatie in de reële waarde van dekkingsinstrumenten wanneer de afgedekte transactie nog niet heeft plaatsgevonden of de afgedekte positie nog niet is beëindigd. In 2007 is de reserve verhoogd met een bedrag van EUR 1,2 mln. (2006: EUR -0,2 mln.).

Actuariële reserve

De actuariële reserve bestaat uit de cumulatieve mutatie van de reële waarde van pensioenverplichtingen ten gevolge van wijzigingen in de actuariële uitgangspunten. De actuariële reserves zijn in 2007 0,1 mln. toegenomen (2006: toename nihil).

Ingehouden winsten

In 2007 is EUR 7,65 mln. dividend uitgekeerd aan nv Nederlandse Spoorwegen (2006: nihil).

Aandeel derden

Door het verwerven van een 100% belang in Jernbaneservice bestaat per ultimo 2007 niet langer een aandeel derden.

12. ACHTERGESTELDE LENINGEN

Ultimo 2007 zijn geen achtergestelde leningen opgenomen en afgelost (2006: EUR 5,7 mln. afgelost).

13. LANGLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2007	31-12-2006
Schulden financiering vastgoedprojecten	10.786	2.528
Bankfinancieringen	84.056	83.078
Financiële derivaten (langlopende deel)	221	516
Personeelsbeloningen	3.789	3.542
Leaseverplichtingen	135	176
PPS-schulden	4.520	4.826
Overige langlopende schulden	7.803	2.130
	111.310	96.796

De langlopende schuld voor de personeelsbeloning betreft de uitgestelde verplichting voor de jubileumuitkering bij de diverse Groepsmaatschappijen en een specifieke uitgestelde beloningsverplichting bij één van de werkmaatschappijen. Bij de actuariële berekening van deze bedragen is uitgegaan van een disconteringsvoet van 5,5% (2006: 4,7%).

Het aflossingsschema van de langlopende schulden is als volgt:

	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Schulden financiering vastgoedprojecten	1.687	-	9.099	10.786
Bankfinancieringen	-	84.056	-	84.056
Financiële derivaten (langlopende deel)	-	-	221	221
Personeelsbeloningen	159	1.041	2.589	3.789
Leaseverplichtingen	82	53	-	135
PPS-schulden	167	679	3.674	4.520
Overige langlopende schulden	-	2.482	5.321	7.803
	2.095	88.311	20.904	111.310

Van de totale schuld heeft EUR 20,9 mln. (2006: EUR 60,2 mln.) een looptijd langer dan 5 jaar.

Voor meer informatie over de rente en valutarisico's wordt verwezen naar de paragraaf financiële instrumenten en de paragraaf financieel risicobeheer.

14. VOORZIENINGEN

Samenvatting van de mutaties in 2007:

	Reorganisatie- voorziening	Pensioen- voorziening	Garantie- verplichtingen	Overige voorzieningen	Totaal
Per 1 januari 2007	400	3.866	86	745	5.097
In/ deconsolidatie	-	505	-	-	505
Koersverschillen	-	(151)	-	-	(151)
Dotatie	72	823	8	231	1.134
Onttrekking	270	-	-	-	270
Vrijval	50	10	79	311	450
Oprenting voorziening	-	-	-	-	-
Overige mutaties	-	6	-	-	6
Per 31 december 2007	152	5.039	15	665	5.871
Langlopend deel	-	5.039	-	38	5.077
Kortlopend deel	152	-	15	627	794
	152	5.039	15	665	5.871

De voorziening voor garantieverplichtingen dient ter dekking van mogelijke verplichtingen binnen de overeengekomen garantieperioden.

De overige voorzieningen bestaan uit voorzieningen voor specifieke garanties afgegeven bij de verkoop van deelnemingen, risico's voor gerechtelijke procedures tegen Strukton Groep nv en/of zijn werkmaatschappijen, afvloeiingsregelingen en overige relatief kleine risico's.

Pensioenverplichtingen

Voor het personeel van de Strukton groepsmaatschappijen gelden de pensioenregelingen van de volgende pensioenfondsen met vermelding van de aantallen aangesloten actieven per 31 december 2007:

- Bedrijfstakpensioenfonds Bouw (1.292)
- Bedrijfstakpensioenfonds Betonproductie industrie (19)
- Bedrijfstakpensioenfondsen Metaalindustrie (1.475)
- Spoorwegpensioenfondsen (2.212)

- Groepsverzekering Zwitserleven (13)
- Nordea pension plan (54)
- Alecta pensionverzekering plan Sweden ITP scheme (100)

- Alecta pensioenverzekering plan Sweden SAF-LO scheme (278)
- Axa pensioenverzekering België (33)

De bovengenoemde eerste drie pensioenregelingen betreffen regelingen van bedrijfstakpensioenfondsen. In alle gevallen waarin sprake is van aansluiting bij bedrijfstakpensioenfondsen geldt dat Strukton-groepsmaatschappijen, in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, geen verplichting hebben tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan het voldoen van toekomstige premies. Evenmin kunnen de Strukton-groepsmaatschappijen rechten doen gelden op eventuele overschotten in de fondsen. Als gevolg hiervan zijn deze pensioenregelingen in deze jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling.

Wat betreft de pensioenregeling voor de bedrijfstak Spoorwegen, ondergebracht bij het Spoorwegpensioenfonds, geldt dat in 2005 werkgevers en werknemersvertegenwoordigers in deze bedrijfstak overeenstemming hebben bereikt over een nieuwe pensioenregeling. Deze nieuwe regeling is op 31 december 2005 ingegaan. Deze regeling kwalificeert voor de financiële verantwoording als een toegezegde bijdrageregeling. Kenmerk van deze pensioenregeling is dat de onderneming in het kader van deze regeling zich heeft verplicht tot het betalen van een vooraf vastgestelde jaarlijkse premie. De premie die met het Spoorwegpensioenfonds is overeengekomen is een jaarlijks stijgend percentage van de loonsom. Het percentage stijgt van 14% in 2007 tot uiteindelijk een kostendekkend niveau van 16,6%. De onderneming heeft na betaling van de overeengekomen premie geen verplichting tot het betalen van aanvullende bedragen in geval sprake zou zijn van een tekort bij het pensioenfonds. Evenmin kunnen de Strukton groepsmaatschappijen rechten doen gelden op eventuele overschotten in de fondsen. De actuariële risico's en de beleggingsrisico's liggen bij het pensioenfonds en zijn deelnemers.

De pensioenregelingen ondergebracht bij Zwitserleven, Nordea en Alecta ITP scheme kwalificeren als een toegezegde bijdrageregeling.

De pensioenvoorziening is als volgt opgebouwd:

	31-12-2007	31-12-2006
Strukton Rail AB	4.034	3.702
Axa pensioenverzekering Strukton Railinfra NV België	356	150
Georg Reisse Bauunternehmung GmbH & Co. KG	649	-
Overige	-	14
	5.039	3.866

De Alecta pensioenverzekering SAF-LO scheme is een toegezegde pensioenregeling. Alecta verstrekt echter geen informatie om de waarde van de pensioenverplichting te kunnen berekenen. Als gevolg hiervan is deze regeling behandeld als zijnde een toegezegde bijdrage regeling. Voor de acquisitie van het 60% aandeel in Strukton Rail AB (voorheen Svensk Banproduktion) was de pensioenvoorziening ondergebracht bij een collectieve regeling voor de publieke sektor. Een deel van deze pensioenvoorziening is een toegezegde pensioenregeling. De contante waarde van deze verplichting is in de balans van de onderneming opgenomen. De regeling betreft nu nog slechts enkele medewerkers en er treden geen nieuwe medewerkers meer toe. Deze verplichting is verantwoord onder de post pensioenvoorzieningen. De in 2007 geacquireerde onderneming Georg Reisse Bauunternehmung GmbH heeft een beperkte defined benefit regeling voor zijn medewerkers. Hiervan is een bedrag op de balans van de vennootschap voorzien van EUR 0,7 mln. De reële waarde van deze voorziening moet nog worden vastgesteld. De mutatie ten opzichte van de boekwaarde zal beperkt zijn.

De pensioenverzekering voor de medewerkers van Strukton Railinfra NV in België betreft een toegezegde pensioen regeling. Het nadelige verschil tussen pensioenverplichtingen en pensioenvermogen is opgenomen onder de post pensioenvoorziening. De pensioenverplichtingen en pensioenvermogen zijn bepaald op actuariële berekeningen die per 31 december zijn uitgevoerd. Uitgangspunten, samenstelling en het verloop van de pensioenverplichting en het pensioenvermogen met betrekking tot de toegezegde pensioenregeling voor de medewerkers van Strukton Railinfra NV in België is hieronder weergegeven:

Uitgangspunten:

	31-12-2007	31-12-2006
Disconteringsvoet	5,5%	4,5%
Verwacht rendement op belegd vermogen lange termijn	4,0%	4,0%
Verwacht rendement op belegd vermogen komend jaar		
Loonsomstijging	3,5%	3,5%
Pensioenstijging	2,0%	0,0%
Inflatie	2,0%	2,0%

Tabel voor levensverwachtingen

Sterfietabellen zoals voorgeschreven door de Belgische autoriteiten.

Samenstelling:

Reële waarde van het belegde vermogen
 Contante waarde van de pensioenverplichtingen

Nadelig verschil

31-12-2007	31-12-2006
224	187
484	332
(260)	(145)

Verloop:**Pensioenvermogen op 1 januari**

Verwachte rendement
 Pensioenpremies
 Uitbetaalde pensioenen
 Verschil feitelijk rendement en verwacht rendement
 Overige mutaties

Pensioenvermogen op 31 december

31-12-2007	31-12-2006
187	175
11	7
44	44
(11)	(45)
-	(1)
(7)	7
224	187

Pensioenverplichtingen op 1 januari

Pensioenpremies
 Interestkosten
 Uitbetaalde pensioenen
 Netto actuariële winst of verlies
 Overige mutaties

Pensioenverplichtingen op 31 december

332	320
34	25
23	13
(11)	(45)
(100)	5
206	14
484	332

Samenstelling pensioenvermogen:

Aandelen
 Vastrentende waarden

Totaal

45	37
179	150
224	187

Pensioenkosten componenten uit hoofde van toegezegde pensioenregelingen:

Pensioenpremies
 Rentekosten
 Verwacht rendement op beleggingen

Totale pensioenkosten in de winst- en verliesrekening

2007	2006
206	25
23	13
(8)	(8)
221	30

Actuariële resultaten

Werkelijke beleggingsopbrengsten
 Verwachte beleggingsopbrengsten
 Verschil tussen werkelijke en verwachte beleggingsopbrengsten

11	7
8	8
3	(1)

De verwachte bijdrage aan de pensioenregeling in 2008 bedraagt EUR 0,06 mln. (2007: EUR 0,04 mln.).

15. HANDELS- EN OVERIGE SCHULDEN

	31-12-2007	31-12-2006
- Schulden aan leveranciers	137.925	122.547
- Schulden aan verbonden partijen	403	799
- Belastingen en premies sociale verzekeringen	30.815	33.238
- Pensioenpremies	7.922	9.744
- Overige schulden en overlopende passiva	123.661	128.991
	300.726	295.319

De overige schulden en overlopende passiva bestaan voor een groot deel uit nog te ontvangen facturen voor afgesloten werken.

Voor de overige langlopende schulden en de schulden aan kredietinstellingen zijn geen zekerheden gesteld, anders dan de zekerheden vermeld onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

16. BEDRIJFSOPBRENGSTEN

De bedrijfsopbrengsten per werkmaatschappij bedragen:

	2007	2006
Rail	496.654	475.094
Civiel	280.217	230.723
Bouw & Vastgoed	220.639	168.489
Fullservice accommodation provider	184.304	90.508
PPS-concessies	1.302	6.158
Overig	3.897	10.776
	1.187.013	981.748
Eliminatie interne opbrengsten	(42.216)	(26.772)
	1.144.797	954.976

De stijging van de bedrijfsopbrengsten wordt voor EUR 90 mln. veroorzaakt door het voor een volledig jaar meenemen van de acquisities uit 2006 en voor EUR 100 mln. door autonome groei.

Uitsplitsing opbrengstcategorïën

	2007	2006
Projecten in opdracht van derden	821.968	692.298
Service, onderhoud en concessies	312.394	246.701
Omzet uit voorraad	5.322	6.102
Overige	5.113	9.875
	1.144.797	954.976

Het aandeel in de totale bedrijfsopbrengsten van service, onderhoud- en concessieopdrachten bedraagt in 2007 27,3% (2006: 25,8%).

17. KOSTEN VAN GROND- EN HULPSTOFFEN, MATERIAAL EN UITBESTEED WERK

Kosten van grond- en hulpstoffen, materiaal en uitbesteed werk betreffen direct aan het productieproces toe te wijzen externe kosten.

18. LONEN, SALARISSEN EN SOCIALE LASTEN

	2007	2006
Lonen en salarissen	245.976	194.137
Sociale lasten	40.447	34.369
Toegezegde bijdrageregelingen	18.152	9.827
Toegezegd-pensioenregelingen	1.453	520
Jubileumuitkeringen	292	233
	306.320	239.086

De stijging van de kosten voor toegezegde bijdrageregelingen in 2007 wordt voor EUR 5,3 mln. veroorzaakt door de liquidatie van Pensioenstichting Strukton welke in 2006 heeft geleid tot een eenmalige bate. De resterende stijging wordt met name veroorzaakt door pensioenkosten van in 2006 geacquireerde ondernemingen die in 2007 voor een geheel boekjaar zijn opgenomen. In de rubriek 'toegezegde bijdrageregelingen' is in 2007 een bedrag opgenomen van EUR 17,4 mln. welke betrekking heeft op toegezegd pensioenregelingen die verwerkt zijn als toegezegde bijdrageregelingen (2006: EUR 9,1 mln.).

19. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

In 2007 is er in totaal EUR 2,8 mln. aan subsidies ontvangen (2006: EUR 1,3 mln.). Betreffende subsidies zijn in mindering gebracht op de kosten waarop de subsidie betrekking heeft. Ontvangen subsidies betreffen ESF-subsidies en WBSO-subsidies.

Het koersverschil dat in 2007 in de winst- en verliesrekening is verantwoord bedraagt EUR 0,1 mln. (2006: EUR 0,1 mln.) De kosten voor 'research en development' (excl. opleidingskosten) bedroegen in 2007 EUR 4,3 mln. (2006: EUR 3,0 mln.)

20. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2007	2006
Financiële baten		
Rentebaten derden	3.300	3.432
Rentebaten groepsmaatschappijen	-	-
Mutatie derivaten	163	685
	3.463	4.117
Financiële lasten		
Rentelasten derden	8.167	4.069
Rentelasten groepsmaatschappijen	-	394
	8.167	4.463

De hogere rentelasten ten opzichte van 2006 worden verklaard door het voor een geheel jaar meenemen van de opgenomen acquisitielening in 2006 en door een gemiddeld hoger niveau aan geïnvesteerd vermogen in 2007.

21. BELASTINGEN

	2007	2006
Acute belastingen	25.205	9.397
Latente belastingen	(19.024)	(1.560)
	<u>6.181</u>	<u>7.837</u>

De verantwoorde vennootschapsbelasting wijkt af van het bedrag dat in theorie verschuldigd zou zijn bij hantering van het gewogen gemiddelde belastingtarief (25,5%) dat van toepassing is op de resultaten van de geconsolideerde vennootschappen.

De afwijking is als volgt toe te lichten:

	2007	2006
Resultaat vóór belastingen	21.491	38.866
Nominale vennootschapsbelasting Nederlands tarief	5.480	11.505
Effect van verschillende belastingtarieven in diverse landen	452	528
Effect tariefsverlaging op uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen	-	(3.445)
Deelnemingsvrijstelling	(752)	(819)
Bijzondere waardevermindering goodwill	104	118
Afschrijving immateriële activa	1.339	784
Correctie met betrekking tot voorgaande jaren	-	274
Vrijval latentie	(1.339)	(784)
Overige inclusief niet-afrekbare kosten	897	(297)
Effectieve belastingdruk	<u>6.181</u>	<u>7.837</u>
Effectieve belastingdruk (%)	28,8%	20,2%

De stijging van de effectieve belastingdruk wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het effect van de tariefsverlaging op de uitgestelde belastingverplichtingen en –vorderingen in 2006 voor een bedrag van EUR 3,4 mln.

22. PERSONEELSBESTAND

In 2007 waren er gemiddeld 5.514 medewerkers in dienst (2006: 4.592), waarvan 693 medewerkers in het buitenland (2006: 521). De specificatie is als volgt:

	2007	2006
Rail	2.910	2.798
Civiel	726	612
Bouw & Vastgoed	397	371
Fullservice accommodation provider	1.433	712
PPS-concessies	16	10
Overig	32	89
	<u>5.514</u>	<u>4.592</u>

In het gemiddeld aantal personeelsleden zijn de personeelsleden van de in 2007 geacquireerde ondernemingen opgenomen vanaf de datum van acquisitie. Ultimo 2007 bedroeg het aantal personeelsleden 5.751 (2006: 5.435).

23. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Kredietrisico

Maximale kredietrisico	31-12-2007	31-12-2006
Deelnemingen zonder invloed van betekenis	5.501	5.501
Overige langlopende vorderingen	16.300	7.383
Debiteuren	171.814	184.129
Overige vorderingen	191.229	163.968
Geldmiddelen en kasequivalenten	133.762	86.587
Voor afdekking gebruikte; renteswaps	1.424	-
	520.030	447.568

Het merendeel (96%) van het maximale kredietrisico bestaat uit kortlopende vorderingen en geldmiddelen (2006: 97%).

Verdeling debiteuren	31-12-2007	31-12-2006
Nederland	128.097	144.399
Euro gebied	21.584	21.369
Overig Europa	18.638	18.351
Overige	3.495	10
	171.814	184.129

Het merendeel (87%) van de handelsdebiteuren bevinden zich in het Euro gebied (2006: 90%).

Ouderdomsoverzicht debiteuren	31-12-2007		31-12-2006	
	Bruto	Voorzien	Bruto	Voorzien
Nog niet opeisbaar	81.135	480	97.821	189
Opeisbaar 0-30 dagen	48.915	107	31.883	163
Opeisbaar 31-120 dagen	37.336	594	49.738	474
Opeisbaar 121-180 dagen	2.778	153	3.713	324
Opeisbaar 181-360 dagen	1.389	2	1.377	32
Opeisbaar meer dan een jaar	3.825	2.228	2.822	2.043
Totaal	175.378	3.564	187.354	3.225
Netto vordering debiteuren		171.814		184.129

In 2007 is het aandeel van de opeisbare debiteuren gestegen naar 54% (2006: 48%).

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	2007	2006
Stand per 1 januari	3.225	2.292
Toevoegingen	1.872	2.668
Verbruik	131	94
Vrijval	1.483	1.176
Overige mutaties	81	(465)
Stand per 31 december	3.564	3.225

Liquiditeitsrisico

Verplichtingen				31-12-2007		31-12-2006	
	Valuta	Nominale rente	Afloop- datum	Nominale waarde	Boekwaarde	Nominale waarde	Boekwaarde
Langlopende verplichtingen							
Bankfinanciering	EUR	4,98%	>2012	84.722	84.056	83.842	83.078
Hypothecaire lening	EUR	5,50%	2033	15.306	15.306	7.354	7.354
Financiële- leaseverplichtingen	EUR			135	135	176	176
Derivaten	EUR			221	221	516	516
Overige verplichtingen	EUR			27.482	27.482	39.122	39.122
Subtotaal				127.866	127.200	131.010	130.246
Kortlopende verplichtingen							
Schuld kredietinstellingen	EUR		2008	46.234	46.234	15.351	15.351
Overige verplichtingen	EUR		2008	443.655	443.655	397.298	397.298
Subtotaal				489.889	489.889	412.649	412.649
Totaal				617.755	617.089	543.659	542.895

Het merendeel (79%) van de verplichtingen is kortlopend en bestaat uit handelscrediteuren en schuld kredietinstellingen (2006: 76%). Een deel van de hypothecaire lening heeft betrekking op een langlopende zekerheidsstelling in het kader van een PPS-project.

Boekwaarde en contractuele kasstromen

2007	Boekwaarde	Contractuele Kasstromen	> 6 mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2- 5 jaar	> 5 jaar
Niet afgeleide financiële verplichtingen							
Bankfinancieringen	84.056	109.441	2.225	2.225	8.455	96.536	-
Hypothecaire leningen	15.306	20.182	2.042	355	618	12.206	4.961
Financiële leaseverplichtingen	135	135	41	41	53	-	-
Crediteuren en overige schulden	471.138	471.138	310.953	160.185	-	-	-
Schuld kredietinstellingen	46.234	46.234	30.513	15.721	-	-	-
Afgeleide financiële verplichtingen							
Voor afdekking gebruikte renteswaps	221	535	142	142	50	151	50
Valutatermijncontracten	-	-	-	-	-	-	-
	617.090	647.665	345.916	178.669	9.176	108.893	5.011
2006							
	Boekwaarde	Contractuele Kasstromen	> 6 mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2- 5 jaar	> 5 jaar
Niet afgeleide financiële verplichtingen							
Bankfinancieringen	83.078	102.799	4.281	1.638	3.276	9.828	83.776
Hypothecaire leningen	7.354	10.990	271	271	395	3.885	6.168
Financiële leaseverplichtingen	176	176	44	44	88	-	-
Crediteuren en overige schulden	436.420	436.420	292.401	144.019	-	-	-
Schuld kredietinstellingen	15.351	15.351	10.285	5.066	-	-	-
Afgeleide financiële verplichtingen							
Voor afdekking gebruikte renteswaps	516	2.142	168	167	339	1.013	455
Valutatermijncontracten	-	-	-	-	-	-	-
	542.895	567.878	307.450	151.205	4.098	14.726	90.399

Gegeven het beleid om de liquiditeit- en renterisico's in te dekken heeft de Groep een viertal EUR renteswap's afgesloten om de variabele rentedragende schulden om te zetten naar vast rentedragende schulden. Voor een tweetal swap's vindt hedge accounting plaats volgens het kasstroommodel. Bij een tweetal andere swap's is sprake van een economische hedge waarvoor geen hedge accounting wordt toegepast. Alle waardewijzigingen van deze twee laatste swap's worden in de winst- en verliesrekening verantwoord. De boekwaarden en de schone reële waardes van de renteswaps zijn aan elkaar gelijk.

Kasstroomen tengevolge van derivaten

2007

	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	< 6mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Renteswaps							
Activa	1.424	2.735	234	234	468	1.404	395
Verplichtingen	(221)	(535)	(142)	(142)	(50)	(151)	(50)
Valutatermijncontracten:							
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
	<u>1.203</u>	<u>2.200</u>	<u>92</u>	<u>92</u>	<u>418</u>	<u>1.253</u>	<u>345</u>

2006

	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	< 6mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Renteswaps							
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	(516)	(2.142)	(168)	(167)	(339)	(1.013)	(455)
Valutatermijncontracten:							
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
	<u>(516)</u>	<u>(2.142)</u>	<u>(168)</u>	<u>(167)</u>	<u>(339)</u>	<u>(1.013)</u>	<u>(455)</u>

Het deel van de kasstromen waarvan naar verwachting de winst of het verlies zal worden beïnvloed:

2007

	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	< 6mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Renteswaps							
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	(221)	(535)	(142)	(142)	(50)	(151)	(50)
Valutatermijncontracten:							
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
	<u>(221)</u>	<u>(535)</u>	<u>(142)</u>	<u>(142)</u>	<u>(50)</u>	<u>(151)</u>	<u>(50)</u>

Het deel van de kasstromen waarvan naar verwachting de winst of het verlies zal worden beïnvloed:

2006

	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	< 6mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Renteswaps							
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	(383)	(520)	(40)	(40)	(80)	(240)	(120)
Valutatermijncontracten:							
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
	<u>(383)</u>	<u>(520)</u>	<u>(40)</u>	<u>(40)</u>	<u>(80)</u>	<u>(240)</u>	<u>(120)</u>

Vreemde valutarisico's

Het merendeel van de activiteiten van de Groep vindt plaats in het euro gebied. Voor de dochter bedrijven buiten het euro gebied geldt dat zij veelal handelen in de valuta van het desbetreffende land. Voor transacties in vreemde valuta is het beleid dat de netto positie volledig wordt gehedged door middel van vreemde valuta contracten.

Het translatierisico op het eigen vermogen en verstrekte leningen aan dochters buiten het euro gebied wordt niet ingedekt.

Het valutarisico van de groep beperkt zich tot de buitenlandse dochters, voornamelijk in Scandinavië, dit tot een bedrag van omgerekend EUR 20 mln (2006: EUR 18 mln).

De belangrijkste wisselkoersen gedurende het verslagjaar luiden als volgt:

	Gemiddelde koers		Spot rate op verslagdatum	
	2007	2006	2007	2006
DKK	0,134	0,134	0,134	0,134
NOK	0,125	0,124	0,126	0,122
SEK	0,108	0,108	0,106	0,111
GBP	1,462	1,467	1,357	1,485

Een toename van 10 procent van de euro ten opzichte van deze wisselkoersen per jaar ultimo zou het vermogen en de winst over de verslagperiode met EUR 2 mln hebben verlaagd (2006: EUR 1,8 mln). Aangenomen dat alle andere variabelen, met name de rentetarieven, constant blijven.

Een afname met 10 procent van de euro ten opzichte van deze wisselkoersen per jaar ultimo zou een vergelijkbaar tegengesteld effect hebben gehad.

Renterisico's

Instrumenten met vaste en variabele rente

	31-12-2007	31-12-2006
	Boekwaarde	Boekwaarde
Instrumenten met een vaste rente		
Financiële activa	4.690	4.768
Financiële verplichtingen	88.576	87.904
	(83.886)	(83.136)
Instrumenten met een variabele rente		
Financiële activa	133.762	86.587
Financiële verplichtingen	57.020	17.879
	76.742	68.708

Door een stijging van 100 basispunten in de rente zou het eigen vermogen en de winst over de verslagperiode met EUR 0,4 mln zijn afgenomen (2006: EUR 0,2 mln toename). Aangenomen wordt dat alle andere variabelen, met name de valutakoersen, constant blijven.

Een daling van 100 basispunten in de rente zou een vergelijkbaar maar tegengesteld effect hebben gehad.

Boekwaarden versus reële waarden

De in de balans opgenomen boekwaarden van financiële activa en verplichtingen wijken nagenoeg niet af van de reële waarden.

24. KASSTROOMOVERZICHT

De uitsplitsing van de liquide middelen primo en ultimo 2007 is als volgt:

	2007	2006
Liquide middelen	133.762	86.587
Schulden aan kredietinstellingen	46.234	15.351
	87.528	71.236

In 2007 bedraagt de ontvangen interest EUR 3,3 mln. (2006: EUR 3,4 mln.).

In 2007 bedraagt de betaalde interest EUR 8,2 mln. (2006: 4,4 mln.).

In 2007 bedraagt de betaalde winstbelasting EUR 26,0 mln. (2006: EUR 13,5 mln.).

25. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN GESTELDE ZEKERHEDEN

Voorwaardelijke verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen zijn verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de entiteit niet de volledige controle heeft.

Indien het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om een verplichting af te wikkelen of indien het bedrag van de verplichting niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd worden betreffende verplichtingen eveneens aangemerkt als voorwaardelijke verplichtingen.

De voorwaardelijke verplichtingen betreffen afgegeven garanties, operationele leaseverplichtingen en eventuele verplichtingen uit gerechtelijke procedures tegen Strukton Groep N.V. en/ of zijn werkmaatschappijen waarvan de omvang van de risico's en eventuele verplichtingen die hieruit voortvloeien, niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd.

Daarnaast is Strukton Groep N.V. hoofdelijk aansprakelijk voor alle schulden van vennootschappen onder firma (aannemerscombinaties) waarin zij rechtstreeks participeert. Deze aansprakelijkheid is beperkt tot de in de vennootschappen onder firma participerende groepsondernemingen.

In de jaarrekening zijn geen verplichtingen terzake opgenomen.

Door Strukton Groep N.V. zijn voor door werkmaatschappijen/ deelnemingen opgenomen kredieten garanties afgegeven tot een bedrag van EUR 6,5 mln. (ultimo 2006: EUR 6,0 mln.).

Per 31 december 2007 waren door bankiers garanties en bereidverklaringen afgegeven tot een bedrag van in totaal EUR 140 mln. (ultimo 2006: EUR 117,9 mln.). Deze garanties betreffen in hoofdzaak verplichtingen uit hoofde van onderhanden werken en onderhoudsverplichtingen inzake opgeleverde werken.

Voor projecten is voor een bedrag van EUR 15,3 mln. aan zekerheden gesteld ter dekking van opgenomen leningen.

De operationele leaseverplichtingen betreffen voornamelijk de toekomstige termijnen in verband met de lease van personenauto's, bestelauto's en personenbusjes.

Operationele leaseverplichtingen:

	31-12-2007	31-12-2006
Korter dan 1 jaar	19.817	16.638
Langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar	43.220	36.230
Langer dan 5 jaar	194	134
	63.231	53.002

Investeringsverplichtingen

	31-12-2007	31-12-2006
Contractuele verbintenissen in verband met: - verwerving van materiële vaste activa	11.176	4.701
	11.176	4.701

26. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Identificatie

Als verbonden partijen van Strukton Groep N.V. zijn te onderscheiden: nv Nederlandse Spoorwegen (aandeelhouder), dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen, de joint-ventures, de leden van de raad van commissarissen van Strukton Groep N.V. en de Groepsdirectie van Strukton Groep N.V., de leden van de raad van commissarissen en de leden van de raad van bestuur van nv Nederlandse Spoorwegen.

Transacties met commissarissen en managers op sleutelposities

De personeelsbeloning van managers op sleutelposities is als volgt samengesteld:

	31-12-2007	31-12-2006
Korte termijn personeelsbeloningen	4.682	4.074
Vergoedingen na uitdiensttreding	-	-
Andere lange termijn personeelsbeloningen	-	-
	4.682	4.074

In de personeelsbeloning is in 2007 een bedrag van EUR 0,9 mln. aan pensioenlasten opgenomen (2006: EUR 0,7 mln.). Het bedrag van de vergoeding aan de bestuurders bedroeg in het boekjaar EUR 1.040.398 (2006: EUR 1.124.032). Het bedrag van de vergoeding aan de commissarissen bedroeg in het boekjaar EUR 67.150 (2006: EUR 67.150).

Overige transacties met verbonden partijen

Transacties met dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint-ventures worden op zakelijke gronden uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met transacties met derden.

Aan de nv Nederlandse Spoorwegen heeft in het boekjaar voor een bedrag van EUR 49,4 mln. (2006: EUR 35,2 mln.) aan interne leveringen plaatsgevonden.

Per jaareinde bestaan de volgende openstaande vorderingen en verplichtingen als gevolg van transacties met de nv Nederlandse Spoorwegen:

	31-12-2007	31-12-2006
Vordering kortlopend	4.907	11.066
Schuld kortlopend	403	799
Achtergestelde lening o/g	-	-
Af te dragen vennootschapsbelasting	3.446	5.361

27. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Op 25 januari 2008 heeft Strukton Rail AS een 100% belang verworven in Betonmast Bane AS. Deze transactie is tot stand gekomen door een betaling in contanten en door overdracht van aandelen Strukton Rail AS. Na deze transactie heeft Strukton Railinfra AS een 66% belang en Bane Holding AS een 34% belang in Strukton Rail AS. De activiteiten van Strukton Rail en Betonmast zullen in Strukton Rail samengevoegd worden.

28. DIENSTVERLENING UIT HOOFDE VAN CONCESSIONS EN PPS

Strukton groepsmaatschappijen participeren in een drietal Special Purpose Companies voor PPS-concessie projecten. Deze vennootschappen hebben een concessieovereenkomst gesloten voor het leveren van diensten. Alle drie overeenkomsten zijn gebaseerd op een Publiek Private Samenwerking. Het gaat hierbij om zogenaamde DBFM(O) contracten (Design, Build, Finance, Maintain en Operate).

De vennootschappen waarover de Groep (gezamenlijk) beslissende zeggenschap kan uitoefenen, zijn (proportioneel) geconsolideerd. Indien de Groep geen beslissende zeggenschap heeft wordt de vennootschap als deelneming of belegging verantwoord.

Voor alle drie concessieovereenkomsten geldt:

- De concessievergoedingen zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van de installatie of accommodatie;
- Voor zover de vergoeding betrekking heeft op het verrichten van (ondersteunende) diensten vindt verantwoording plaats naar rato van de levering van de diensten;
- De concessieovereenkomst bevat indexatiebepalingen en kan op bepaalde aspecten op basis van een benchmark worden aangepast;
- De Groep is zelf geen eigenaar van de installatie of accommodatie;
- De volatiliteit van de opbrengsten en resultaten is beperkt;
- De concessieovereenkomst bevat geen optie tot verlenging.

Waterzuivering

De Groep participeert voor 5% in Delfuent BV. De concessieovereenkomst betreft een DBFM contract voor de bouw, onderhoud en beheer van een afvalwaterzuiveringsinstallatie Harnaschpolder voor de regio Haaglanden. De concessie is gestart in 2003 en heeft een looptijd tot 2033.

Schoolgebouw

De Groep participeert voor 45% in Talentgroep Montaigne BV. De concessieovereenkomst betreft een DBFM contract voor de bouw, onderhoud en beheer van een schoolgebouw voor het Montaigne Lyceum in Den Haag. De concessie is gestart in 2004 en heeft een looptijd tot 2034.

Publieke gebouwen

De Groep participeert voor 5% in Safire BV. De concessieovereenkomst betreft een DBFM contract voor de bouw, onderhoud en beheer van het Ministerie van Financiën in Den Haag. De concessie is gestart in 2006 en heeft een looptijd tot 2033.

29. ACTIVA EN VERPLICHTINGEN AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

In 2006 en 2007 zijn geen activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop.

30. ACQUISITIES

Acquisities van nieuwe bedrijfscombinaties

- **Strukton Railinfra GmbH** heeft op 18 april 2007 een 100% belang verworven in Georg Reisse Bauunternehmung GmbH & Co. KG in Duitsland. Georg Reisse is actief op het gebied van aanleg en onderhoud van railinfra systemen en grondwerken.
- **Strukton Betonbouw B.V.** en zijn werkmaatschappijen hebben op 20 maart 2007 een 50% belang verworven in DMI Nederland B.V. en DMI Injections Techniek GmbH in Duitsland. Daarnaast heeft er ook een activa passiva transactie plaats gevonden met DCN Holding B.V. DMI is actief op het gebied van gespecialiseerde activiteiten voor afzinktechnieken en grondinjectiemethoden.

Voor beide acquisities is een voorlopige Purchase Price Allocation opgesteld.

Geïdentificeerde reële waarde aanpassingen betreffen onderhanden werken, materiële vaste activa, klantenbestand en orderportefeuille.

Het effect van de overname op de activa en verplichtingen van de Groep per overnamedatum is per acquisitie onderstaand weergegeven. Tevens zijn vermeld de bedrijfsopbrengsten en het nettoresultaat zoals verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening. De bedrijfsopbrengsten en resultaten van de geacquireerde ondernemingen zijn verantwoord vanaf het moment van transactiedatum. Daarnaast is vermeld de schatting van de bedrijfsopbrengsten en het nettoresultaat als de overname op 1 januari zou hebben plaatsgevonden en activiteiten een volledig verslagjaar zouden hebben bijgedragen aan de groepsresultaten.

Boekwaarden voor de verwerving zijn op basis van de toepasselijke IFRS standaarden direct voorafgaand aan de feitelijke acquisitie bepaald. Conform deze IFRS standaarden zijn de waarden van de overgenomen activa en verplichtingen ingeschat op basis van reële waarde. Deze opwaartse bijstelling op basis van reële waarde leidt in de komende jaren tot een hogere afschrijvingslast.

REISSE	Boekwaarde voor overname	Reële waarde aanpassingen	Opgenomen waarde bij overname
Materiële vaste activa	3.057	-	3.057
Immateriële activa	22	-	22
Financiële vaste activa	927	-	927
Latente belastingvordering	-	-	-
Vorraden	-	-	-
Vorderingen	28.346	-	28.346
Liquide middelen	4.631	-	4.631
Langlopende verplichtingen	-	-	-
Uitgestelde belastingverplichtingen	-	-	-
Kortlopende verplichtingen	(24.986)	-	(24.986)
Netto waarde van activa en verplichtingen	11.997	-	11.997
Goodwill bij overname	-	-	1.689
Verkrijgingsprijs in contanten	-	-	13.686
Acquisitiekosten	-	-	-
Verworven liquide middelen	-	-	4.631
Netto uitstroom van kasmiddelen			9.055
EBITDA vanaf transactiedatum			1.994
EBIT vanaf transactiedatum			1.135
Nettoresultaat vanaf transactiedatum			737
Nettoresultaat vanaf 1 januari 2007			837
Bedrijfsopbrengsten vanaf transactiedatum			21.620
Bedrijfsopbrengsten vanaf 1 januari 2007			25.040

De naar aanleiding van de overname opgenomen goodwill is voornamelijk toe te rekenen aan synergievoordelen die naar verwachting zullen voortvloeien uit de integratie van de onderneming met bestaande activiteiten van de Groep. Voor Reisse liggen de synergievoordelen op het gebied van efficiëntere inzet van het materieel en de mogelijkheid tot het aanbieden in Duitsland van elders in Europa ontwikkelde producten en diensten.

DMI	Boekwaarde voor overname	Reële waarde aanpassingen	Opgenomen waarde bij overname
Materiële vaste activa	163	276	439
Immateriële activa	-	595	595
Financiële vaste activa	-	-	-
Latente belastingvordering	-	-	-
Vorraden	111	-	111
Vorderingen	744	-	744
Liquide middelen	1.461	-	1.461
Langlopende verplichtingen	-	-	-
Uitgestelde belastingverplichtingen	(313)	-	(313)
Kortlopende verplichtingen	(613)	-	(613)
Netto waarde van activa en verplichtingen	1.553	871	2.424
Goodwill bij overname	-	-	-
Verkrijgingsprijs in contanten			2.424
Acquisitiekosten			
Verworven liquide middelen			1.461
Netto uitstroom van kasmiddelen			963
EBITDA vanaf transactiedatum			517
EBIT vanaf transactiedatum			292
Nettoresultaat vanaf transactiedatum			209
Nettoresultaat vanaf 1 januari 2007			234
Bedrijfsopbrengsten vanaf transactiedatum			2.898
Bedrijfsopbrengsten vanaf 1 januari 2007			3.575

De overgenomen activa en passiva van DMI Holding B.V. richten zich voornamelijk op specialistische onderwateractiviteiten voor afzinktechnieken en de toepassing van onderwaterbeton in grote bouwkuipen en opereren onder de naam Onderwater Techniek Nederland, OTN. DMI is actief op het gebied van specialistische grond- en betoninjectiemethoden. Het totaal aan activiteiten is ondergebracht in de nieuw opgerichte onderneming Strukton Specialistische Technieken B.V.. Door deze overname versterkt Strukton Betonbouw zijn positie op de markt voor specialistische technieken.

Acquisities van minderheidsbelangen

- **Strukton Railinfra AS** heeft op 25 april 2007 zijn 65% belang in Jernbaneservice in Noorwegen uitgebreid naar een 100% belang. Jernbaneservice is actief op het gebied van aanleg en onderhoud van railinfra systemen.
- **Strukton Railinfra AB** heeft op 13 juni 2007 zijn 60% belang in Svensk Banproduktion AB in Zweden uitgebreid naar een 100% belang. Svensk Banproduktion is actief op het gebied van aanleg en onderhoud van railinfra systemen.

Voor beide acquisities geldt dat de goodwill is gebaseerd op het verschil tussen de additionele investering en de boekwaarde van de activa en verplichtingen op de datum van transactie.

Acquisities van minderheidsbelangen

	Boekwaarde voor overname	Reële waarde aanpassingen	Opgenomen waarde bij overname
Netto waarde van activa en verplichtingen	6.945	-	6.945
Verworven minderheidsbelang			2.731
Goodwill bij overname			2.828
Verkrijgingsprijs in contanten			5.559
Acquisitiekosten			-
Netto uitstroom van kasmiddelen			5.559

31. JOINT VENTURES

De activiteiten van Strukton Groep worden gedeeltelijk uitgevoerd in joint ventures (tijdelijke en permanente).

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende posten betrokken, die overeenkomen met het belang van Strukton Groep in de opbrengsten, activa en verplichtingen van de afzonderlijke joint ventures:

	31-12-2007	31-12-2006
Activa		
Vaste activa	23.452	23.527
Vlottende activa	190.791	129.155
	214.243	152.682
Verplichtingen		
Langlopende verplichtingen	27.740	23.610
Kortlopende verplichtingen	182.646	123.386
	210.386	146.996
Saldo van activa en verplichtingen	3.857	5.686
	2007	2006
Opbrengsten	207.321	209.197
Kosten	196.664	199.955
	10.657	9.242

32. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN

Integraal in de consolidatie begrepen zijn de volgende maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	aandeel in geplaatst kapitaal
• Strukton Railinfra bv	Maarssen	100
• Strukton Railinfra Regio bv	Maarssen	100
• Strukton Railinfra Projecten bv	Maarssen	100
• Strukton Railinfra Installatietechniek bv	Maarssen	100
• Strukton Railinfra Materieel bv	Den Bosch	100
• Strukton Systems bv	Maarssen	100
• Strukton Railinfra International bv	Maarssen	100
• Strukton Railinfra NV	Merelbeke (Bel)	100
• Strukton Railinfra Development&Technology bv	Maarssen	100
• Ecorail bv		
• Strukton Railinfra AB	Stockholm (Zwe)	100
• Strukton Railinfra Nordic AB	Stockholm (Zwe)	100
• Strukton Rail AS	Oslo (Nor)	100
• Strukton Railinfra A/S	Kopenhagen (Den)	100
• Strukton Railinfra GmbH	München (Dui)	100
• Georg Reisse Bauunternehmung GmbH & Co KG	Kassel (Dui)	100
• Reisse Bau GmbH & Co KG	Erfurt (Dui)	100
• Strukton Civiel bv		
• Strukton Civiel Projecten bv	Maarssen	100
• Colijn Beheer bv	Werkendam	100
• Colijn Aannemersbedrijf bv	Werkendam	100
• Geocon bv	Utrecht	100
• Terracon International bv	Werkendam	100
• Funderingstechniek Terracon bv	Werkendam	100
• Terracon Spezialtiefbau GmbH	Bad Liebenwerda (Dui)	100
• Strukton Prefab Beton bv	Maarssen	100
• Strukton Afzinktechnieken bv	Maarssen	100
• Strukton Microtunneling bv	Maarssen	100
• Strukton Infratechnieken bv	Utrecht	100
• Canor Benelux bv	Utrecht	100
• Reef Beheer bv	Oldenzaal	100
• Reef Infra bv	Oldenzaal	100
• Reef Wegenbouw bv	Oldenzaal	100
• Reef Milieu bv	Oldenzaal	100
• Strukton Specialistische technieken bv	Utrecht	100
• T&E Consult bv	Maarssen	100
• Strukton Bouw & Vastgoed bv	Utrecht	100
• Strukton Projektontwikkeling bv	Utrecht	100
• La Mondiale NV	Kortrijk	100
• Strukton Bouw & Onderhoud bv	Maarssen	100
• Strukton Worksphere bv	Utrecht	100
• Strukton Integrale Projecten bv	Maarssen	100
• Strukton Vastgoedbeheer en Facility Management bv	Utrecht	100
• Strukton Materieel bv	Maarssen	100

Partieel in de consolidatie begrepen zijn de volgende maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	aandeel in geplaatst kapitaal
• Europool bv	Maarssen	50
• Tribase Computer and Network Services Vof	Utrecht	33 1/3
• Tubex bv	Oostburg	50

Een lijst van deelnemingen als bedoeld in artikel 379 en 414 van boek 2 Burgerlijk Wetboek is gedeponereerd bij het handelsregister te Utrecht.

Enkelvoudige balans

(x EUR 1.000)

	toelichting	31-12 07	31-12 06
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	22.649	21.958
Financiële vaste activa	(2)	<u>290.903</u>	<u>231.520</u>
		313.552	253.478
Vlottende activa			
Vorderingen	(3)	18.191	34.196
Liquide middelen	(4)	<u>3.043</u>	<u>613</u>
		21.234	34.809
		<u>334.786</u>	<u>288.287</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal		2.269	2.269
Overige reserves		163.651	140.580
Onverdeeld resultaat	(5)	<u>15.310</u>	<u>30.611</u>
Totaal eigen vermogen		<u>181.230</u>	<u>173.460</u>
Achtergestelde leningen	(6)	-	-
Voorzieningen	(7)	1.251	17.614
Langlopende schulden	(8)	80.757	81.049
Kortlopende schulden	(9)	<u>71.548</u>	<u>16.164</u>
		<u>334.786</u>	<u>288.287</u>

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

(x EUR 1.000)

	toelichting	07	06
Totaal resultaat deelnemingen		25.655	29.130
Overige resultaten na belastingen	(10)	(10.345)	(3.861)
Bijzondere post		-	5.342
Totaal overige resultaten na belastingen		<u>(10.345)</u>	<u>1.481</u>
Resultaat na belastingen		<u>15.310</u>	<u>30.611</u>

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Strukton Groep N.V. is onderdeel van nv Nederlandse Spoorwegen.

Waar in de enkelvoudige jaarrekening sprake is van verhoudingen met groepsmaatschappijen worden zowel verhoudingen tussen Strukton Groep N.V. en zijn dochterondernemingen als verhoudingen met andere tot de nv Nederlandse Spoorwegen behorende groepsmaatschappijen en verwante ondernemingen bedoeld.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening van Strukton Groep N.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige jaarrekening van Strukton Groep N.V. wordt opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9, boek 2 Burgerlijk Wetboek. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de door artikel 2:362 lid 8 Burgerlijk Wetboek geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling toe te passen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

Ten aanzien van de enkelvoudige winst- en verliesrekening van Strukton Groep N.V. is gebruik gemaakt van de vrijstelling ingevolge van artikel 2:402 boek 2 Burgerlijk Wetboek.

De opgenomen groepsmaatschappijen zijn gewaardeerd op nettovermogenswaarde volgens de grondslagen die gelden voor de geconsolideerde IFRS jaarrekening van Strukton Groep N.V. De waardering van deelnemingen met invloed van betekenis geschiedt eveneens volgens deze waarderingsgrondslagen, vermeld in de geconsolideerde jaarrekening. Hetzelfde geldt voor de grondslagen voor de bepaling van het resultaat. Hierdoor zijn het eigen vermogen en het nettoresultaat van Strukton Groep N.V. gelijk aan die volgens de geconsolideerde jaarrekening.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening van Strukton Groep N.V. Voor een juiste interpretatie van de enkelvoudige jaarrekening van Strukton Groep N.V. dient de geconsolideerde jaarrekening van Strukton Groep N.V. geraadpleegd te worden.

1. Materiële vaste activa (per 31 december 2007)

	Terreinen	Bedrijfsgebouwen	Machines en installaties	Activa in constructie	Totaal
Kostprijs 01-01-2007	2.892	28.343	1.335	-	32.570
Cumulatieve afschrijving	234	9.305	1.073	-	10.612
Boekwaarde 01-01-2007	2.658	19.038	262	-	21.958
Investeringen	-	1.804	-	1.804	3.608
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	45	1.167	146	-	1.358
Overige mutaties	140	105	-	(1.804)	(1.559)
Boekwaarde 31-12-2007	2.753	19.780	116	-	22.649
Kostprijs 31-12-2007	3.032	30.903	1.335	-	35.270
Cumulatieve afschrijving	279	11.123	1.219	-	12.621
Boekwaarde 31-12-2007	2.753	19.780	116	-	22.649

Onder 'machines en installaties' zijn begrepen kantoorinventarissen, computerinstallaties, telefooninstallaties, en dergelijke.

2. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit:

	31-12-2007	31-12-2006
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	138.152	123.494
Vorderingen op groepsmaatschappijen	148.175	103.875
Financiële derivaten	1.199	-
Uitgestelde belastingvorderingen	427	1.201
	287.953	228.570
Andere deelnemingen	2.950	2.950
	290.903	231.520

Het verloop in 2007 van de financiële vaste activa is als volgt:

	Deelnemingen groepsmaatschappijen	Vorderingen groepsmaatschappijen	Financiële derivaten	Uitgestelde belastingvorderingen	Andere deelnemingen	Totaal
Per 1 januari 2007	123.494	103.875	-	1.201	2.950	231.520
Inconsolidatie	-	-	-	-	-	-
Uitbreiding	25.617	-	-	-	-	25.617
Vervreemding	504	-	-	-	-	504
Aandeel in resultaten	25.655	-	-	-	-	25.655
Dividenden	35.237	-	-	-	-	35.237
Verstrekte leningen	-	119.065	-	-	-	119.065
Aflossingen	-	74.765	-	-	-	74.765
(De-)consolidaties en Overige mutaties	(873)	-	1.199	(774)	-	(448)
Per 31 december 2007	138.152	148.175	1.199	427	2.950	290.903

3. Vorderingen

De vorderingen bestaan uit:

Vorderingen op groepsmaatschappijen
Belastingen en sociale verzekeringen
Overige vorderingen en overlopende activa

31-12-2007	31-12-2006
16.433	31.354
571	67
1.187	2.775
18.191	34.196

4. Liquide middelen

Deze liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderneming.

5. Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening. Het verschil tussen het vennootschappelijke eigen vermogen en het geconsolideerde 'totaal eigen vermogen' bedraagt in 2006 EUR 0,3 mln. Dit betreft het aandeel derden welke is meegeconsolideerd in de cijfers van de geconsolideerde jaarrekening van Strukton Groep N.V. Aangezien het minderheidsbelang in 2007 door Strukton Groep N.V. is overgenomen, bestaat er geen verschil meer tussen het geconsolideerde en het vennootschappelijke eigen vermogen in 2007.

6. Achtergestelde leningen

Ultimo 2007 zijn geen achtergestelde leningen opgenomen en afgelost (2006: EUR 5,7 mln. afgelost).

7. Voorzieningen

Samenvatting van de mutaties in 2007 van de boekwaarde:

	Boekwaarde 1-1-2007	Inconsolidatie	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Overig	Boekwaarde 31-12-2007
Belastingvoorzieningen	17.110	-	306	16.375	-	-	1.041
Overige voorzieningen	504	-	10	-	304	-	210
	17.614	-	316	16.375	304	-	1.251

8. Langlopende schulden

De langlopende schulden omvatten:

Langlopende leningen
Overige

31-12-2007	31-12-2006
80.500	80.500
257	549
80.757	81.049

9. Kortlopende schulden

De schulden omvatten:

Schulden aan kredietinstellingen
Schulden aan leveranciers
Schulden aan groepsmaatschappijen
Belastingen en sociale verzekeringen
Overige schulden en overlopende passiva

31-12-2007	31-12-2006
45.000	-
443	469
19.346	7.606
3.870	5.370
2.889	2.719
71.548	16.164

10. Overige resultaten na belastingen

	2007	2006
Overige resultaten na belastingen	(10.345)	(3.861)

Strukton Groep N.V. maakt met het merendeel van zijn 100% binnenlandse deelnemingen deel uit van de fiscale eenheid van nv Nederlandse Spoorwegen: op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

Binnen de fiscale eenheid wordt Strukton Groep N.V. behandeld als ware zij zelfstandig belastingplichtig.

Strukton Groep N.V. rekent de vennootschapsbelasting niet aan zijn individuele dochterondernemingen door.

De afname van het resultaat van Strukton Groep N.V. enkelvoudig wordt in belangrijke mate veroorzaakt door hogere PPS-offertekosten in 2007 en een eenmalige belastingbate in 2006.

11. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en gestelde zekerheden

Door Strukton Groep N.V. zijn voor door werkmaatschappijen / deelnemingen opgenomen kredieten garanties afgegeven tot een bedrag van EUR 6,5 mln. (ultimo 2006: EUR 6,0 mln.).

Per 31 december 2007 waren door bankiers garanties en bereidverklaringen afgegeven tot een bedrag van in totaal EUR 140,0 mln. (ultimo 2006: EUR 117,9 mln.). Deze garanties betreffen in hoofdzaak verplichtingen uit hoofde van onderhanden werken en onderhoudsverplichtingen inzake opgeleverde werken.

Voor projecten is voor een bedrag van EUR 15,3 mln. aan zekerheden gesteld ter dekking van opgenomen leningen.

Bezoldiging commissarissen en bestuurders

Voor een overzicht van de bezoldiging van bestuurders en commissarissen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Utrecht, 4 maart 2008

De Groepsdirectie

ir. G.A. Witzel (*voorzitter*)
R.T.A. Steenvoorden RA

De Raad van Commissarissen

drs. M. Niggebrugge (*voorzitter*)
drs. R. den Besten
ir. C.A. de Ruyter

Overige gegevens

Statutaire winstbestemming

De statutaire bepalingen met betrekking tot de winstverdeling zijn opgenomen in artikel 33 van de statuten. Deze bepalingen komen er op neer dat de winst ter vrije beschikking van de Algemene vergadering van Aandeelhouders staat.

Dividend voorstel

Voorgesteld wordt aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders om EUR 6,0 mln aan dividend uit te keren (2006: EUR 7,7 mln).

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de gebeurtenissen na balansdatum wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 41 tot en met 91 opgenomen jaarrekening 2007 van Strukton Groep N.V., Maarssen, feitelijk gevestigd te Utrecht, gecontroleerd.

De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2007, winst-en-verliesrekening, overzicht van het totaalresultaat en kasstroomoverzicht over 2007 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2007 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2007 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het Bericht van de Groepsdirectie in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Strukton Groep N.V. per 31 december 2007 en van het resultaat en de kasstromen over 2007 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Strukton Groep N.V. per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het Bericht van de Groepsdirectie, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 4 maart 2008

KPMG Accountants N.V.
J.G. Bakker RA

Namen en adressen

Strukton Rail

Strukton

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11
F +31 (0)30 248 64 66

Groepsdirectie

ir. G.A. Witzel (voorzitter)
R.T.A. Steenvoorden RA

Commissarissen

drs. M. Niggebrugge (voorzitter)
drs. R. den Besten
ir. C.A. de Ruyter

Samenstelling Centrale Ondernemingsraad (COR)

H. van der Meijden (voorzitter)
L.M. de Bakker (secretaris)
J.A.H. Hoogenboom (ambtelijk secretaris)
B.F.J. van Dijk
mw. D. de Groot
W.J. van Leijden
J. Reins
mw. E.W.M. Vreman

Strukton Railinfra

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA
Maarssen
T +31 (0)30 240 72 00
F +31 (0)30 248 66 01

Directie

ir. A. Schoots (voorzitter)
J. Rasmussen
ir. G.J. Vos
ir. D.K. Schonebaum
drs. H.P. Huijzer
J.L. van Koppenhagen

Strukton Railinfra Noord

Parallelweg 1
Postbus 8, 7940 AA Meppel
T +31 (0)522 27 82 00
F +31 (0)522 27 82 09

Directie

ing. A. van der Zouwen

Strukton Railinfra Randstad Noord

De Corridor 2-4, 3621 ZB
Breukelen
T +31 (0)346 26 97 00
F +31 (0)346 26 97 01

Directie

ing. A.A. van Helmondt

inclusief Strukton Railinfra

Installatie services

De Corridor 2-4, 3621 ZB
Breukelen
T +31 (0)346 26 97 00
F +31 (0)346 26 97 01

Bedrijfsleiding

Ir. J.A.P. den Decker

Strukton Railinfra Randstad Zuid

Develsingel 11
Postbus 1203, 3330 CE
Zwijndrecht
T +31 (0)78 654 69 99
F +31 (0)78 654 69 70

Directie

ing. M.B.J. Maathuis

inclusief Strukton Railinfra

Tram & Metro

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA
Maarssen
T +31 (0)30 248 63 92
F +31 (0)30 248 69 86

Bedrijfsleiding

A.E. Kerckhoff
Per 1 mei 2008:
De Corridor 2-4, 3621 ZB
Breukelen
T +31 (0)346 26 97 00
F +31 (0)346 26 97 01

Strukton Railinfra Zuid

Laan van Diepenvoorde 23,
Waalre
Postbus 47, 5580 AA Waalre
T +31 (0)40 227 33 00
F +31 (0)40 227 33 01

Directie

ing. J.E.H.M. Smits

Strukton Railinfra

Tractie & Bovenleiding

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA
Maarssen
T +31 (0)30 248 63 93
F +31 (0)30 248 61 96

Bedrijfsleiding

ir. J.D. Buining
Per 1 mei 2008:
De Corridor 2-4, 3621 ZB
Breukelen
T +31 (0)346 26 97 00
F +31 (0)346 26 97 01

Strukton Railinfra Kabel

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Utrecht
T +31 (0)30 240 76 76
F +31 (0)30 248 62 81

Directie

P.A. van Seventer

Strukton Railinfra nv

Burgemeester Maenhoutstraat
64,
9820 Merelbeke
België
T +32 (0)9 210 79 10
F +32 (0)9 210 79 20

Directie

ir. J. Ameye

Strukton Rail AB

Uddevägen 7, 131 34 Nacka
Zweden
T +46 (0)856 27 37 00
F +46 (0)856 27 37 01

Directie

R. Röder

Strukton Rail AS

Nittedalsgata 7, 2000 Lillestrøm
P.O.Box 483, 2001 Lillestrøm
Noorwegen
T +47 (0)22 64 02 00
F +47 (0)63 81 83 02

Directie

R. Röder

Strukton Railinfra A/S

Landemaerket 10,
6. Sal, 1119 Kopenhagen
Denemarken
T +45 (0)33 34 66 02

Directie

J. Rasmussen

Georg Reisse GmbH & Co KG

Forstfeldstrasse 5, 34123 Kassel
Duitsland
T +49 (0)561 570 47-0
F +49 (0)561 570 47-77

Directie

H.P. Engels
ir. G.J. Vos
J.L. van Koppenhagen

Vestiging Erfurt

Mühlweg 35, 99091 Erfurt
Duitsland
T +49 (0)361 778 34-0
F +49 (0)361 778 34-44

Directie

A. Präger

Strukton Rail Consult

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA
Maarssen
T +31 (0)30 240 78 00
F +31 (0)30 240 78 01

Directie

J. Rasmussen

Strukton Systems

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 70

F +31 (0)30 248 69 71

Directie

ir. P.H.M. de Haas

Strukton Rolling Stock

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 240 76 76

F +31 (0)30 248 62 81

Directie

ir. M. Janse

Vestiging Hengelo

Welbergweg 60, Hengelo
Postbus 258, 7500 AG Hengelo

T +31 (0)74 255 88 00

F +31 (0)74 255 88 01

Vestiging Hendrik Ido Ambacht

Grotenoord 23, 3341 LT Hendrik
Ido Ambacht

T +31 (0)78 683 38 60

F +31 (0)78 683 38 61

Strukton Railinfra Materieel

Veemarktweg 2a, Den Bosch
Postbus 1281, 5200 BH Den Bosch

T +31 (0)73 690 16 00

F +31 (0)73 690 16 11

Directie

drs. J. Zeeman

Technische Dienst

Havenstraat 4, Zutphen
Postbus 4097, 7200 BB Zutphen

Strukton Rail Projects

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 66 35

F +31 (0)30 248 66 01

Directie

ing. R. van Oeveren

Strukton Civiel

Strukton Civiel

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

F +31 (0)30 248 67 00

Directie

ir. J.J. Hegeman (voorzitter)

ir. M. Smitt

drs. F.M. Bekooij

Strukton Civiel Projecten

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

F +31 (0)30 248 67 00

Directie

ir. J.J. Hegeman (voorzitter)

ir. M. Smitt

drs. F.M. Bekooij

Strukton Infratechnieken

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 67 74

F +31 (0)30 248 67 98

Directie

H.J. Spoelstra

Strukton Microtunnelling

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 67 74

F +31 (0)30 248 67 98

Directie

H.J. Spoelstra

Colijn Aannemersbedrijf

Vierlinghstraat 17
Postbus 66, 4250 DB Werkendam

T +31 (0)183 40 10 11

F +31 (0)183 40 35 83

Directie

ing. E.J. van der Poel

Terracon Funderingstechniek /**Terracon International**

Vierlinghstraat 17
Postbus 49, 4250 DA Werkendam

T +31 (0)183 40 13 11

T +31 (0)183 40 35 29

F +31 (0)183 40 35 83

Directie

ing. S. Doornbos

Terracon Spezialtiefbau GmbH

Alte Dorfstraße 8
D 14542 Werder OT Plötzing

T +49 332 07 31 31 11

F +49 332 07 31 31 20

Directie

Ing.S. Doornbos

Tubex

(50% deelneming)

Vierlinghstraat 17
Postbus 183, 4250 DD Werkendam

T +31 (0)183 67 98 88

F +31 (0)183 50 18 22

Directie

Ing.C. Guis

Reef infra

Kelvinstraat 1
Postbus 355, 7570 AJ Oldenzaal

T +31 (0)541 58 41 11

F +31 (0)541 52 22 05

Directie

Ing. A.W.M. Siemes (voorzitter)

K. Braam

Ing. J.P. Reef

Strukton Afzinktechnieken**'Mergor'**

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 67 19

F +31 (0)30 248 67 76

Directie

Ir. M.Smitt

Geocon

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 67 19

F +31 (0)30 248 67 76

Directie

ir. M. Smitt

Strukton Prefab Beton

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 62 86

F +31 (0)30 248 62 96

Bedrijfsleiding

J.M. van der Tol

Strukton Milieutechniek

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

F +31 (0)30 248 67 00

Directie

Ir. J.E.van der Stelt

Strukton Industriebouw

Plaza 24D, Moerdijk
Postbus 112, 4780 AD Moerdijk

T +31 (0)168 38 26 23

F +31 (0)168 38 26 25

Bedrijfsleiding

Ing. P.H. van der Schaaf

Strukton Parkeren of

(samenwerkingsverband met

Strukton Bouw & Vastgoed)

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 67 99

F +31 (0)30 248 67 76

Bedrijfsleiding

A. Bruins Slot

F. van der Nat

Strukton Specialistische**Technieken**

(waaronder OTN en deelneming

DMI Nederland)

Edisonlaan 37, Weert
Postbus 10113, 6000 GC Weert

T +31 (0) 495 65 77 77

F +31 (0)495 65 77 78

Directie

Ing. K.G.J. Reitsma

C. Raijmakers

DMI Injektionstechnik GmbH

Tietzstraße 25,
13509 Berlin, Duitsland

T +49 (0)30 4174423-40

F +49 (0)30 4174423-44

Directie

Ir. J.J.Hegeman

W.I. Münch

T&E Consult

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 62 33

F +31 (0)30 248 66 66

Directie

Ir. H.O. Moll

Tensa

Vierlinghstraat 17
Postbus 66, 4250 DB Werkendam

T +31 (0)183 40 46 55

F +31 (0)183 40 35 83

Directie

ing. E.J. van der Poel

Strukton Bouw & Vastgoed bv

(Strukton Projectontwikkeling bv, Strukton Bouw)

Westkanaaldijk 2, 3542 DA Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

F +31 (0)30 248 64 01

Directie

ir. H.Th.P.M. Janssen (voorzitter)

ir. N.J. van der Moolen

ing. B.A.P. Nijdam MBA

Strukton Projectontwikkeling

Westkanaaldijk 2, 3542 DA Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

F +31 (0)30 248 64 01

Directie

ing. J.J. Overeem MRE

Locaties:

Utrecht, Groningen, Eindhoven

Strukton Bouw, regio Midden

(Strukton Bouwprojecten en Strukton Bouw & Onderhoud bv)

Westkanaaldijk 2, 3542 DA Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

F +31 (0)30 248 64 00

Directie

ing. J. Valster / G. Bakker

Vestigingen Strukton Bouw

&Onderhoud bv:

Amsterdam, Schiedam, Utrecht

Strukton Bouw, regio Noord

(Strukton Bouwprojecten en Strukton Bouw & Onderhoud bv)

Heresingel 8, 9711 ES Groningen
Postbus 733, 9700 AS Groningen

T +31 (0)50 314 07 20

F +31 (0)50 312 66 35

Directie

D.J. Bax

Vestigingen Strukton Bouw

&Onderhoud bv:

Assen, Terwolde

Strukton Bouw, regio Zuid

(Strukton Bouwprojecten en Strukton Bouw & Onderhoud bv)

Daalakkersweg 2a, 5641 JA
Eindhoven

Postbus 356, 5600 AJ Eindhoven

T +31 (0)40 246 70 08

F +31 (0)40 246 70 16

Directie

ir. N.J. van der Moolen (a.i.)

Strukton Bouw, Speciale

Projecten

Westkanaaldijk 2, 3542 DA Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

F +31 (0)30 248 60 35

Directie

F. van der Nat

Strukton Parkeren vof

(samenwerkingsverband met Strukton Civiel Projecten)

Westkanaaldijk 2, 3542 DA Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 67 99

F +31 (0)30 248 67 76

Bedrijfsleiding

A. Bruins Slot

F. van der Nat

Strukton Integrale Projecten

Westkanaaldijk 2, 3542 DA Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 62 03

F +31 (0)30 240 78 99

Directie

E.A. Hermsen RA

Strukton Worksphere®

Hoofdkantoor

Planetenbaan 1, 3606 AK
Maarssen

Postbus 1830, 3600 BV Maarssen

T +31 (0)346 58 88 88

F +31 (0)346 58 80 00

Directie

M.H. Schimmel mba rm (voorzitter)

Mr. Drs. R.B. Kalma RC

ing. T. Hoefsloot

H.J. van der Meulen

Techniek

Planetenbaan 1, 3606 AK
Maarssen

Postbus 1830, 3600 BV Maarssen

T +31 (0)346 58 88 88

F +31 (0)346 58 80 00

Directie

ir. E.A. Mimme

Projecten

Planetenbaan 1, 3606 AK
Maarssen

Postbus 1830, 3600 BV Maarssen

T +31 (0)346 58 88 88

F +31 (0)346 58 80 00

Directie a.i.

ing. S.R. Wasscher MBA

SFH

Planetenbaan 1, 3606 AK
Maarssen

Postbus 1830, 3600 BV Maarssen

T +31 (0)346 58 88 88

F +31 (0)346 58 80 00

Directie

ing. J.E.W. Winnubst

VESTIGINGEN

Amsterdam

Radarweg 60, 1043 NT Amsterdam
Postbus 56383, 1040 AJ

Amsterdam

T +31 (0)20 606 23 00

F +31 (0)20 688 07 50

Directie

ir. drs. H.F. Pasma

Den Haag

Ammunitiehaven 351, 2511 XL Den
Haag

Postbus 11649, 2502 AP Den Haag

T +31 (0)70 330 58 00

F +31 (0)70 365 38 45

Directie

Vacature

Eindhoven

Daalakkersweg 2, 5641 JA
Eindhoven

Postbus 356, 5600 AJ Eindhoven

T +31 (0)40 282 56 00

F +31 (0)40 282 56 01

Directie

D.H. Mulder

Elsloo

Business Park Stein 318, 6181 MC
Elsloo

Postbus 519, 6180 AA Elsloo

T +31 (0)46 428 84 00

F +31 (0)46 428 84 28

Directie

W.P.M. Beurgens

Elst

Industrieweg Oost 15-c, 6662 NE
Elst

Postbus 222, 6660 AE Elst

F +31 481-428101

T +31 481-428100

Directie

P.U. van Doorne

Groningen (te Leek)

Lelystraat 2, 9351 VE Leek
Postbus 147, 9350 AC, Leek

T +31 (0)50-36666900

F +31 (0)50-36666999

Directie

ing. E.B. Venema

Hengelo

Langelermaatweg 4 - 7553 JD
Hengelo
Postbus 144 - 7550 AC Hengelo

T +31 74-2408810

F +31 74-2408825

Projecten

F +31 74-240 8815

Directie

ing. H.J. van der Duin

Leeuwarden

Archimedesweg 7, 8912 AK
Leeuwarden
Postbus 518, 8901 BH Leeuwarden

T +31 58-2343200

F +31 58-2132297

Directie

H.J. Pot

Roosendaal

Wijnkorenstraat 3, 4706 PM
Roosendaal
Postbus 220, 4700 AE Roosendaal

T +31 165-580900

F +31 165-569766

Directie

S.L.M. Verkaart

Rotterdam

Bijdorpplein 33, 2992 LB
Barendrecht
Postbus 24, 2990 AA Barendrecht

T +31 180-643737

F +31 180-643779

Directie

ing. C.J.R.P. Graumans

Tilburg

Zevenheuvelenweg 57, 5048 AN
Tilburg
Postbus 5097, 5004 EB Tilburg

F +31 13-4659150

T +31 13-4659191

Directie

ir. H. Ijpmā

Utrecht

Willem Dreeslaan 14, 3515 GB
Utrecht
Postbus 9377, 3506 GJ Utrecht

T +31 30 2736363

F +31 30-2730394

Directie

J.T. Lemmen

Zwolle + steunpunt Emmen

W. Röntgenstraat 7a, 8013 NE
Zwolle
Postbus 656, 8000 AR Zwolle

T +31 38 4250450

F +31 38-4250469

Directie

R.C. Haasbroek

Verklarende woordenlijst

Afzinktechniek	Techniek om tunnelelementen op de bodem neer te laten
Alliantiecontract	Schriftelijk vastgelegde overeenkomst van een samenwerkingsverband waarin partijen (opdrachtgever/opdrachtnemer) participeren op basis van gelijkwaardigheid. Essentieel is dat de partners op gelijke voet samenwerken, teneinde gemeenschappelijke doelen te verwezenlijken en gemeenschappelijk voordeel te behalen. Winst of verlies wordt gedeeld en risico's worden gezamenlijk gedragen.
Amfora	Alternatieve MultiFunctionele Ondergrondse Ruimte Amsterdam. Onder de grond wordt extra ruimte gecreëerd voor verkeer- en stadsfuncties ten behoeve van het leefbare, sfeervolle, authentieke bovengrondse Amsterdam. Dit is een eigen initiatief van Strukton waarbij zij een haal- en betaalbare visie geeft op het oplossen van het verkeers-, ruimte- en milieu-probleem in de Amsterdamse binnenstad.
Autonome groei	Groei van een onderneming op eigen kracht (anders dan door overnames, desinvesteringen of wisselkoersbewegingen)
Back on Track	Intern organisatieversterkingsprogramma van Strukton Bouw & Vastgoed
Challenging clients	Intern mentaliteitsprogramma van Strukton, waarin medewerkers vertrouwd worden gemaakt met de kernwaarden 'innovatief', 'initieënd', 'inlevend', 'duurzaam' en 'transparant'
COSO	Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission
DKK	Deense Kroon
EBIT (bedrijfsresultaat)	Earnings Before Interest and Tax (winst voor interest en belastingen)
EBITDA (operationeel resultaat)	Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation (winst voor interest, afschrijvingen en belastingen)
EPA-U	Energieprestatieadvies Utiliteitsbouw
EUR	Euro
Exploitatiemanagement	Beheer in de fase dat een object in gebruik is
GAB	Geautomatiseerd aanvragen van buitendienststellingen
GBP	Britse Ponden
Geïnvesteed vermogen	Eigen vermogen vermeerderd met ter beschikking gestelde leningen en het saldo van banktegoeden / opnames rekening-courant.
Hardservice management	Beheer en onderhoud van gebouwgebonden installaties
IFRS	International Financial Reporting Standards (voorheen International Accounting Standards (IAS), per 1 januari 2005 de standaard internationale boekhoudregels voor het opstellen van jaarrekeningen voor alle beursgenoteerde ondernemingen binnen de Europese Unie, die de jaarcijfers beter vergelijkbaar maken en beter inzicht in de financiële positie en resultaten verschaffen.
KAM	Kwaliteit, Arbo & Milieu
Kernwaarden	De vijf eigenschappen van de Strukton-mentaliteit
Kettinghor	Werktrein die wordt gebruikt bij spoorwegbouw
Kosmos	Kunstwerken Onderhoud in Samenwerking met de Markt Onder Systeemgerichte contractbeheersing. Dit is een initiatief van Rijkswaterstaat met als doel het achterstallig onderhoud aan honderden "natte" en "droge" kunstwerken in één slag opheffen en de kunstwerken terug te brengen op het gewenste kwaliteitsniveau. Het kenmerk van de KOSMOS-contracten is het aanbieden van innovatieve oplossingen voor problemen door de marktpartijen in plaats van het uitvoeren van door Rijkswaterstaat voorgeschreven onderhouds- en herstelmaatregelen.

Lifecycle gerichte Benadering	Werkwijze waarbij de gehele levensduur van een accommodatie of infrawerk in aanmerking wordt genomen.
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
Nieuwe Bouwen	Benadering van bouwen waarbij niet alleen de bouwfase van een project, maar de hele keten van ontwerp tot en met beheer in aanmerking wordt genomen.
NL-GAAP	Nederlandse richtlijnen voor de jaarverslaggeving.
NOK	Noorse Kroon
NRU	Noordelijke Ringweg Utrecht. Een integraal plan van Strukton waarmee het verkeersprobleem voor de dichtgeslibde Noordelijke Randweg Utrecht wordt opgelost zonder ruimte op te stakken, maar ruimte voor nieuwe wijkontwikkeling ontstaat.
One company, One system, Two processes	Naam van een intern programma van Strukton Worksphere waarbij een hoge mate van standaardisatie van processen binnen Strukton Worksphere wordt nagestreefd terwijl tegelijkertijd het verschil tussen de projectorganisatie enerzijds en Service, Beheer en Onderhoudsorganisatie anderzijds wordt onderkend.
Orderportefeuille	Verworven maar nog uit te voeren werken
POSS	Preventief Onderhouds- en Storingsdiagnosestelsel Strukton
PPS	Publiek Private Samenwerking
PPS concessie	Publiek-private samenwerking waarbij een overheidsinstelling het ontwerp, de realisatie, de financiering, het beheer en het onderhoud en vaak ook de facilitaire dienstverlening van een project langdurig bij een privaat consortium onderbrengt.
Rendement op geïnvesteerd vermogen	Bedrijfsresultaat (EBIT) ten opzichte van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen
SEK	Zweedse Kroon
TAO	Treindienstaantastende onregelmatigheden
UIC	Union Internationale de Chemin de Fer
Videoschouwtrein	Een onderhoudstrein die de sporen schouwt via een videosysteem
Voorkeursinschrijver	Letterlijke vertaling van 'Preferred Bidder', de partij die als laatste over is in een selectietraject voor een opdracht
Werkkapitaal	Flottende activa exclusief vrije liquide middelen minus niet-rentedragende kortlopende verplichtingen
Werkvoorraad	Orderportefeuille aangevuld met een inschatting van binnenkort verwachte opdrachten waaronder werk uit eigen ontwikkeling, projecten waar Strukton in verregaande mate van exclusieve onderhandeling verkeerd en/of als voorkeursinschrijver is aangewezen.
IF - index	= $\frac{1.000.000 \times (\text{aantal verzuimongevallen})}{\text{aantal gewerkte uren}}$
Frequentiecijfer	= $\frac{\text{Totaal aantal dodelijke en ernstige ongevallen met verzuim} > 3 \text{ dagen} \times 100.000}{\text{totaal aantal gewerkte uren}}$
Ongevallencijfer	= $\frac{\text{Totaal aantal dodelijke en ernstige ongevallen met verzuim} > 3 \text{ dagen} \times 1.000}{\text{gemiddeld aantal werknemers}}$

STRUKTON NV:

CORPORATE COMMUNICATIONS

advisering, tekst en realisatie:

JONKERGOUW & VAN DEN AKKER, AMSTERDAM

ontwerp & beeldbewerking:

SPOETNIX, TILBURG

drukwerk:

NPN DRUKKERS, BREDA

fotografie:

HEIN VAN DEN HEUVEL, AMSTERDAM

Martin Kers

René van der Waal

Cluid / Cees van Giessen

collegas Strukton Railinfra

Martin Uitvlugt

René van der Waal

Studio Csany

Lars Pettersson

Peter Thornvig

Carry van der Maas

Aeroview Fotografie Rotterdam

Roderik Nispen

